

СХВАЛЕНО
Протокол засідання педагогічної ради
СЗШ № 99 м. Львова
30.08.2021 №1

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА СЕРЕДНЬОЇ
ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ
ШКОЛИ №99 м. ЛЬВОВА
НА 2021-2022 Н.Р.**

ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Розділи освітньої програми	
ВСТУП	
Розділ I. Організація роботи закладу	
Розділ II. Вимоги до осіб, які навчатимуться за Освітньою програмою	
Розділ III. Загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні освіти, його розподіл за освітніми галузями за роками навчання	
3.1. Загальні положення освітньої програми першого рівня повної загальної середньої освіти «ПОЧАТКОВА ОСВІТА»	
3.2. Загальні положення освітньої програми другого рівня повної загальної середньої освіти «БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА»	
Розділ IV. Особливості організації освітнього процесу та застосування у ньому педагогічних технологій	
Розділ IV. Навчальний план	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. (за програмою Шияна Р.Б.) для 1-х класів	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. (за програмою Шияна Р.Б.) для 1-А класу (інклюзивного класу)	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. (за програмою Шияна Р.Б.) для 2-х класів	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. (за програмою Шияна Р.Б.) для 3-х класів	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. (за програмою Шияна Р.Б.) для 4-х класів	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. для 5-х класів розроблено за Типовою освітньою програмою для 5-6 класів, затвердженою наказом МОН основі типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН № 235 від 19.02.2021р. Експериментальний навчальний план	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. для 6-х класів	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. для 7-х класів	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. для 8-А класу	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. для 8-Б класу	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. для 8-В класу	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. для 9-х класів	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. для 9-Б класу	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. для 10,11-А класу	
Навчальний план на 2021/2022 н.р. для 10,11-Б класу	
Розділ VI. Перелік типових освітніх програм, що використовуються в освітньому процесі	
Розділ VII. Форми організації освітнього процесу	
Розділ VIII. Оцінювання навчальних досягнень учнів	
8.1 Оцінювання навчальних досягнень учнів 1-2 класів	
8.2 Оцінювання навчальних досягнень учнів 3-4 класів	
8.3 Техніки формувального оцінювання, які використовуються під час освітнього процесу	
Розділ IX. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми	

ВСТУП

Сьогодні освіта вже не підготовка до життя, а спосіб життя. Завдання освітнього закладу полягає у формуванні в учнів ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної реалізації свого життєвого потенціалу. Компетентна особистість повинна вміти застосовувати такі якості, характеристики і здібності, не лише щоб вивчати навколишній світ, а й жити в ньому. Педагогам, щоб допомогти учням стати глобально компетентними, потрібно не тільки розвивати ці якості у собі, а й шукати способи їх розвитку в учнів. За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в полікультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями.

Світогляд закладається саме в сім'ї та школі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та моральні якості. Тут вирішується, чи людина захоче і чи зможе навчатися впродовж життя.

Пріоритетного значення в розбудові нової школи набуває завдання формувати в учнів систему загальнолюдських цінностей – морально-етичних (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей) та соціально-політичних (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність). У центрі освіти має перебувати виховання в учнів відповідальності за себе, за добробут нашої країни. В основу своєї роботи освітній заклад покладає формування громадянських та соціальних компетентностей суб'єктів освітньої діяльності.

Освітня програма середньої загальноосвітньої школи № 99 м. Львова сформована на основі Типових освітніх програм МОН України. Навчальний план конкретизує організацію освітнього процесу, варіативну складову, враховуючи особливості закладу з поглибленим вивчення іноземних мов, математики, української мови, індивідуальні освітні потреби здобувачів освіти та бажання їх батьків.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма визначає:

- організацію роботи закладу;
- вимоги до осіб, які навчатимуться за освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) освіти, його розподіл за освітніми галузями за роками навчання;
- особливості організації освітнього процесу та застосування у ньому педагогічних технологій;
- навчальний план та його обґрунтування;
- опис форм організації освітнього процесу;
- інструментарій оцінювання;
- показники реалізації освітньої програми

- ▣ перелік типових освітніх програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі.

Освітню програму середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 99 м. Львова розроблено відповідно до нормативних документів, які і регламентують створення освітньої програми:

Нормативний документ	Зміст статті
ЗУ «Про освіту» Стаття 1. <i>Основні терміни та їх визначення</i>	Освітня програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання
ЗУ «Про освіту» Стаття 33. <i>Освітня програма</i>	<p>1. Основою для розроблення освітньої програми є стандарт освіти відповідного рівня (за наявності).</p> <p>2. Освітня програма містить:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою; ➤ перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність; ➤ загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти. <p>3. Освітні програми повинні передбачати освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Заклади освіти можуть використовувати типові або інші освітні програми, які розробляються та затверджуються відповідно до цього Закону та спеціальних законів. <p>4. Освітні програми можуть мати корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами</p>
ЗУ «Про освіту» Стаття 30. <i>Прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти</i>	<p>2. Заклади освіти, що мають ліцензію на провадження освітньої діяльності, зобов'язані забезпечувати на своїх веб-сайтах (у разі їх відсутності - на веб-сайтах своїх засновників) відкритий доступ до такої інформації та документів:</p> <p>освітні програми, що реалізуються в закладі освіти, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;</p>
ЗУ «Про загальну середню освіту» Стаття 11. <i>Освітня програма</i>	<p>1. Заклад освіти розробляє та використовує в освітній діяльності одну освітню програму на кожному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти або наскрізну освітню програму, розроблену для декількох рівнів освіти.</p> <p>Освітні програми можуть бути розроблені на основі відповідної типової освітньої програми або освітніх програм, розроблених суб'єктами освітньої діяльності, науковими установами, фізичними чи юридичними особами і затверджених центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти відповідно до вимог цього Закону.</p> <p>Рішення про використання закладом освіти освітньої програми, розробленої на основі типової освітньої програми або іншої освітньої програми, приймається педагогічною радою закладу освіти.</p> <p>Освітня програма закладу освіти схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується його керівником.</p> <p>2. Типова освітня програма має містити:</p> <ul style="list-style-type: none"> вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою;

загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм;

рекомендовані форми організації освітнього процесу;

опис інструментарію оцінювання.

3. Освітні програми, розроблені на основі типових освітніх програм, мають:

відповідати структурі типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;

визначати (в обсязі не меншому ніж встановлено відповідною типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

містити навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів відповідної типової освітньої програми і може передбачати перерозподіл годин (у визначеному типовим навчальним планом обсязі) між обов'язковими для вивчення навчальними предметами (крім державної мови) певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими навчальними предметами;

містити перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, та/або навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів) в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами;

опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Освітня програма закладу освіти може містити інші складники, що враховують специфіку та особливості освітньої діяльності закладу освіти.

4. Освітня програма, розроблена не на основі типової освітньої програми, підлягає затвердженню центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Не підлягають затвердженню центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти:

типові освітні програми;

освітні програми закладів освіти, розроблені на основі типових освітніх програм;

освітні програми, затверджені закладами освіти після проходження інституційного аудиту, що засвідчив високий рівень їхньої освітньої діяльності та внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

5. Не можуть бути затверджені та використовуватися освітні програми, що не передбачають досягнення учнями результатів навчання, визначених державними стандартами.

6. На основі визначеного в освітній програмі закладу освіти

	навчального плану педагогічна рада складає, а його керівник затверджує річний навчальний план (один або декілька), в якому конкретизується перелік навчальних предметів (інтегрованих курсів), обов'язкових для вивчення, вибіркових (за вибором учнів) освітніх компонентів, зокрема, навчальних предметів, курсів, інтегрованих курсів, та кількість навчальних годин на тиждень (та/або кількість годин на навчальний рік).
ЗУ «Про загальну середню освіту» Стаття 40. Управління та громадське самоврядування закладу загальної середньої освіти	2. Колегіальним органом управління закладу загальної середньої освіти є педагогічна рада , повноваження якої визначаються цим Законом і статутом закладу освіти. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти: ➤ схвалює освітню (освітні) програму (програми) закладу та оцінює результативність її (їх) виконання; ➤ Рішення педагогічної ради закладу загальної середньої освіти вводяться в дію рішеннями керівника закладу.
ЗУ «Про загальну середню освіту» Стаття 10. Навчальний рік та режим роботи закладу загальної середньої освіти	П.3. Структура навчального року (за чвертями, півріччями, семестрами), тривалість навчального тижня, дня, занять, відпочинку між ними, інші форми організації освітнього процесу встановлюються закладом загальної середньої освіти у межах часу, передбаченого освітньою програмою .
Постанова КМУ від 21.02.2018 року № 87	Про затвердження Державного стандарту початкової освіти
Постанова КМУ від 23.11.2011 №1392	Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти
Рішення колегії МОН України від 22.02.2018 р. затверджено типові освітні програми для початкової школи	➤ Типова освітня програма розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна
Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272	«Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня» (1-2 класи)
Наказ МОН України від 08.10.2019 №1273	«Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня» (3-4 класи)
Наказ МОН України від 20.04.2018 №405	«Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»
Наказ МОН України від 26.07.2018 №814	«Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами»
ЗУ «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII Стаття 9. Форми	П.1. Особа має право здобувати освіту в різних формах або поєднуючи їх. Основними формами здобуття освіти є: ✓ інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна,

<p>здобуття освіти. <i>Інституційна форма здобуття освіти (очна, ... дистанційна)</i></p>	<p>мережева); ✓ індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж, на робочому місці (на виробництві); ✓ дуальна.</p> <p>П.2. Очна (денна, вечірня) форма здобуття освіти — це спосіб організації навчання здобувачів освіти, що передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі.</p> <p>Окремі питання порядку здобуття інституційної форми організації освітньої діяльності визначено такими документами</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН від 23.04.2019 № 536 у редакції наказу МОН від 10.02.2021 № 160); ✓ Положення про дистанційне навчання (наказ МОН від 25.04.2013 № 466); ✓ Деякі питання організації дистанційного навчання (наказ МОН від 08.09.2020 № 1115)
<p>ЗУ «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-ІХ Стаття 26. Інклюзивне навчання учнів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ЗЗСО на підставі письмових звернень батьків дітей з особливими освітніми потребами утворюють інклюзивні та/або спеціальні класи у порядку, визначеному законодавством. Для учнів з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти, на підставі письмового звернення їхніх батьків утворюються інклюзивні та/або спеціальні групи подовженого дня. 2. Організація інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти здійснюється у порядку, затвердженому КМУ. 3. Потреба учня з особливими освітніми потребами в індивідуальній програмі розвитку, індивідуальному навчальному плані визначається згідно з висновком інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини з урахуванням Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків. 4. Відповідно до індивідуальних особливостей освітньої діяльності для кожного учня з особливими освітніми потребами, який навчається в інклюзивному класі, у порядку, визначеному законодавством, складаються індивідуальна програма розвитку та індивідуальний навчальний план (за потреби). 5. Індивідуальна програма розвитку визначає перелік необхідних дитині психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг, що надаються індивідуально та/або в груповій формі. 6. Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу для учня з особливими освітніми потребами забезпечує асистент вчителя. 7. В освітньому процесі соціальні потреби учнів з особливими освітніми потребами забезпечуються асистентом учня — соціальним робітником, одним із батьків учня або уповноваженою ними особою. <p>Асистент учня допускається до участі в освітньому процесі для виконання його функцій виключно за умови проходження спеціальної підготовки, що підтверджується відповідним документом. Умови допуску асистента учня до освітнього процесу для виконання його функцій та вимоги до нього визначаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.</p>

	<p>Рішення про допуск асистента учня до участі в освітньому процесі приймає керівник закладу освіти на основі укладення відповідного договору між закладом освіти та асистентом учня за згодою батьків.</p> <p>8. Для організації процесу навчання учнів з особливими освітніми потребами у закладі, що забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти, облаштовуються ресурсні кімнати та медіатеки за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.</p> <p>9. Оскарження рішень, пов'язаних з реалізацією індивідуальної освітньої траєкторії в закладі освіти, індивідуального навчального плану та індивідуальної програми розвитку, здійснюється шляхом подання відповідної скарги до керівника, засновника закладу освіти чи уповноваженого ним органу відповідно до вимог ЗУ «Про звернення громадян» та/або в інший спосіб, визначений законодавством.</p> <p>Основні питання організації інклюзивного навчання прописані у таких документах</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Порядок організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах (Постанова КМУ від 15.09.2011 № 872); ✓ Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти (наказ МОН України від 08.06.2018 № 609)
<p>ЗУ «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII</p> <p>Стаття 9. Форми здобуття освіти.</p> <p><i>Індивідуальна форма здобуття освіти (педагогічний патронаж, сімейна (домашня), екстернат)</i></p>	<p>П.6. Екстернатна форма здобуття освіти (екстернат) — це спосіб організації навчання здобувачів освіти, за яким освітня програма Повністю засвоюється здобувачем самостійно, а оцінювання Результатів навчання та присудження освітньої кваліфікації здійснюються відповідно до законодавства.</p> <p>П.7. Сімейна (домашня) форма здобуття освіти — це спосіб організації освітнього процесу дітей самостійно їхніми батьками для здобуття формальної (дошкільної, повної загальної середньої) та/або неформальної освіти. Відповідальність за здобуття освіти дітьми на рівні є нижче стандартів освіти несуть батьки. Оцінювання результатів авчання та присудження освітніх кваліфікацій здійснюються відповідно до законодавства.</p> <p>П.8. Педагогічний патронаж — це спосіб організації освітнього процесу педагогічними працівниками, що передбачає забезпечення ними засвоєння освітньої програми здобувачем освіти, який за Психофізичним станом або зі інших причин, визначених законодавством, зокрема з метою забезпечення доступності здобуття освіти, потребує такої форми.</p> <p>Окремі питання порядку організації здобуття повної загальної середньої Освіти за індивідуальною формою визначено Положенням про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН від 12.01.2016 № 8 у редакції наказу МОН від 10.02.2021 № 160)</p>

Освітня програма складена відповідно до **Типових освітніх програм** закладів загальної середньої освіти:

№ з/п	Класи	Мова навчання	Варіанти навчальних планів, до Типових освітніх програм, затверджених МОН
1	1-А,Б,В,Г,Д	з українською мовою навчання	Навчальний план до Типової освітньої програми Р.Б. Шияна для закладів загальної середньої освіти I ступеня (1-2 класи), затвердженого наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272
2	1-А інклюзивний	з українською мовою навчання	Навчальний план до Типової освітньої програми Р.Б. Шияна для закладів загальної середньої освіти I ступеня (1-2 класи), затвердженого наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272 Базовий навчальний план початкової освіти для спеціальних закладів(класів) загальної середньої освіти з українською мовою навчання дітей з ООП (для дітей із затримкою психічного розвитку)
3	2- А,Б,В,Г,Д	з українською мовою навчання	Навчальний план до Типової освітньої програми Р.Б. Шияна для закладів загальної середньої освіти I ступеня (1-2 класи), затвердженого наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272
4	3-А,Б,В,Г,Д	з українською мовою навчання	Навчальний план до Типової освітньої програми Р.Б.Шияна для закладів загальної середньої освіти I ступеня (3-4 класи), затвердженого наказом МОН України від 08.10.2019 р. № 1273
5	4-А,Б,В,Г,Д	з українською мовою навчання	Навчальний план до Типової освітньої програми Р.Б. Шияна для закладів загальної середньої освіти I ступеня (3-4 класи), затвердженого наказом МОН України від 08.10.2019 р. № 1273
6	5 - А,Б,В,Г,Д	з українською мовою навчання	Навчальний план до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, Наказ МОН України №406 від 02.04.2021р. Типовою освітньою програмою для 5-6 класів, затвердженою наказом МОН основі типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН № 235 від 19.02.2021р
7	6-Б, 6-Д	з українською мовою навчання	Таблиця №3 до Типової освітньої програми Навчальний план спеціалізованої школи з навчанням мовою корінного народу, національної меншини і поглибленим вивченням іноземних мов (II ступінь), затверджений наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 405

8	6-А,В,Г	з українською мовою навчання	Таблиця № 1 до Типової освітньої програми Навчальний план у закладах з українською мовою навчання, затверджений наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 405
9	7 - А,Б,В,Г	з українською мовою навчання	за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня, затвердженими наказом МОН молодь спорту України від 20.04.2018, № 405 (Таблиця 1);
10	8 - А,Б,В,	з українською мовою навчання	за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня, затвердженими наказом МОН молодь спорту України від 20.04.2018, № 405 (Таблиця 8)- поглиблене вивчення математики.
11	8 - Г	з українською мовою навчання	за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня, затвердженими наказом МОН молодь спорту України від 20.04.2018, № 405 (Таблиця 1);
12	9 - А,В,Г	з українською мовою навчання	за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня, затвердженими наказом МОН молодь спорту України від 20.04.2018, № 405 (Таблиця 8)- поглиблене вивчення математики.
13	9 - Б	з українською мовою навчання	за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня, затвердженими наказом МОН молодь спорту України від 20.04.2018, № 405 (Таблиця 8)- поглиблене вивчення математики, англійської мови, української мови
14	10-А	з українською мовою навчання	за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018, № 408 (Таблиця 2,3); (профіль економіка)
15	10-Б	з українською мовою навчання	за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018, № 408 (Таблиця 2,3); (філологічний напрям, профіль українська філологія)
16	11-А	з українською мовою навчання	за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018, № 408 (Таблиця 2,3); (профіль економіка)

17	11-Б	з українською мовою навчання	за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018, № 408 (Таблиця 2,3). (філологічний напрям, профіль українська філологія)
----	------	------------------------------	---

Розділ І. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СЕРЕДНЬОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ №99 м. ЛЬВОВА

1. Загальні засади в організації роботи

Тип закладу – загальноосвітня школа

Кількість класів: 1-4 кл. – 20; 5-9 кл.- 22кл.; 10-11 кл. – 4.

Кількість учнів: 1- 4 кл. – 643; 5-9 кл. - 619 ; 10-11 кл.- 112.

Режим роботи закладу:

- мова навчання – українська;
- режим навчання – п'ятиденний;
- початок занять для учнів 1-11 класів – 08.30
- тривалість безперервної освітньої діяльності відповідно до статті 10 Закону України «Про загальну середню освіту»: не може перевищувати 35 хвилин (для 1 року навчання), 40 хвилин (для 2-4 років навчання), 45 хвилин (5-11 років навчання);
- тривалість перерв відповідно до чинного Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (наказ МОЗ України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394)

Факультативні, індивідуальні та групові заняття проводяться після основних занять з обов'язковою перервою за окремим розкладом.

Поглиблене

Для учнів 1-4-х класів створено п'ять ГПД. Робота групи подовженого дня організована відповідно до чинного Положення про групу подовженого дня загальноосвітнього навчального закладу (Наказ МОН України від 25.06.2018 року № 677 «Про затвердження порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти»).

Структура 2021/2022 навчального року

Відповідно до статті 10 Закону України «Про загальну середню освіту» 2021/2022 навчальний рік розпочинається 1 вересня святом – День знань – і закінчується не пізніше 1 липня.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр - з 01 вересня по 30 грудня;

II семестр - з 20 січня по 08 червня.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

осінні – 27.10.2021-31.10.2021

зимові – 31.12.2021-19.01.2022

весняні – 30.03.2022-03.04.2022

До термінів проведення канікул, початку та завершення навчальних семестрів можуть вноситися зміни, у залежності від епідеміологічної ситуації.

№ кабінету	Клас	№ кабінету	Клас	№ кабінету	Клас	№ кабінету	Клас
№70	1-А	№19	3-В	№48	5-Д	№33	8-В
№71	1-Б	№16	3-Г	№49	6-А	№50	8-Г
№73	1-В	№18	3-Д	№62	6-Б	№30	9-А
№74	1-Г	№81	4-А	№27	6-В	№1	9-Б
№69	1-Д	№78	4-Б	№55	6-Г	№34	9-В
№72	2-А	№77	4-В	№42	6-Д	№26	9-Г
№15	2-Б	№82	4-Г	№59	7-А	№41	10-А
№31	2-В	№32	4-Д	№28	7-Б	№40	10-Б
№76	2-Г	№61	5-А	№45	7-В	№60	11-А
№75	2-Д	№53	5-Б	№43	7-Г	№38	11-Б
№14	3-А	№44	5-В	№56	8-А		

№83	3-Б	№46	5-Г	№57	8-Б		
-----	-----	-----	-----	-----	-----	--	--

1) Орієнтовний гнучкий графік харчування для здобувачів освіти 1-11 класів на період адаптивного карантину (відстань між столами не менше 1,5 метри, за одним столом – не більше 4-х осіб):

1-А, 1-Б, 1-В, 1-Г, 1-Д класи 9.05-9.15 год

2-А, 2-Б, 2-В, 2-Г, 2-Д класи 10.05-10.25 год

3-А, 3-Б, 3-В, 3-Г, 3-Д класи 11.05 – 11.25 год

4-А, 4-Б, 4-В, 4-Г, 4-Д класи 12.05 – 12.25 год

Учні 5-11-х класів пільгових категорій старшої школи 13.25-13.35 год

2. Організація навчальних екскурсій та навчальної практики

Навчальні екскурсії та навчальна практика учнів організовуються відповідно до інструктивно-методичного листа МОН МС України від 06.02.2008 року за № 1\9 -61:

Організувати у закладі освіти проведення навчальних екскурсій та навчальної практики протягом року:

для учнів 1-4-х класів не більше 3-х академічних годин кожного дня, але всього не більше 12 годин (Додаток 1)

Осінні, зимові, весняні канікули, позаурочний час

для учнів 5-6-х класів по 3 академічні години на день, але всього не більше 30 годин

Осінні, зимові, весняні канікули, позаурочний час

для учнів 7-8-х класів по 4 академічні години на день, але всього не більше 40 годин

Осінні, зимові, весняні канікули, позаурочний час

для учнів 10-х класів по 5 академічних годин на день, але всього не більше 50 годин

Осінні, зимові, весняні канікули, позаурочний час

3. Організація ДПА

У (4, 9, 11-х класах) проводиться державна підсумкова атестація навчальних досягнень учнів відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти

Розділ II. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ НАВЧАТИМУТЬСЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Освітня програма розрахована на здобувачів освіти, які здобувають освіту у середній загальноосвітній школі №99 м. Львова на трьох рівнях:

- ✓ початкова освіта – перший рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом початкової освіти - 1-4 загальноосвітні класи, термін навчання 4 роки;
- ✓ базова середня освіта – другий рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти - основна школа 5-9 класи, термін навчання 5 років.
- ✓ профільна середня освіта - третій рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом профільної середньої освіти.

Початкова освіта (1-4 класи) здобувається, як правило, з шести років. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов, а тривалість здобуття ними початкової освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня / учениці). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюють комісію, затверджують її склад (голову та членів комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складають за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Тривалість здобуття повної загальної середньої освіти на кожному її рівні може бути змінена (подовжена або скорочена) залежно від форми здобуття освіти, результатів навчання та/або індивідуальної освітньої траєкторії учня.

Тривалість здобуття повної загальної середньої освіти на кожному її рівні особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Повна загальна середня освіта може здобуватися за очною (денною), дистанційною, мережевою, екстернатною, сімейною (домашньою) формами чи формою педагогічного патронажу, а також за очною (вечірньою), заочною формами (на рівнях базової та профільної середньої освіти). Профільна середня освіта професійного спрямування може здобуватися за дуальною формою здобуття освіти.

Середня загальноосвітня школа №99 м. Львова – школа рівних можливостей для всіх; заклад освіти, який намагається дати можливості для розвитку кожній дитині та розвивати її таким чином, щоб вона була успішною в житті, школа компетентнісного розвитку і самовдосконалення з ідеалом вільної, життєлюбної, талановитої особистості. Тобто, навчаючи в освітньому закладі, ми створюємо умови для того, щоб дитина змогла набути всі життєві компетенції в тому обсязі, в якому вони їй потрібні для її успішного становлення.

Розділ III. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ ОСВІТИ, ЙОГО РОЗПОДІЛ ЗА ОСВІТНИМИ ГАЛУЗЯМИ ЗА РОКАМИ НАВЧАННЯ

3.1. Загальні положення Освітньої програми першого рівня повної загальної середньої освіти «ПОЧАТКОВА ОСВІТА»

Метою початкової освіти є всебічний розвиток особистості дитини відповідно до її вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і пізнавальних потреб, формування загальнокультурних і морально-етичних цінностей, оволодіння ключовими і предметними компетентностями та наскрізними вміннями, необхідними життєвими і соціальними навичками, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві та продовження навчання в основній школі.

У частині надання послуг з отримання початкової освіти Освітня програма Середньої загальноосвітньої школи №99 м. Львова окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Їх побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через окремі предмети або інтегровані курси;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст цієї частини програми має потенціал для формування в учнів таких ключових компетентностей:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною та англійською мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- математична, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- екологічна, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

- інформаційно-комунікаційна, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- здатність до навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;;
- культурна, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень;
- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади,

та наскрізних умінь: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Наскрізнi вміння слугують підставою для інтеграції освітніх галузей.

Перелік освітніх галузей для 1 – 4 класів НУШ

- Мовно-літературна, у тому числі:
 - Рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ)
 - Іншомовна освіта (ІНО)
 - Математична (МАО)
 - Природнича (ПРО)
 - Технологічна (ТЕО)
 - Інформатична (ІФО)
 - Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
 - Громадянська та історична (ГІО)
 - Мистецька (МІО)
 - Фізкультурна (ФІО)

Мовно-літературна галузь ставить за мету розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

У початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі змістові лінії:

- ✓ Взаємодіємо усно;
- ✓ Читаємо;
- ✓ Взаємодіємо письмово;
- ✓ Досліджуємо медіа;
- ✓ Досліджуємо мовні явища.

Математична галузь, яка реалізуються через однойменний окремих предмет - «Математика», ставить за мету різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Реалізація мети і завдань початкового курсу математики здійснюється за такими змістовими лініями:

- ✓ Числа, дії з числами. Величини;
- ✓ Геометричні фігури;
- ✓ Вирази, рівності, нерівності;
- ✓ Робота з даними;
- ✓ Математичні задачі і дослідження.

До програми кожного класу подано орієнтовний перелік додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонувананих або дібрати теми самостійно з огляду на методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не підлягають оцінюванню.

Природнича, громадянська і історична, соціальна і здоров'язберезувальна галузі реалізуються через інтегрований курс «Я досліджую світ».

Навчальна програма «Я досліджую світ» ставить за мету особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової загальної освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме:

- ✓ «Людина» (пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка);

- ✓ «Людина серед людей» (стандарти поведінки в сім'ї, в суспільстві; моральні норми; навички співжиття і співпраці);
- ✓ «Людина в суспільстві» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення);
- ✓ «Людина і світ» (толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв);
- ✓ «Людина і природа» (пізнання природи; взаємозв'язок об'єктів і явищ природи; рукотворний світ людини; відповідальна діяльність людини у природі; роль природничих знань і технологій у житті людини; залежність між діяльністю людини і станом довкілля).

«Інформатика» починає реалізуватися з 2-го класу, у інтегрованому курсі «Я досліджую світ», у 3-4 класах – як окремий предмет, що ставить за мету різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

За результатами формування предметної компетентності випускники початкової школи повинні використовувати *початкові* знання вміння та навички для:

- ✓ доступу до інформації (знання де шукати і як отримувати інформацію);
- ✓ опрацювання інформації;
- ✓ перетворення інформації із однієї форми в іншу;
- ✓ створення інформаційних моделей;
- ✓ оцінки інформації за її властивостями.

Мистецька освітня галузь реалізуються через навчальні предмети за окремими видами мистецтва: «Музичне мистецтво» (1 год/тижд.) та «Образотворче мистецтво» (1 год/тижд.). Вона ставить за мету всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Реалізація поставленої мети здійснюється за змістовими лініями:

- ✓ Художньо-творча діяльність;
- ✓ Сприймання та інтерпретація мистецтва;
- ✓ Комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Фізкультурна освітня галузь («Фізична культура») ставить за мету всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Зазначена мета реалізується за такими змістовими лініями:

- ✓ Рухова діяльність;
- ✓ Ігрова та змагальна діяльність.

За спільним рішенням педагогічної ради (протокол №1 від 30.08.2021) та Ради школи (протокол №5 від 30.08.2021) години варіативного складника передбачено:

- для поглиблення іншомовної компетентності учнів/учениць 1-4 класів надаються години на додаткові заняття з англійської мови.

Загалом загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натеper подані в рамках навчальних планів, що розміщенні в Розділі Освітньої програми школи.

Тож, загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів складає 3230 годин/навчальний рік:

- ✓ для 1-х класів – 700 годин/навчальний рік
- ✓ для 2-х класів – 770 годин/навчальний рік,
- ✓ для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,
- ✓ для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

3.2. Загальні положення освітньої програми другого рівня повної загальної середньої освіти «БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА»

У частині надання послуг з отримання базової середньої освіти Освітня програма середньої загальноосвітньої школи №99 м. Львова окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів складає 5845

годин/навчальний рік:

- ✓ для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,
- ✓ для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,
- ✓ для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
- ✓ для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
- ✓ для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах 5-9 класів, що подані у Розділі 6 Освітньої програми школи.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани II ступеня передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

Години варіативної складової передбачено на:

Години варіативної складової робочого навчального плану учнів основної школи (5-9 класів) розподілено на введення:

- курсу за вибором «християнська етика» 6-9 класах (по 1 год.) , а 8А, 8Б, 8В (0,5 год.), з метою формування в учнів християнських цінностей ;
- курс за вибором в 8 Г класах «Львовознавство» з метою формування культурної політики щодо дослідження, вивчення, збереження та використання культурної спадщини міста, ознайомлення з археологічними дослідженнями проведеними на території.
- факультативний курс з математики 9А клас з метою підвищення рівня цікавості до «Робототехніки», а також з метою виявити здібних до техніки учнів і сприяти їх інженерному розвитку.
- факультативний курс «Фінансова грамотність» в 8Г класі з метою сприяння розвитку навичок раціональної економічної та фінансової поведінки людини як споживача фінансових послуг, платника податків, бо незалежно від обраної в майбутньому професії, для сучасної людини необхідним є розуміння закономірностей розвитку економіки, здатність орієнтуватися у послугах фінансових посередників та кредитних установ з метою формування оптимальної фінансової поведінки та прийняття зважених і обґрунтованих рішень при розпорядженні особистими фінансами.
- факультативний курс «Соціальне шкільне підприємництво» у 9В класі, один із найефективніших методів формування в молоді соціальної відповідальності. Започаткувавши СШП, учні навчаються в ігровій формі та у проєктний спосіб брати у свої руки ініціативу, приймати рішення, формувати команди, змінювати навколишнє середовище.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
-------	------------------------	----------------------

1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу</p>

		<p>держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів;</p>

	компетентності	<p>аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»;
- «Громадянська відповідальність»;
- «Здоров'я і безпека»;
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими

надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати знання, отримані у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласні та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботи в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
--	--

3.3 Загальні положення освітньої програми третього рівня повної загальної середньої освіти «Профільна середня освіта»

Освітня програма школи III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та складена на підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів світи загальної середньої освіти III ступеня».

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для

10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (таблиця 1).

Навчальний план для 10-11 класів передбачає

- для 10А класу (профіль економіка) - за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018, № 408 (Таблиця 2,3);
- для 10Б класу (філологічний напрям, профіль українська філологія) - за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018, № 408 (Таблиця 2,3);
- для 11А класу (профіль економіка) - за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018, № 408 (Таблиця 2,3);
- для 11Б класу (філологічний напрям, профіль українська філологія) - за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018, № 408 (Таблиця 2,3).

Години варіативної складової робочого навчального плану учнів старшої школи (10-11 класи) використано на введення:

- курсу за вибором «християнська етика» у 10-11 класах (по 1 год.) з метою формування у учнів християнських цінностей;
- години консультації в 10Б кл. «Підготовка до ЗНО» (2 год.).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку,

		<p>аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування в письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів,</p>

		<p>процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища й процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати</p>

		<p>власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до</p>

		<p>інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування й взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття в глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля й розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності й думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мови і літератури;
- суспільствознавство;
- мистецтво;
- математика;
- природознавство;
- технології;
- здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом

Розділ IV. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ У НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

4.1. Розподіл годин інваріантного та варіативного складників

З метою забезпечення виконання Державних стандартів освіти в Освітній програмі середньої загальноосвітньої школи №99 м. Львова забезпечено викладання предметів інваріантного складника, що визначені Типовими освітніми програмами для кожного класу, в повному обсязі. Проте є ряд особливостей організації освітнього процесу, які враховані в Освітній програмі школи:

відповідно до запитів учнів і їх батьків, з урахуванням кадрового забезпечення, з метою розширення знань учнів години варіативної складової робочого навчального плану учнів основної школи (5-9 класів) розподілено на введення:

- курсу за вибором «християнська етика» 6-9 класах (по 1 год.) , а 8А, 8Б, 8В (0,5 год.), з метою формування в учнів християнських цінностей ;

- курс за вибором в 8 Г класах «Львовознавство» з метою формування культурної політики щодо дослідження, вивчення, збереження та використання культурної спадщини міста, ознайомлення з археологічними дослідженнями проведеними на території.
- факультативний курс з математики 9А клас з метою підвищення рівня цікавості до «Робототехніки», а також з метою виявити здібних до техніки учнів і сприяти їх інженерному розвитку.
- факультативний курс «Фінансова грамотність» в 8Г класі з метою сприяння розвитку навичок раціональної економічної та фінансової поведінки людини як споживача фінансових послуг, платника податків, бо незалежно від обраної в майбутньому професії, для сучасної людини необхідним є розуміння закономірностей розвитку економіки, здатність орієнтуватися у послугах фінансових посередників та кредитних установ з метою формування оптимальної фінансової поведінки та прийняття зважених і обґрунтованих рішень при розпорядженні особистими фінансами.
- факультативний курс «Соціальне шкільне підприємництво» у 9В класі, один із найефективніших методів формування в молоді соціальної відповідальності. Започаткувавши СШП, учні навчаються в ігровій формі та у проєктний спосіб брати у свої руки ініціативу, приймати рішення, формувати команди, змінювати навколишнє середовище.
- Факультативний курс з математики «Підготовка до ЗНО» у 10Б класі це оволодіння учнями системою математичних знань, навичок і вмінь, потрібних у майбутній професійній діяльності з урахуванням орієнтації учнів на спеціалізацію в галузях, які потребують поглибленого вивчення математики; засвоєння сучасного нотаційного апарату й мови математики в усній та письмовій формах

4.2. Порядок вивчення окремих навчальних предметів

У закладі освіти широко впроваджуються інформаційно-комунікаційні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями. Вчителями створена система уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікаційних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи. Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, інтелект-карти, проєкти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Розділ V. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ШКОЛИ

Навчальний план на 2021/2022н.р.

(за програмою Шияна Р.Б.) для

1-х класів

1. Мова викладання – українська

2. Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
	1А	1Б	1В	1Г	1Д
Укр. мова	5	5	5	5	5
Іноземна мова(англ.)	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1
Математика	3	3	3	3	3
«Я досліджую світ»	7	7	7	7	7
Мистецтво	2	2	2	2	2
Інформатика	-	-	-	-	-
Фізична культура	3	3	3	3	3
Усього	19+1+3	19+1+3	19+1+3	19+1+3	19+1+3
Християнська етика					
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	0	0	0	0	0
Гранично допустиме н/н на 1 учня	20	20	20	20	20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету(без урахування поділу класів на групи)	23	23	23	23	23

**Навчальний план на 2021/2022 н.р.
(за програмою Р.Б. Шияна)
для 2-х класів**

1. Мова викладання – українська

2. Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1272

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
	2А	2Б	2В	2Г	2Д
Укр. мова	5	5	5	5	5
Іноземна мова(англ.)	3	3	3	3	3
Математика	3	3	3	3	3
«Я досліджую світ»	8	8	8	8	8
Мистецтво	2	2	2	2	2
Інформатика	-	-	-	-	-
Фізична культура	3	3	3	3	3
Усього	21+3	21+3	21+3	21+3	21+3
Християнська етика	1	1	1	1	1
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	0	0	0	0	0
Гранично допустиме н/н на 1 учня	22	22	22	22	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету(без урахування поділу класів на групи)	25	25	25	25	25

**Навчальний план на 2021/2022 н.р.
для 3-х класів**

1. Мова викладання – українська
2. Наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах					
	ЗА	ЗБ	ЗВ	ЗГ	ЗД	
Укр. мова	5	5	5	5	5	
Іноземна мова(англ.)	3	3	3	3	3	
Математика	4	4	4	4	4	
«Я досліджую світ»	7	7	7	7	7	
Мистецтво	2	2	2	2	2	
Інформатика	1	1	1	1	1	
Фізична культура	3	3	3	3	3	
Усього	22+3	22+3	22+3	22+3	22+3	
Християнська етика	1	1	1	1	1	
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	0	0	0	0	0	
Гранично допустиме н/н на 1 учня	23	23	23	23	23	
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету(без урахування поділу класів на групи)	26	26	26	26	26	

**Навчальний план на 2021/2022 н.р.
для 4-х класів**

1. Мова викладання – українська
2. Наказ МОН України – від 08.10.2019 № 1273

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах					
	4А	4Б	4В	4Г	4Д	
Укр. мова	5	5	5	5	5	
Іноземна мова(англ.)	3	3	3	3	3	
Математика	4	4	4	4	4	
«Я досліджую світ»	7	7	7	7	7	
Мистецтво	2	2	2	2	2	
Інформатика	1	1	1	1	1	
Фізична культура	3	3	3	3	3	
Усього	22+3	22+3	22+3	22+3	22+3	
Християнська етика	1	1	1	1	1	
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	0	0	0	0	0	
Гранично допустиме н/н на 1 учня	23	23	23	23	23	
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету(без урахування поділу класів на групи)	26	26	26	26	26	

**Навчальний план на 2021/2022 н.р.
для НУШ-5-х класів**

1. Мова викладання – українська

2. Наказ МОН України №406 від 02.04.2021р.

Експериментальний навчальний план (5 класи) СЗШ № 99 м. Львова на 2021 – 2022 н.р. (II ступеня)

Освітні галузі	Інваріантна складова Навчальні предмети	5-А	5-Б	5-В	5-Г	5-Д	Разом
		Укр. мова	Укр. мова	Укр. мова	Укр. мова	Укр. мова	
Мовно-літературна	Українська мова,	4	4	4	4	4	40
	Українська література і зарубіжна література	3	3	3	3	3	15
	Перша іноз. мова(англ.)	4	4	4	4	4	40
	Друга іноз. мова (нім.)	2	2	2	2	2	20
Математична	Математика	5	5	5	5	5	25
	Алгебра						
	Геометрія						
Природнича	Вступ до природничих наук	2	2	2	2	2	10
	Біологія						
	Географія						
	Фізика						
	Хімія						
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1	1	1	1	1	5
	Етика/курси морального спрямування	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
	Підприємництво і фінансова грамотність						
Громадянська та історична	Вступ до історії України	1	1	1	1	1	5
	Історія України, Всесвітня історія						
	Історія України						
	Всесвітня історія	-	-	-	-	-	-
	Правознавство	-	-	-	-	-	-
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1	1	10
Технологічна	Технології	2	2	2	2	2	10
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	5
	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	5
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3	15
Разом		27,5+3	27,5+3	27,5+3	27,5+3	27,5+3	192,5+15
Варіативна складова (курси за вибором)		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	28	28	28	140
ВСЬОГО		28+3	28+3	28+3	28+3	28+3	

**Навчальний план на 2021/2022 н.р.
для 6-Б і 6-Г класів**

1. Мова викладання – українська
2. Клас з поглибленим вивченням англійської мови (білінгвальний)
3. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні – англійська мова
4. Номер додатка та наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 405

Інваріантна складова	6-Б А	6-Г А
Навчальні предмети	Укр. мова	Укр. мова
Українська мова	3,5	3,5
Українська література	2	2
Перша іноз. мова(англ.)	5	5
Друга іноз. мова (нім.)	2	2
Зарубіжна література	2	2
Історія України		
Всесвітня історія		
Історія (інтегрований курс)	2	2
Основи правознавства	-	-
Музичне мистецтво	0,5	0,5
Мистецтво	-	-
Образотворче мистецтво	0,5	0,5
Математика	4	4
Алгебра	-	-
Геометрія	-	-
Природознавство	-	-
Біологія	2	2
Географія	2	2
Фізика		
Хімія		
Трудове навчання	2	2
Інформатика	1	1
Основи здоров'я	1	1
Фізична культура	3	3
Разом	29,5+3	29,5+3
Варіативна складова	1,5	1,5
Курси за вибором	1	1
Християнська етика	1	1
Львовознавство		
Гран.допуст. н/н на 1 учня	31	31
Факультативи		
Інд. заняття	0,5	0,5
«Робототехніка»		
Фінансова грамотність		
«Підприємництво»		
Вакансія	0,5	0,5
Всього	30,5+3	30,5+3

**Навчальний план на 2021/2022 н.р.
для 6-А, 6-В, 6-Д класів**

1. Мова викладання – українська

2. Номер додатка та наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 405

Інваріантна складова	6-А	6-В	6-Д
Навчальні предмети	Укр. мова	Укр. мова	Укр. мова
Українська мова	3,5	3,5	3,5
Українська література	2	2	2
Перша іноз. мова(англ.)	3	3	3
Друга іноз. мова (нім.)	-	-	-
Зарубіжна література	2	2	2
Історія України			
Всесвітня історія			
Історія (інтегрований курс)	2	2	2
Основи правознавства	-	-	-
Музичне мистецтво	1	1	1
Мистецтво	-	-	-
Образотворче мистецтво	1	1	1
Математика	4	4	4
Алгебра	-	-	-
Геометрія	-	-	-
Природознавство	-	-	-
Біологія	2	2	2
Географія	2	2	2
Фізика			
Хімія			
Трудове навчання	2	2	2
Інформатика	1	1	1
Основи здоров'я	1	1	1
Фізична культура	3	3	3
Разом	26,5+3	26,5+3	26,5+3
Варіативна складова	3,5	3,5	3,5
Курси за вибором	1	1	1
Християнська етика	1	1	1
Львовознавство			
Гран.допуст. н/н на 1 учня	31	31	31
Факультативи	2,5	2,5	2,5
Інд. заняття			
«Робототехніка»			
Фінансова грамотність			
«Підприємництво»			
Вакансія	2,5	2,5	2,5
Всього	30+3	30+3	30+3

Навчальний план на 2021/2022 н.р. для 7-х класів

1. Мова викладання – українська

2. Номер додатка наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 405

Інваріантна складова	7-А	7-Б	7-В	7-Г
Навчальні предмети	Укр. мова	Укр. мова	Укр. мова	Укр. мова
Українська мова	2,5	2,5	2,5	2,5
Українська література	2	2	2	2
Перша іноз. мова(англ.)	3	3	3	3
Друга іноз. мова (нім.)	-	-	-	-
Зарубіжна література	2	2	2	2
Історія України	1	1	1	1
Всесвітня історія	1	1	1	1
Історія (інтегрований курс)				
Основи правознавства	-	-	-	-
Музичне мистецтво	1	1	1	1
Мистецтво	-	-	-	-
Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Математика	-	-	-	-
Алгебра	2	2	2	2
Геометрія	2	2	2	2
Природознавство	-	-	-	-
Біологія	2	2	2	2
Географія	2	2	2	2
Фізика	2	2	2	2
Хімія	1,5	1,5	1,5	1,5
Трудове навчання	1	1	1	1
Інформатика	1	1	1	1
Основи здоров'я	1	1	1	1
Фізична культура	3	3	3	3
Разом	28+3	28+3	28+3	28+3
Варіативна складова	2,5	2,5	2,5	2,5
Курси за вибором	1	1	1	1
Християнська етика	1	1	1	1
Львовознавство				
Гран.допуст. н/н на 1 учня	32	32	32	32
Факультативи	1,5	1,5	1,5	1,5
Інд. заняття				
«Робототехніка»				
Фінансова грамотність				
«Підприємництво»				
Вакансія	1,5	1,5	1,5	1,5
Всього	30,5+3	30,5+3	30,5+3	30,5+3

Навчальний план на 2021/2022 н.р.

для 8-А класу

1. Мова викладання – українська

2. Клас з поглибленим вивченням математики (допофільне навчання)

3. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні – математика

4. Номер додатка та наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 405 (Додаток № 9)

Освітні галузі	Предмети	Математичний
		8-А клас
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Перша іноземна мова	3
	Друга іноземна мова	
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	-
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	5
	Геометрія	3
Природознавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Разом		32,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3

**Навчальний план на 2021/2022 н.р.
для 8-Б класу**

1. Мова викладання – українська
2. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні – англійська мова
3. Номер додатка та наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 405 (Додаток № 4)

**Навчальний план на 2021/2022 н.р.
для 8-Б класу**

Освітні галузі	Предмети	Інозем філології
		8-Б клас
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Перша іноземна мова	5
	Друга іноземна мова	2
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	-
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Разом		32,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3

1. Мова викладання – українська
2. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні – українська мова і література
3. Номер додатка та наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 405 (Додаток № 4)

Освітні галузі	Предмети	Україн філології
		8-В клас
Мови і літератури	Українська мова	4
	Українська література	4
	Перша іноземна мова	3

	Друга іноземна мова	
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	-
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Разом		32,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3

**Навчальний план на 2021/2022 н.р.
для 8-Г класу**

1. Мова викладання – українська

2. Номер додатка та наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 405 (Додаток №)

Освітні галузі	Предмети	Універсальний
		8-Г клас
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Перша іноземна мова	3
	Друга іноземна мова	
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	-
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Разом		28,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3

**Навчальний план на 2021/2022 н.р.
для 9-А,В,Г класів**

1. Мова викладання – українська
2. Номер додатка та наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 405 (Додаток № 4)

Інваріантна складова	9-А	9-В	9-Г
Навчальні предмети	Укр. мова	Укр. мова	Укр. мова
Українська мова	2	2	2
Українська література	2	2	2
Перша іноз. мова(англ.)	3	3	3
Друга іноз. мова (нім.)	-	-	-
Зарубіжна література	2	2	2
Історія України	1,5	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1	1
Історія (інтегрований курс)			
Основи правознавства	1	1	1
Музичне мистецтво	-	-	-
Мистецтво	1	1	1
Образотворче мистецтво	-	-	-
Математика	-	-	-
Алгебра	2	2	2
Геометрія	2	2	2
Природознавство	-	-	-
Біологія	2	2	2
Географія	1,5	1,5	1,5
Фізика	3	3	3
Хімія	2	2	2
Трудове навчання	1	1	1
Інформатика	2	2	2
Основи здоров'я	1	1	1
Фізична культура	3	3	3
Разом	30+3	30+3	30 +3
Варіативна складова	3	3	3
Курси за вибором	1	1	1
Християнська етика	1	1	1
Львовознавство	-	-	-
Гран.допуст. н/н на 1 учня	33	33	33
Факультативи	2	2	2
Інд. заняття	2	2	2
«Робототехніка»	1		
Фінансова грамотність			
«Підприємництво»		1	
Вакансія	1	1	2
Всього	33+3	33+3	33+3

**Навчальний план на 2021/2022 н.р.
для 9-Б класу**

1. Мова викладання – українська

2. Номер додатка та наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 405 (Додаток № 4)

Інваріантна складова	9-Б М
Навчальні предмети	Укр. мова
Українська мова	2
Українська література	2
Перша іноз. мова(англ.)	2
Друга іноз. мова (нім.)	-
Зарубіжна література	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Історія (інтегрований курс)	
Основи правознавства	1
Музичне мистецтво	-
Мистецтво	1
Образотворче мистецтво	-
Математика	-
Алгебра	2+3
Геометрія	2+1
Природознавство	-
Біологія	2
Географія	1,5
Фізика	3
Хімія	2
Трудове навчання	1
Інформатика	2
Основи здоров'я	1
Фізична культура	3
Разом	33+3
Варіативна складова	0
Курси за вибором	0
Християнська етика	0
Львовознавство	-
Гран.допуст. н/н на 1 учня	33
Факультативи	0
Інд. заняття	
«Робототехніка»	
Фінансова грамотність	
«Підприємництво»	
Вакансія	0
Всього	33+3

**Навчальний план на 2021/2022 н.р.
для 10-А і 11-А класів**

1. Мова викладання – українська

2. Профіль - економічний

3. Номер додатка та наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 405 (Додаток № 4)

Інваріантна складова	10А	11А
Навчальні предмети	Економічний (економіка)	Філологічний (англ. мова)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Перша іноземна мова (англ.)	3	5
Друга іноземна мова (нім.)	-	3

Зарубіжна література	1	1
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта:	2	-
	Економіка	-
	Людина і світ	-
Мистецтво	1,5	1,5
Математика	-	3
Алгебра	3	-
Геометрія	2	-
Астрономія	-	-
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія / Фізика	3	4
Хімія	1,5	2
Екологія	-	-
Технології	-	-
Інформатика	1,5	1,5
Фізична культура	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Разом	33+3	32+3
Варіативна складова	2	3
Курси за вибором:	1	1
Християнська етика	0	1
Індивідуальні заняття	-	-
Факультативи	-	-
Математика	-	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	33	33
Вакансія	2	1,5
Всього (без урахування поділ класів на групи)	38	38

**Навчальний план на 2021/2022 н.р.
для 10-Б, 11-Б класів**

1. Мова викладання – українська

2. Українська філологія

3. Номер додатка та наказу МОН України – від 20.04.2018 р. № 405 (Додаток № 4)

Інваріантна складова	10Б	11Б
Навчальні предмети	Філологічний (україн. мова)	Філологічний (україн. мова)
Українська мова	4	4
Українська література	4	4
Перша іноземна мова (англ.)	3	3
Друга іноземна мова (нім.)	-	-
Зарубіжна література	1	1
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта:	2	-
	Економіка	-
	Людина і світ	-
Мистецтво	1,5	1,5
Математика	3	3
Алгебра	-	-
Геометрія	-	-
Астрономія	-	-
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія / Фізика	3	4

Хімія	1,5	2
Екологія	-	-
Технології	-	-
Інформатика	1,5	1,5
Фізична культура	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Разом	32+3	31+3
Варіативна складова	3	4
Курси за вибором:	1	1
Християнська етика	1	1
Індивідуальні заняття	-	-
Факультативи	-	-
Математика	-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	33	33
Вакансія	2	3
Всього (без урахування поділ класів на групи)	38	38

Розділ VI. ПЕРЕЛІК ТИПОВИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Для виконання освітньої програми середньої загальноосвітньої школи №99 м. Львова на 2021-2022 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм:

- ✓ усіх предметів інваріантної частини;
- ✓ курсів за вибором і факультативів варіативної складової,

що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм. Інтеграція забезпечує створення єдиної траєкторії використання освітньої програми закладу, що дозволяє отримати запланований результат освіти – «модель» випускника середньої загальноосвітньої школи №99 м. Львова.

6.1. Перелік програм. 1-4 класи

Предмет	Назва програми	Клас	Видавництво, рік видання
Інваріантна частина			
Початкові класи	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р.Б. Шиян (1-2 класи)	1-2	<i>Наказ МОН від 08.10.2019 № 1272</i>
	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р.Б. Шиян (3-4 класи)	3-4	<i>Наказ МОН України від 08.10.2018 № 1273</i>

Корекційно-розвиткова робота для дітей з особливими освітніми потребами

Корекція мовленнєво-комунікативного розвитку	Програма з корекційно-розвиткової роботи "Розвиток мовлення" для 1-4 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Омельченко І.М., Федорович Л.О.)	<i>Наказ МОН від 26.07.2018 № 814</i>
Лікувальна фізична культура	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура для дітей з порушенням опорно-рухового апарату» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушенням опорно-рухового апарату (авт. Остапенко Т.В., Авраменко Л.Ю.Свистун Г.М.)	<i>Наказ МОН від 26.07.2018 № 814</i>

6.2 Перелік програм. 5-9 класи

Додаток 2.

Перелік навчальних програм

для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня

(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

№ з/п	Назва програми	Посилання на сайті МОН
1.	Українська мова	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/11.-ukrayinska-mova-onovlena-programa-dlya-5-9-kl.docx
2.	Українська література	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/na-sajt-ukrayinska-literatura-5-9-z-chervonimdoc-2.pdf
3.	Історія	Програма, затверджена наказом МОН України № 236 від 21 лютого 2019 року «Про внесення змін до навчальних програм з історії України для 5-9 та 10-11 класів закладів загальної середньої освіти»
4.	Математика	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/5-programa-z-matematiki.docx
5.	Фізика	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/7-fizika.doc
6.	Хімія	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/10-ximiya-7-9.doc
7.	Біологія	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/15.biologiya-6-9.docx
8.	Інформатика для учнів 5 – 9 класів, які вивчали інформатику в 2 – 4 класах	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/8-informatika.docx
9.	Інформатика для учнів 5 – 9 класів	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/programa-informatika-5-9-traven-2015.pdf
10.	Іноземні мови	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf
11.	Географія	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/geografiya-6-9-14.07.2017.pdf
12.	Зарубіжна література	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2018/02/06/literatura-5-9-klas.docx

13.	Мистецтво	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/9-mistecztvo-5-9.docx
14.	Трудове навчання	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/2-trudove-navchannya-5-9.doc
15.	Природознавство	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/12.prirodoznavstvo.docx
16.	Основи здоров'я	
17.	Фізична культура	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/01/16/fizichna-kultura-5-9.doc
18.	Правознавство	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/pravoznavstvo-9-8.docx

Перелік програм 10-11 класів

№ п/п	Назва навчальної програми	Посилання
1.	Українська мова Профільний рівень	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/ukr.mova.10-11.-profilnij-riven.docx
2.	Українська література Профільний рівень	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/ukr.lit.-10-11.-profilnij-riven.docx
3.	Історія України. Рівень стандарту. Історія: Україна і світ. Історія України: всесвітня історія. (інтегрований курс)	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/istoriya.rar
4.	Громадянська освіта. Рівень стандарту (інтегрований курс)	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/program-hromadyanska-osvita-24.11.2017.doc
5.	Зарубіжна література. Рівень стандарту	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/06/25062018zarublit-10-11-riven-standartu-2.doc
6.	Захист Вітчизни. Рівень стандарту	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/02/zaxist-vitchizni.-riven-standartu-zatverdzhena13.12.2017.doc
7.	Іноземні мови	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf

8.	Інформатика Рівень стандарту	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/informatika-standart-10-11.docx
9.	Математика Рівень стандарту	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/matematika.-riven-standartu.docx
10.	Мистецтво Рівень стандарту	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/mistecztvo-snandart.docx
11.	Фізична культура Рівень стандарту	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/01/16/fizichna-kultura-10-11-kl.-standart.doc
12.	Хімія Рівень стандарту	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/ximiya-10-11-riven-standartu.docx
13.	Фізика 10-11 (авторський колектив під керівництвом Локтева В.М.)	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/fizika-10-11-avtorskij-kolektiv-pid-kerivnicztvom-lokteva-vm.pdf
14.	Астрономія (авторський колектив під керівництвом Яцківа Я.Я.)	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/astronomiya-avtorskij-kolektiv-pid-kerivnicztvom-yackiva-yaya.pdf
15.	Біологія і екологія 10-11 Рівень стандарту	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/biologiya-i-ekologiya-10-11-kl-riven-standartu-obgovorennya2.doc
16.	Географія 10- 11 класи (Рівень стандарту)	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/21.12.%20geografia/geografiya-10-11final-21112017.doc

Розділ VII. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Традиційними формами організації безперервної освітньої діяльності є переважно різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу (безперервної освітньої діяльності) можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

За потреби (у разі надходження заяв) заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

За умови карантинних обмежень у закладі освіти за рішенням педагогічної ради може запроваджуватися навчання з використанням дистанційних технологій.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Розділ VIII. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ

8.1. Оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи (1-4 класи)

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження індивідуального розвитку учнів у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для учнів формульовального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів просування конкретного учня у навчанні, а визначення особистих результатів учнів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі учні опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє стимулюванню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин і корекції у знаннях, уміннях, навичках.

Навчальні досягнення учнів у 1-х класах підлягають формульовальному (вербальному) оцінюванню та підсумковому оцінюванню, у 2-х класах - формульовальному, підсумковому оцінюванню, у 3-х, 4-х класах – формульовальному і підсумковому за рівнями навчальних досягнень оцінюванню. Формульовальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток учнів; вибудувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати до прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, відсутність побоювання помилитися, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень учня/учениці з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти у 4 класі проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, коригування та прогнозування їх розвитку проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень учнів на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

8.2 Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи на різних предметах, під час виконання різноманітних видів робіт

1-2 КЛАС

УКРАЇНСЬКА МОВА

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Списування	
Кількість слів у тексті для списування	
1 клас	20-30 слів
2 клас	30-50 слів
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ списаний текст нелегко прочитати. Літери переважно непропорційні, мають різний нахил, зустрічається дзеркальне зображення літер; ✓ не дотримується загальних правил письма(графічних, гігієнічних, технічних), культури оформлення роботи; ✓ має труднощі з пошуком неправильних записів, навіть після допомоги вчителя не може неправильний запис виправляти на правильний; ✓ гігієнічних правил учень дотримується тільки після нагадування вчителя.
Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ списаний текст легко читається. літери переважно пропорційні, з однаковим нахилом, правильними поєднаннями. Дотримується загальних правил письма (графічних, гігієнічних, технічних); ✓ допускається незначних помилок по декільком параметрам; ✓ самостійно знаходить і акуратно виправляє у написаному тексті помилки.
Диктант	
Кількість слів у тексті для диктанту	
2 клас	30-50 слів
<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ пише рукописними буквами зливо, розбірливо; ✓ записує слова та речення, дотримуючись опрацьованих правил, а також слів, які пишуться так, як вимовляються; ✓ перевіряє чи є в написаному тексті помилки на вивчені правила, самостійно виправляє їх. 	
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <p>припускається 5 і більше помилок.</p>
Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ припускається 1 – 4 помилки; ✓ припускається 1-2 негрубих помилок (негрубими вважаються такі помилки: повторення тієї самої букви в слові; недописування букви в кінці слова (не за правилом); двічі підряд написане те саме слово в реченні).

Діалог	
Орієнтовний обсяг складеного учнями діалогу	
2 клас	-4 реплік з урахуванням етикетних формул початку й кінця розмови
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ лише підтримує діалог, реагуючи на репліки співрозмовника (повідомлення, запитання, спонукання), не ініціюючи розмови; ✓ відповідає лише на окремі репліки співрозмовника/співрозмовниці; ✓ припускає 1-2 із таких недоліків: робить довгі паузи, відповідає лише на окремі репліки співрозмовника; ✓ слова ввічливості вживає не завжди, припускається мовних помилок; ✓ робить спроби формулювати запитання, але припускається довгих пауз, багатьох помилок у мовленні; ✓ інтонація, добір слів, побудова речень потребують незначної корекції.
Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ініціює і підтримує діалог, складає діалог за ситуацією, що містить певну проблему; ✓ швидко добирає і правильно використовує потрібні слова, будує змістовні репліки, дотримується правил культури спілкування, ✓ припускається незначних мовних помилок. ✓ відстоює власну позицію.
Робота з мовними одиницями	
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розпізнає і називає мовні одиниці за наданими орієнтирами, називає їх окремі ознаки припускаючись помилок; ✓ виконує окремі операції навчальних дій копіюючи зразок; ✓ установлює причинно-наслідкові зв'язки між мовними одиницями і класифікує їх, припускаючись помилок; ✓ не може самостійно визначити помилки, співвідносить результат виконання завдання за зразком,
Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ самостійно характеризує мовні одиниці, визначає їх спільні і відмінні ознаки, властивості; ✓ установлює причинно-наслідкові зв'язки між мовними одиницями і класифікує їх, припускаючись незначних помилок; ✓ аргументує окремими прикладами власні відповіді, судження; ✓ здатний/здатна до самостійного аналізу власних робіт, їх коригування та уточнення.

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Читання вголос	
Орієнтовні кількісні показники темпу читання вголос	
1 клас	20-30 сл/хв
2 клас	35-60 сл/хв
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ читає текст плавно складами, зливаючи їх у слова при повторному прочитуванні; ✓ не дотримуючись пауз між реченнями і смисловими групами слів; ✓ припускається багатьох помилок на перестановку, заміну складів, звуків, слів, у наголошуванні слів; ✓ виявляє розуміння окремих слів, речень, не повно розуміє фактичний зміст тексту;
Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ читає плавно словами і групами слів, без повторів, з гарною дикцією, припускається лише поодиноких недоліків у поділі речення на смислові відрізки, інтонуванні речень; ✓ припускається окремих помилок у наголошуванні слів; ✓ усвідомлює фактичний зміст тексту, ✓ іноді припускається неточностей щодо розуміння підтексту, встановлення смислових, причинно-наслідкових зв'язків.
Читання мовчки	
Обсяг текстів для читання мовчки	
2 клас	170-230 слів
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє фрагменти тексту прочитаного мовчки; ✓ виконує елементарні завдання на розуміння прочитаного з допомогою вчителя; ✓ припускається помилок під час відтворення змісту прочитаного;
Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє текст прочитаний мовчки; ✓ самостійно виконує завдання на розуміння прочитаного тексту з незначною допомогою вчителя; ✓ знаходить у тексті відповіді на поставлені запитання; ✓ установлює послідовність дій персонажів художніх творів; ✓ частково аналізує зміст прочитаного тексту, встановлює причинно-наслідкові зв'язки. ✓ аргументує власну думку окремими прикладами прочитаного тексту.

Переказ усний	
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ буде більше 2-ох речень або переказує окремі фрагменти змісту, що не утворюють зв'язний текст, створене висловлювання має 1-2 з таких недоліків: відхилення від авторського тексту, порушення послідовності викладу, відсутні зачин або кінцівка; ✓ не дотримується послідовність викладу змісту тексту; ✓ використовується збіднена лексика, трапляються мовні помилки; ✓ відтворює зміст почутого іноді за допомогою вчителя, ✓ робить уточнення у власний переказ після допомоги вчителя.
Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ правильно будує (переказує) текст, передаючи зміст почутого своїми словами, розкриває його загальний зміст і головну думку; ✓ дотримується структури тексту (зачин, основна частина і кінцівка); ✓ у роботі можуть бути незначні відхилення від теми, може припускатися незначних мовленнєвих помилок.
Аудіювання	
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє фрагменти прослуханого тексту; ✓ ситуативно виконує елементарні завдання на розуміння прочитаного; ✓ виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після їх пояснення вчителем; ✓ відчуває труднощі із зіставленням прослуханого і зрозумілого. ✓ здатний/здатна поглибити власне розуміння прослуханого після допомоги вчителя.
Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ сприймає на слух незнайомий текст і розуміє фактичний зміст; ✓ самостійно виконує завдання на розуміння прочитаного тексту з незначною допомогою вчителя; ✓ частково аналізує зміст прочитаного тексту; ✓ аргументує власну думку окремими прикладами з прочитаного тексту. ✓ встановлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями, вчинками персонажів та їхніми стосунками з іншими персонажами; ✓ висловлює оцінні судження, щодо поведінки героїв.
Робота з літературним твором	
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розрізняє персонажів, розуміє текст/медіатекст фрагментарно; ✓ зосереджує свою увагу лише на подіях; не завжди розуміє, як вони пов'язані між собою; ✓ не спроможний(а) розрізнити твори за їх жанровими ознаками (казка, вірш, оповідання); ✓ виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків зі значною допомогою вчителя; ✓ частково аналізує, класифікує, узагальнює зміст тексту/медіатексту; ✓ описує емоційний стан персонажів не пояснюючи причина відповідних переживань персонажів.

Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє текст/медіатекст, розрізняє персонажів та зв'язки між ними; ✓ самостійно виконує завдання за текстом: висловлює власне ставлення до подій, вчинків персонажів, припускаючись неточностей у формулюванні найпростіших оцінювальних суджень; ✓ аргументує власну думку окремими прикладами з тексту/медіатексту; ✓ практично розрізняє твори за жанровими ознаками; ✓ самостійно описує емоційний стан персонажів, пояснює причини відповідних переживань персонажів з незначною допомогою учителя; ✓ висловлює та аргументує своє ставлення не лише до подій, а й до змісту твору загалом, формулює ідеї тесту, пов'язує їх із власним досвідом.
Вірш напам'ять	
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ застосовує окремі прийоми виразного читання та декламування напам'ять, інтонаційні мовленнєві засоби виразності (тон, сила голосу, логічний наголос і темп мовлення) припускаючись багатьох помилок; ✓ робить висновок про досягнення результатів за зразком, констатує правильність і неправильність результату.
Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ застосовує прийоми виразного читання та декламування напам'ять, інтонаційні мовленнєві засоби виразності (тон, сила голосу, логічний наголос і темп мовлення) припускаючись незначних помилок; ✓ робить висновок про досягнення результатів, аналізує й оцінює їх.
Усний твір	
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ створює усне висловлювання за зразком (шаблон з опорними словами); ✓ відчуває труднощі з використанням шаблону, навіть за умови детального пояснення вчителя; ✓ відчуває труднощі з виправленням помилок та внесенням коректних уточнень у власне висловлювання, навіть після допомоги вчителя; ✓ створює висловлювання, використовуючи словесні та несловесні засоби за аналогією; ✓ діє за алгоритмом, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою.
формовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ з незначною допомогою вчителя створює висловлювання, використовуючи доречні словесні (зокрема художні) та несловесні засоби; ✓ аргументує вибір окремих мовних засобів щодо певної комунікативної ситуації; ✓ здатний/здатна самостійно внести уточнення до власного висловлювання, коригувати його; ✓ проявляє фантазію, спирається на власний досвід з використання мовних засобів під час створення власного висловлювання. ✓ проявляє фантазію, спирається на власний досвід, експериментує мовними засобами під час створення власного висловлювання.

МАТЕМАТИКА

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Не сформовано	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none">✓ розрізняє окремі об'єкти вивчення (математичні поняття за їх ознаками, формули); виконує найпростіші математичні операції на рівні копіювання зразка виконання;✓ читає, порівнює, визначає склад числа в межах 100, припускаючись помилок;✓ виконує найпростіші математичні операції на рівні копіювання зразка виконання;✓ виконує математичні операції, але не вміє пояснити свої дії; ✓ використовує відомі способи обчислень із застосуванням правил та алгоритмів, допускаючись багатьох помилок.✓ вміє розв'язувати однотипні завдання, допускає помилки під час одночасного виконання прямих і обернених дій;✓ знає про різні математичні інструменти, що можуть допомогти при виконанні завдання;✓ допускає помилки й неточності при зчитуванні даних з таблиць, схем, графіків, діаграм.✓ частково використовує математичну термінологію;
Сформовано	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none">✓ читає, порівнює, визначає склад числа в межах 100;✓ розкриває сутність математичних понять, ілюструє їх прикладами;✓ самостійно виконує математичні операції; детально пояснює свої дії;✓ вибудовує план дій (стратегії) з використанням математики для розв'язування життєвих проблемних ситуацій;✓ аналізує текст задачі, досліджує різні способи розв'язання навчальних і практичних задач, робить узагальнення за результатами виконаної роботи;✓ обґрунтовує/ аргументує/ оцінює обраний спосіб розв'язання навчальних і практичних задач;✓ оперує величинами, використовує для вимірювання величин доцільні одиниці вимірювання;✓ здійснює перевірку правильності розв'язання проблемної ситуації;✓ виявляє та виправляє помилки самостійно або з допомогою вчителя;

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
1 клас	
Сприйняття іноземної мови на слух	
Не сформовано	<i>Учень/учениця:</i> <ul style="list-style-type: none">✓ не розпізнає знайомі слова у супроводі малюнків, наприклад, у книжці з малюнками, де використовується знайома лексика.✓ не розуміє просту особисту інформацію (ім'я, вік, місце проживання, країна походження), а також розуміє запитання на цю тему, спрямовані безпосередньо та особисто.✓ не виконує прості вказівки, інструкції, команди.
Сформовано	<ul style="list-style-type: none">✓ розпізнає знайомі слова у супроводі малюнків, наприклад, у книжці з малюнками, де використовується знайома лексика.✓ розуміє просту особисту інформацію (ім'я, вік, місце проживання, країна походження), а також розуміє запитання на цю тему, спрямовані безпосередньо та особисто.✓ виконує прості вказівки, інструкції, команди.
Висловлюється іноземною мовою	
Не сформовано	<ul style="list-style-type: none">✓ не продукує короткі фрази про себе, надаючи базову персональну інформацію (ім'я, адреса, родина)✓ не продукує короткі фрази за мовленнєвими ситуаціями з тем (тварини, іграшки, кольори, їжа, школа, свята)✓ припускається помилок в лічбі об'єктів у межах 10 та називанні чисел;✓ не дотримується правил спілкування: привітання, прощання, подяка.✓ бере участь у співах та рухливих іграх.
Сформовано	<ul style="list-style-type: none">✓ продукує короткі фрази про себе, надаючи базову персональну інформацію (ім'я, адреса, родина);✓ продукує короткі фрази за мовленнєвими ситуаціями з тем (тварини, іграшки, кольори, їжа, школа, свята);✓ лічить числа та об'єкти у межах 10;✓ дотримується правил спілкування: привітання, прощання, подяка;✓ бере участь у співах та рухливих іграх.
2 клас	
Сприйняття іноземної мови на слух	
Не сформовано	<i>Учень/учениця:</i> <ul style="list-style-type: none">✓ не розуміє короткі, прості запитання та твердження, які вимовляються повільно та чітко, за потреби повторюються, та супроводжуються візуальними опорами або жестами задля покращення розуміння;✓ не розуміє найпростіший інформаційний матеріал, що містить знайомі слова у супроводі малюнків, де є фотографії страв, або ілюстровані оповідання, де використовується знайома лексика

Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє короткі, прості запитання та твердження, які вимовляються повільно та чітко, за потреби повторюються, та супроводжуються візуальними опорами або жестами задля покращення розуміння; ✓ розуміє найпростіший інформаційний матеріал, що містить знайомі слова у супроводі малюнків, де є фотографії страв, або ілюстровані оповідання, де використовується знайома лексика
Читає з розумінням іноземною мовою	
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ читає та розуміє прості тексти із різним рівнем розуміння змісту, припускаючись багатьох помилок; ✓ читає вголос доступні слова, словосполучення та речення з відповідною інтонацією, припускаючись багатьох помилок.
Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ читає та розуміє прості тексти із різним рівнем розуміння змісту; ✓ читає вголос доступні слова, словосполучення та речення з відповідною інтонацією.
Висловлюється іноземною мовою	
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ не ставить та відповідає на запитання про себе та щоденні справи, вживаючи короткі, формульні вирази та покладаючись на жести для підкріплення інформації; ✓ описує себе (наприклад, ім'я, вік, родина) когось\щось, за темами, вживаючи прості слова припускаючись багатьох помилок; ✓ лічить числа та об'єкти у межах 20, припускаючись багатьох помилок; ✓ не визначає час за годинником, із точністю до години; ✓ бере участь у співах та рухливих іграх.
Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ставить та відповідає на запитання про себе та щоденні справи, вживаючи короткі, формульні вирази та покладаючись на жести для підкріплення інформації; ✓ описує себе (наприклад, ім'я, вік, родина) когось\щось, за темами, вживаючи прості слова та формульні вирази, за можливості попередньої підготовки; ✓ лічить числа та об'єкти у межах 20; ✓ визначає час за годинником, із точністю до години; ✓ бере участь у співах та рухливих іграх.
Записує слова, речення, короткі повідомлення про себе на повсякденні теми іноземною мовою	
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ встановлює базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання; ✓ списує слова та речення з друкованого тексту, припускаючись багатьох помилок; ✓ припускається помилок при називанні і письмі друкованих малих й великих літер алфавіту; ✓ списує слова і речення з друкованого тексту з помилками; ✓ пише під диктування слова в межах вивченого уроку, теми, припускаючись значних помилок.

Сформовано	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ встановлює базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання; ✓ списує слова та речення з друкованого тексту; ✓ називає і розбірливо пише всі друковані малі й великі літери алфавіту; ✓ списує слова і речення з друкованого тексту; ✓ пише під диктування слова в межах вивченого уроку, теми.
-------------------	--

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Не сформовано	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх, для досягнення результату потребує уточнення завдання, значної допомоги вчителя; ✓ називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угруповує об'єкти відповідно заданим орієнтирам, припускаючись помилок; ✓ відтворює навчальні дії за алгоритмом за допомогою вчителя; ✓ коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири, наводить приклади; ✓ перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком.
Сформовано	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях з незначною допомогою, називає їх; ✓ називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; ✓ угруповує об'єкти; установлює причинно-наслідкові зв'язки між об'єктами; ✓ знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну/текстову; ✓ контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів.

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Не сформовано	<p><i>Учень/учениця:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ організовує робоче місце за визначеними умовами, не завжди дотримується безпечних прийомів праці; ✓ виготовляє поетапно виріб за визначеною послідовністю операцій, дій з значною допомогою вчителя; ✓ виконує трудові дії щодо самообслуговування після нагадування вчителем, у тому числі ремонтує іграшки, книжки, доглядає за рослинами;

Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ організовує робоче місце за визначеними умовами, дотримується безпечних прийомів праці; ✓ виготовляє поетапно виріб за визначеною послідовністю операцій, дій; ✓ виконує трудові дії щодо самообслуговування, у тому числі ремонтує іграшки, книжки, доглядає за рослинами;
-------------------	--

МИСТЕЦТВО

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ потребує допомоги вчителя при описуванні вражень від сприймання творів мистецтва, словесної характеристики їх; ✓ відтворює художні образи засобами образотворчого мистецтва за зразком, припускаючись помилок; ✓ користується різними художніми матеріалами, не дотримуючись техніки безпеки; ✓ виявляє старанність у співі, відтворює за зразком запропоновані ритми, припускаючись помилок; ✓ презентує створені художні образи, описує, чи вдалося втілити творчий задум з допомогою вчителя.
Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ описує враження від сприймання творів мистецтва, словесно характеризує їх; ✓ відтворює художні образи засобами образотворчого мистецтва за зразком, користується різними художніми матеріалами; ✓ виявляє старанність у співі, відтворює за зразком запропоновані ритми; ✓ презентує створені художні образи, описує, чи вдалося втілити творчий задум.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Не сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ учні мають фрагментарні уявлення з предмету, часто відволікаються, неухважні; ✓ роблять вправи за допомогою вчителя, реагують на зауваження учителя; ✓ розрізняють та виконують відповідно до вимог лише елементи фізичних вправ; ✓ більш пасивні, ніж активні, не вміють працювати в команді; ✓ допускають порушення під час рухової діяльності, не дотримуються правил безпеки; ✓ не контролюють свої емоції під час рухливих ігр.

Сформовано	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ учні виявляють розуміння основних положень навчального матеріалу, ✓ наводять прилади; ✓ техніка виконання фізичних вправ має незначні відхилення від встановлених вимог; ✓ можуть аналізувати та виправляти помилки за допомогою вчителя; ✓ вміють працювати в команді, дружні, допомагають один одному, чують вчителя, можуть висловлювати власну думку. ✓ дотримуються правил безпеки під час виконання вправ та рухливих ігр.
-------------------	--

3-4 КЛАС
УКРАЇНСЬКА МОВА

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання	
Списування		
Кількість слів у тексті для списування		
	3 клас	50-70 слів
	4 клас	70-90 слів
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ списаний текст нелегко прочитати. Літери переважно непропорційні, мають різний нахил, зустрічається дзеркальне зображення літер; 	

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ не дотримується загальних правил письма(графічних, гігієнічних, технічних), культури оформлення роботи; ✓ має труднощі з пошуком неправильних записів, навіть після допомоги вчителя, не може неправильний запис виправляти на правильний.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ списаний текст читається, однак є значні відхилення від нормативної форми літер; ✓ гігієнічних правил учень дотримується тільки після нагадування вчителя ✓ знаходить і акуратно виправляє у написаному тексті помилки з допомогою вчителя.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ списаний текст легко читається. літери переважно пропорційні, з однаковим нахилом, правильними поєднаннями. Дотримується загальних правил письма (графічних, гігієнічних, технічних). ✓ допускається незначних помилок по декільком параметрам. ✓ знаходить і акуратно виправляє у написаному тексті помилки.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ списаний текст легко читається. Літери пропорційні, з однаковим нахилом, правильно поєднані. Допускається кілька незначних відхилення у формі букв чи їх поєднанні, які не порушують загального позитивного враження від письма. ✓ дотримується загальних правил письма (графічних, гігієнічних, технічних); ✓ самостійно знаходить і акуратно виправляє у написаному тексті помилки.

Диктант

Кількість слів у тексті для диктанту

3 клас	50-70 слів
4 клас	70-90 слів

Учень/учениця:

- ✓ пише рукописними буквами зливо, розбірливо;
- ✓ записує слова та речення, дотримуючись опрацьованих правил, а також слів, які пишуться так, як вимовляються;
- ✓ перевіряє чи є в написаному тексті помилки на вивчені правила, самостійно виправляє їх.

Початковий	Учень/учениця: припускається 11 і більше помилок.
Середній	Учень/учениця: припускається 4 – 10 помилок.
Достатній	Учень/учениця: припускається 1 – 3 помилки.
Високий	Учень/учениця: припускається 1-2 негрубих помилок (негрубими вважаються такі помилки: повторення тієї самої букви в слові; недописування букви в кінці слова (не за правилом); двічі підряд написане те саме слово в реченні)

Діалог

Орієнтовний обсяг складеного учнями діалогу

3 клас	-5 реплік з урахуванням етикетних формул початку й кінця розмови
4 клас	-6 реплік з урахуванням етикетних формул початку й кінця розмови

Початковий	Учень/учениця:
-------------------	-----------------------

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ лише підтримує діалог, реагуючи на репліки співрозмовника (повідомлення, запитання, спонукання), не ініціюючи розмови; ✓ відповідає лише на окремі репліки співрозмовника/співрозмовниці; ✓ припускає 1-2 із таких недоліків: робить довгі паузи, відповідає лише на окремі репліки співрозмовника; ✓ слова ввічливості вживає не завжди, припускається мовних помилок; ✓ робить спроби формулювати запитання, але припускається довгих пауз, багатьох помилок у мовленні.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ підтримує діалог за нескладною за змістом мовленнєвою ситуацією, але іноді відхиляється від теми; ✓ допускає 1-2 із таких помилок: робить довгі паузи, добираючи потрібні слова, окремі репліки співрозмовника залишає без відповіді, перебиває його; ✓ не завжди вживає слова ввічливості, припускається мовних помилок; ✓ інтонація, добір слів, побудова речень потребують незначної корекції.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ініціює і підтримує діалог, складає діалог за ситуацією, що містить певну проблему; ✓ швидко добирає і правильно використовує потрібні слова, будує змістовні репліки, дотримується правил культури спілкування, ✓ не висловлює власної думки, свого ставлення до предмета обговорення, припускається незначних мовних помилок.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ініціює і підтримує діалог з певної проблеми; ✓ впевнено висловлює й аргументує свою позицію; ✓ виявляє стриманість і коректність у разі незгоди з думкою співрозмовника/співрозмовниці; ✓ доводить свої думки, висловлюючи переконливі аргументи, в тому числі й із власного життєвого досвіду; ✓ відстоює власну позицію.
Переказ письмовий	
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ будує окремі, не пов'язані між собою речення, орієнтуючись на опорні слова; ✓ не дотримується послідовності викладу змісту тексту; ✓ демонструє обмежений лексичний запас; ✓ припускається багатьох мовних (лексичних, граматичних) помилок.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ будує текст, спираючись на допоміжний матеріал, у цілому розкриваючи тему; ✓ виклад змісту тексту не зовсім послідовний, учень потребує допомоги вчителя у розрізненні основної і другорядної інформації; ✓ добір слів потребує вдосконалення, допускаються мовленнєві помилки.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ самостійно правильно будує текст, розкриває його загальний зміст і головну думку; ✓ дотримується структури тексту (зачин, основна частина і кінцівка);

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ не висловлює своєї думки з приводу сказаного; ✓ у роботі можуть бути незначні відхилення від теми, може припускатися незначних мовленнєвих помилок.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ творчо переказує текст, враховує мету завдання; ✓ розкриває зміст і головну думку тексту; ✓ впевнено висловлює й аргументує своє ставлення до висловлюваного, демонструючи багатство лексики, точність слововживання і не допускаючи мовних помилок; ✓ здатний/здатна до самостійного аналізу власного переказу, його коригування та уточнення (за потреби).
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ читає правильно, плавно словами і групами слів, з гарною дикцією, логічно правильно і виразно інтонує речення, передаючи голосом власне ставлення до того, що читається; ✓ у повному обсязі, поглиблено усвідомлює фактичний зміст та основний смисл тексту; ✓ іноді припускається неточностей щодо розуміння підтексту, встановлення смислових, причинно-наслідкових зв'язків.
Робота з мовними одиницями	
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розпізнає і називає мовні одиниці за наданими орієнтирами, називає їх окремі ознаки, виконує окремі операції навчальних дій копіюючи зразок; ✓ не може самостійно визначити помилки, співвідносить результат виконання завдання за зразком, ✓ констатує за підказкою правильність/неправильність виконання завдання.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ характеризує мовні одиниці, визначає їх спільні і відмінні ознаки, властивості, потребує роз'яснень для досягнення результату; ✓ установлює причинно-наслідкові зв'язки між мовними одиницями і класифікує їх, припускаючись помилок; ✓ перетворює інформацію з тексту в іншу форму представлення (план, таблиця) за інструкцією, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; ✓ перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ самостійно характеризує мовні одиниці, визначає їх спільні і відмінні ознаки, властивості; ✓ установлює причинно-наслідкові зв'язки між мовними одиницями і класифікує їх, припускаючись незначних помилок. ✓ перетворює інформацію з тексту в іншу форму представлення (план, таблиця) із незначною допомогою вчителя; ✓ аргументує окремими прикладами власні відповіді, судження; ✓ здатний/здатна до самостійного аналізу власних робіт, їх коригування та уточнення.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ самостійно характеризує мовні одиниці, визначає їх спільні і відмінні ознаки, властивості;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ установлює причинно-наслідкові зв'язки між мовними одиницями і класифікує їх; ✓ перетворює інформацію з тексту в іншу форму представлення (план, таблиця); ✓ аргументує прикладами власні відповіді; ✓ здатний/здатна до самостійного аналізу власних робіт, їх коригування та уточнення.
--	--

Читання вголос	
Орієнтовні кількісні показники темпу читання вголос	
3 клас	65-80 сл/хв
4 клас	80-95 сл/хв
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ значну кількість слів читає складами; ✓ в багатьох випадках неправильно членує текст на речення, речення на смислові групи; припускається помилок на пропуски, перестановку, заміну звуків та складів, на вимову слів; ✓ не дотримуючись пауз між реченнями і смисловими групами слів; ✓ припускається багатьох помилок на перестановку, заміну складів, звуків, слів, у наголошуванні слів; ✓ виявляє нерозуміння тексту в цілому але частково розуміє зміст окремих фактів.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ читає переважно плавно, цілими словами, а окремі слова складами, припускаючись окремих помилок на пропуск, заміну, перестановку звуків, складів; ✓ окремі слова вимовляє з нечіткою дикцією, порушує правила вимови; є помилки в інтонуванні речень; ✓ недостатньо повно розуміє фактичний зміст тексту; ✓ припускається помилок, пов'язаних із розумінням основної думки твору, встановленні смислових зв'язків.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ читає плавно словами і групами слів, без повторів, з гарною дикцією, припускається лише поодиноких недоліків у поділі речення на смислові відрізки, інтонуванні речень; ✓ припускається окремих помилок у наголошуванні слів; ✓ усвідомлює фактичний зміст тексту, ✓ припускається помилок щодо розуміння підтексту, встановлення смислових, причинно - наслідкових зв'язків.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ читає правильно, плавно словами і групами слів, з гарною дикцією, логічно правильно і виразно інтонує речення, передаючи голосом власне ставлення до того, що читається; ✓ у повному обсязі, поглиблено усвідомлює фактичний зміст та основний смисл тексту;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ іноді припускається неточностей щодо розуміння підтексту, встановлення смислових, причинно-наслідкових зв'язків.
Читання мовчки	
Обсяг текстів для читання мовчки	
3 клас	250-310 слів
4 клас	330 -390 слів
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє фрагменти тексту прочитаного мовчки; ✓ виконує елементарні завдання на розуміння прочитаного; ✓ припускається помилок під час відтворення змісту прочитаного.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє прочитаний мовчки текст у загальних рисах, не зважаючи на деталі; ✓ виконує завдання на загальне розуміння прочитаного тексту з допомогою вчителя;
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє текст прочитаний мовчки; ✓ самостійно виконує завдання на розуміння прочитаного тексту з незначною допомогою вчителя; ✓ частково аналізує зміст прочитаного тексту; ✓ аргументує власну думку окремими прикладами прочитаного тексту.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ читає подумки тексти різних видів та з різною метою; ✓ знаходить у тексті відповіді на поставлені запитання; ✓ установлює послідовність дій персонажів художніх творів; ✓ аналізує зміст прочитаного тексту, встановлює причинно-наслідкові зв'язки.
Переказ усний	
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ буде більше 3-ох речень або переказує окремі фрагменти змісту, що не утворюють зв'язний текст; ✓ не дотримується послідовності викладу змісту тексту; ✓ демонструє збіднений лексичний запас; ✓ припускається багатьох мовних помилок.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ буде текст, який відзначається певною зв'язністю, але збіднений змістом; ✓ створене висловлювання має 1-2 з таких недоліків: відхилення від авторського тексту, порушення послідовності викладу, відсутні зачин або кінцівка; ✓ збіднена лексика, є мовні помилки; ✓ відтворює зміст почутого іноді за допомогою вчителя, ✓ робить уточнення у власний переказ після допомоги вчителя
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ правильно буде (переказує) текст, розкриває його загальний зміст і головну думку; ✓ дотримується структури тексту (зачин, основна частина і кінцівка); ✓ не висловлює свої думки з приводу сказаного; ✓ у роботі можуть бути незначні відхилення від теми, може припускатися незначних мовленнєвих помилок.

Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ творчо переказує текст, враховує мету завдання; ✓ розкриває зміст і головну думку тексту; ✓ впевнено висловлює й аргументує своє ставлення до висловлюваного, демонструючи багатство лексики і не допускаючи мовних помилок; ✓ здатний/здатна до самостійного аналізу власного переказу, його коригування та уточнення (за потреби).
Аудіювання	
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє фрагменти прослуханого тексту; ✓ ситуативно виконує елементарні завдання на розуміння прочитаного; ✓ виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після їх пояснення вчителем; ✓ відчуває труднощі із зіставленням прослуханого і зрозумілого.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє прослуханий текст у загальних рисах, не зважає на деталі; ✓ виконує завдання на загальне розуміння прочитаного тексту з допомогою вчителя; ✓ здатний/здатна поглибити власне розуміння прослуханого після допомоги вчителя.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє прослуханий текст; ✓ самостійно виконує завдання на розуміння прочитаного тексту з незначною допомогою вчителя; ✓ частково аналізує зміст прочитаного тексту; ✓ аргументує власну думку окремими прикладами з прочитаного тексту.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ сприймає на слух незнайомий текст і розуміє фактичний зміст; ✓ самостійно виконує завдання на розуміння прочитаного тексту; ✓ встановлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями, вчинками персонажів та їхніми стосунками з іншими персонажами; ✓ висловлює оцінні судження, щодо поведінки героїв.
Робота з літературним твором	
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розрізняє персонажів, розуміє текст/медіатекст фрагментарно; ✓ зосереджує свою увагу лише на подіях; не завжди розуміє, як вони пов'язані між собою; ✓ не спроможний(а) розрізнити твори за їх жанровими ознаками (казка, вірш, оповідання); ✓ виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків зі значною допомогою вчителя. ✓ припускається помилок під час опису емоційного стану персонажів.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє текст/медіатекст у загальних рисах, не зважає на деталі; ✓ розрізняє персонажів та зв'язки між ними на основі наданої інструкції або плану; ✓ виявляє нестійкі уміння у практичному розрізненні основних жанрів (казка, вірш, оповідання);

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ частково аналізує, класифікує, узагальнює зміст тексту/медіатексту; ✓ описує емоційний стан персонажів не пояснюючи причина відповідних переживань персонажів.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє текст/медіатекст, розрізняє персонажів та зв'язки між ними; ✓ самостійно виконує завдання за текстом: висловлює власне ставлення до подій, вчинків персонажів, припускаючись неточностей у формулюванні найпростіших оцінювальних суджень; ✓ аргументує власну думку окремими прикладами з тексту/медіатексту; ✓ практично розрізняє твори за жанровими ознаками; ✓ самостійно описує емоційний стан персонажів з незначною допомогою учителя;
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє текст/медіатекст, розрізняє персонажів та зв'язки між ними; ✓ встановлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями, вчинками персонажів та їхніми стосунками з іншими персонажами; ✓ практично розрізняє твори за жанровими ознаками; ✓ аналізує емоційний стан персонажів, пояснює причини відповідних переживань персонажів; ✓ висловлює та аргументує своє ставлення не лише до подій, а й до змісту твору загалом, формулює ідеї тексту, пов'язує їх із власним досвідом.
Вірш напам'ять	
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ застосовує окремі прийоми виразного читання та декламування напам'ять, інтонаційні мовленнєві засоби виразності (тон, сила голосу, логічний наголос і темп мовлення) припускаючись багатьох помилок; ✓ співвідносить результат виконання завдання із зразком, констатує за підказкою правильність і неправильність результату.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ застосовує прийоми виразного читання та декламування напам'ять, інтонаційні мовленнєві засоби виразності (тон, сила голосу, логічний наголос і темп мовлення) припускаючись помилок; ✓ робить висновок про досягнення результатів за зразком, констатує правильність і неправильність результату.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ застосовує прийоми виразного читання та декламування напам'ять, інтонаційні мовленнєві засоби виразності (тон, сила голосу, логічний наголос і темп мовлення) припускаючись незначних помилок; ✓ робить висновок про досягнення результатів.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ самостійно застосовує прийоми виразного читання та декламування напам'ять, інтонаційні мовленнєві засоби виразності (тон, сила голосу, логічний наголос і темп мовлення); ✓ Робить висновок про досягнення результатів, аналізує й оцінює їх.
Усний твір	
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ створює усне висловлювання за зразком (шаблон з опорними

	<p>словами);</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ відчуває труднощі з використанням шаблону, навіть за умови детального пояснення вчителя; ✓ відчуває труднощі з виправленням помилок та внесенням коректних уточнень у власне висловлювання, навіть після допомоги вчителя;
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ створює висловлювання, використовуючи словесні та несловесні засоби за аналогією; ✓ діє за алгоритмом, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; ✓ здатний/здатна внести коректні уточнення у власне висловлювання та виправити помилки після допомоги вчителя; ✓ не завжди добирає засоби для вираження задуму змісту висловлювання; використовує частовживану лексику.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ з незначною допомогою вчителя створює висловлювання, використовуючи доречні словесні (зокрема художні) та несловесні засоби; ✓ аргументує вибір окремих мовних засобів щодо певної комунікативної ситуації; ✓ здатний/здатна самостійно внести уточнення до власного висловлювання, коригувати його; ✓ проявляє фантазію, спирається на власний досвід з використання мовних засобів під час створення власного висловлювання.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ самостійно створює висловлювання, використовуючи доречні словесні (зокрема художні) та несловесні засоби; ✓ аналізує й оцінює відповідність словесних та несловесних засобів та змісту висловлювання; ✓ аргументує вибір мовних засобів щодо певної комунікативної ситуації; ✓ здатний/здатна самостійно аналізувати засоби побудови власного висловлювання, коригувати та уточнювати (за потреби); ✓ проявляє фантазію, спирається на власний досвід, експериментує мовними засобами під час створення власного висловлювання, надаючи йому індивідуальних рис.

МАТЕМАТИКА

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розрізняє окремі об'єкти вивчення (математичні поняття за їх ознаками, формули); ✓ виконує найпростіші математичні операції на рівні копіювання зразка виконання; ✓ вміє розв'язувати однотипні завдання, допускає помилки під час одночасного виконання прямих і обернених дій; ✓ знає про різні математичні інструменти, що можуть допомогти при виконанні завдання; ✓ зчитує дані з таблиць, схем, графіків, діаграм.

Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ називає суттєві ознаки математичних об'єктів, наводить приклади, порівнює, узагальнює і класифікує їх за спільними ознаками; ✓ частково використовує математичну термінологію; ✓ виконує математичні операції, але не вміє пояснити свої дії; ✓ розуміє й використовує відомі способи обчислень із застосуванням правил та алгоритмів; ✓ представляє дані за допомогою таблиць, схем, графіків та діаграм.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розкриває сутність математичних понять, ілюструє їх прикладами; ✓ самостійно виконує математичні операції; детально пояснює свої дії; ✓ вибудовує план дій (стратегії) з використанням математики для розв'язування життєвих проблемних ситуацій; ✓ досліджує різні способи розв'язання навчальних і практичних задач, робить узагальнення за результатами виконаної роботи.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ аналізує та обґрунтовує способи виконання математичних операцій; ✓ обґрунтовує/ аргументує/ оцінює обраний спосіб розв'язання навчальних і практичних задач; ✓ здійснює перевірку правильності розв'язання проблемної ситуації; ✓ виявляє та виправляє помилки самостійно або з допомогою вчителя; ✓ робить необхідні узагальнення, опираючись на дії з доволі великою кількістю об'єктів.

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами; ✓ називає окремі ознаки об'єктів; ✓ знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення); ✓ співвідносить результат виконання завдання із зразком, констатує правильність/неправильність результату.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх, для досягнення результату потребує уточнення завдання; ✓ називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, утворює об'єкти відповідно заданим орієнтирам; ✓ відтворює навчальні дії за алгоритмом; ✓ коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири, наводить приклади; ✓ перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях з незначною допомогою, називає їх;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; ✓ угруповує об'єкти; установлює причинно-наслідкові зв'язки між об'єктами; ✓ знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну/текстову; ✓ контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ визначає самостійно об'єкти, ро які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; ✓ характеризує об'єкти, визначає їх спільні і відмінні ознаки, властивості; ✓ установлює причинно-наслідкові зв'язки між об'єктами; ✓ прогнозує можливий результат, пропонує різні способи виконання завдання, за потреби ставить запитання, що стосується об'єктів завдань і пропонує відповіді на них; ✓ співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів, аналізує й оцінює їх.

ТЕХНОЛОГІЇ

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ вчитель допомагає організувати робоче місце відповідно до визначених завдань; ✓ дотримується безпечних прийомів праці після кількарразового повторювання; ✓ виготовляє виріб за наданим алгоритмом із значною допомогою вчителя; ✓ виконує трудові дії щодо самообслуговування з допомогою дорослих.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ організує робоче місце відповідно до власних потреб; ✓ не завжди дотримується безпечних прийомів праці; ✓ виготовляє виріб за наданим алгоритмом за допомогою вчителя; ✓ виконує трудові дії щодо самообслуговування після кількарразового повторення.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ організує робоче місце відповідно до власних потреб і визначених завдань; ✓ не завжди дотримується безпечних прийомів праці; ✓ планує послідовність виготовлення виробу за зразком та виготовляє його припускаючи незначних помилок; ✓ виконує трудові дії щодо самообслуговування; ✓ оцінює процес та результат власної або спільної проєктно-технологічної діяльності за зразком.

Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ організовує робоче місце відповідно до власних потреб і визначених завдань; ✓ дотримується безпечних прийомів праці; ✓ планує послідовність виготовлення виробу за власно обраними технологіями обробки матеріалів та виготовляє його; ✓ планує та виконує трудові дії щодо самообслуговування; ✓ експериментує з матеріалами і технологіями для реалізації власних ідей; ✓ оцінює процес та результат власної або спільної проєктно-технологічної діяльності
----------------	---

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Сприймає з розумінням іноземну мову на слух	
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розпізнає окремі слова у повільному та чіткому мовленні, зазнаючи труднощі розуміння контексту навіть при повільнішому мовленні.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розпізнає окремі слова та фрази в повільному та чіткому мовленні, може визначити тематику мовленнєвої ситуації в якій використано знайомий мовний матеріал, що звучить у нормальному темпі за допомогою вчителя та однокласників; ✓ допускає помилки при візуалізації прослуханого матеріалу.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє контекст прослуханого в повільному та чіткому мовленні, опираючись на візуальну підтримку та більшу частину конкретної інформації, необхідної для виконання завдання, незважаючи на незначну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись, та більшу частину конкретної інформації, необхідної для виконання завдання.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє повільне та чітке мовлення з довгими паузами задля полегшення усвідомлення змісту почутого; ✓ розуміє конкретну інформацію, необхідну для виконання завдання.
Читає з розумінням іноземною мовою	
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розпізнає окремі слова в тексті, труднощі розуміння виникають на рівні буквосполучень, без розуміння фраз і речень;

	✓ ідентифікує об'єкти про які йдеться в тексті.
Середній	Учень/учениця: ✓ розпізнає фрази та конструкції, труднощі виникають на рівні смислових зв'язків між словами у реченні; ✓ ідентифікує об'єкти на їх ознаки, зазначені в тексті.
Достатній	Учень/учениця: ✓ розуміє прості тексти, труднощі виникають на рівні сприйняття тексту як цілого; ✓ визначає спільні та відмінні ознаки і властивості об'єктів, угруповує їх; ✓ встановлює причинно-наслідкові зв'язки.
Високий	Учень/учениця: ✓ розуміє короткі, прості тексти, читаючи їх пофразово, розпізнаючи знайомі імена, слова та основні фрази, перечитуючи за потреби; ✓ характеризує об'єкти, визначає їх спільні та відмінні ознаки і властивості; ✓ угруповує їх, встановлює причинно-наслідкові зв'язки.
Висловлюється іноземною мовою	
Початковий	Учень/учениця: ✓ дає однослівні відповіді на запитання; ✓ робить спроби простих відповідей, допускаючись елементарних смислових помилок у рамках вивченого матеріалу; ✓ відповідно реагує на деякі запитання та інструкції, потребує візуальних підказок та постійної підтримки вчителя.
Середній	Учень/учениця: ✓ відповідно реагує на запитання та інструкції, робить спроби попросити про допомогу; ✓ переважають однослівні відповіді на запитання виникають труднощі при спробах поєднувати їх у речення; ✓ допускається елементарних лексичних чи граматичних помилок у рамках вивченого матеріалу.
Достатній	Учень/учениця: ✓ відповідно реагує на більшість запитань та інструкцій, вміє просити про допомогу; ✓ продукує короткі фрази з ініціативи, роблячи паузи в мовленні; ✓ реагує на власні помилки та може їх виправити.
Високий	Учень/учениця: ✓ ставить і відповідає на прості запитання, ініціює і вербально реагує на прості твердження, які стосуються нагальних потреб, знайомих тем; п ✓ продукує короткі фрази з тематики мовленнєвої ситуації.
Записує слова, речення, короткі повідомлення про себе на повсякденні теми іноземною мовою	
Початковий	Учень/учениця: ✓ копіює письмову інформацію, пише знайомі короткі фрази; ✓ правильно прописує прості слова; ✓ допускає значну кількість помилок у правописі простих слів та речень.
Середній	Учень/учениця: ✓ надає базову інформацію в письмовій формі в межах вивченої теми лише за зразком та постійній підтримки вчителя;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ правильно пише знайомі слова, допускає граматичні помилки при написанні зв'язного тексту.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ надає базову інформацію в письмовій формі щодо знайомих тем за зразком; ✓ правильно будує речення; ✓ пише короткі фрази при складанні зв'язного тексту.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ надає базову інформацію в письмовій формі щодо знайомих тем; ✓ правильно будує речення; ✓ пише короткі речення при складанні зв'язного тексту.

ІНФОРМАТИКА

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ використовує цифрові пристрої для виконання навчальних завдань потребуючи значної допомоги вчителя; ✓ створює інформаційні продукти (текст, графічне зображення, презентацію) в програмних середовищах за інструкцією потребуючи значної допомоги; ✓ відчуває труднощі при складанні лінійних, розгалужених та циклічних алгоритмів; ✓ збирає інформацію за допомогою цифрових пристроїв відповідно до навчальної мети з значною допомогою вчителя; ✓ потребує допомоги для використання онлайн-середовища для спільної діяльності та обміну думками ; ✓ не дотримується безпечної поведінки під час онлайн-взаємодії.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ використовує цифрові пристрої для виконання навчальних завдань потребуючи допомоги вчителя; ✓ створює інформаційні продукти (текст, графічне зображення, презентацію) в програмних середовищах за інструкцією потребуючи допомоги; ✓ відчуває труднощі при складанні лінійних, розгалужених та циклічних алгоритмів; ✓ збирає інформацію за допомогою цифрових пристроїв відповідно до навчальної мети з значною допомогою вчителя; ✓ потребує допомоги для використання онлайн-середовища для спільної діяльності та обміну думками ; ✓ не завжди дотримується безпечної поведінки під час онлайн-взаємодії.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ використовує цифрові пристрої для виконання навчальних завдань з незначною допомогою вчителя; ✓ створює інформаційні продукти (текст, графічне зображення, презентацію) в програмних середовищах за інструкцією; ✓ складає лінійні, розгалужені та циклічні алгоритми на основі їх опису;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ отримує очікуваний результат дій виконавця за складеним алгоритмом; ✓ збирає інформацію за допомогою цифрових пристроїв відповідно до навчальної мети з незначною допомогою вчителя; ✓ використовує онлайн-середовище для спільної діяльності та обміну думками; ✓ практично завжди дотримується безпечної поведінки під час онлайн-взаємодії.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ самостійно використовує цифрові пристрої для виконання навчальних завдань; ✓ самостійно створює інформаційні продукти (текст, графічне зображення, презентацію) в програмних середовищах; ✓ самостійно складає лінійні, розгалужені та циклічні алгоритми на основі їх опису; ✓ отримує очікуваний результат дій виконавця за складеним алгоритмом; ✓ самостійно збирає інформацію за допомогою цифрових пристроїв відповідно до навчальної мети; ✓ використовує онлайн-середовище для спільної діяльності та обміну думками; ✓ дотримується безпечної поведінки під час онлайн-взаємодії.

МИСТЕЦВО

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ відчуває труднощі при описанні враження від сприймання творів мистецтва , словесної характеристики твору;✓ створює варіанти запропонованих художніх образів засобами образотворчого мистецтва, користується різними художніми матеріалами потребуючи кількарязового пояснення вчителя;✓ не проявляє творчу ініціативу в художньо-творчій діяльності, створює роботи за шаблоном, потребуючи допомоги;✓ співає виразно, відтворює запропоновані ритми, припускаючись багатьох помилок;✓ не може оцінити та презентувати свою роботу.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ описує враження від сприймання творів мистецтва , словесно охарактеризує твір з значною допомогою вчителя;✓ створює варіанти запропонованих художніх образів засобами образотворчого мистецтва, користується різними художніми матеріалами потребуючи кількарязового пояснення вчителя;✓ не проявляє творчу ініціативу в художньо-творчій діяльності, створює роботи за шаблоном;✓ співає виразно, відтворює запропоновані ритми, припускаючись помилок;✓ презентує власні художні образи, оцінює власну творчість, пояснює що вдалося.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ описує враження від сприймання творів мистецтва , словесно характеризує твір з використанням мистецької технології, припускаючись незначних помилок;✓ створює варіанти запропонованих художніх образів засобами образотворчого мистецтва, користується різними художніми матеріалами з незначною допомогою вчителя;✓ спостерігає, досліджує і відтворює предмети довкілля та явища природи засобами мистецтва, потребуючи пояснень щодо підбору художніх матеріалів;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ проявляє творчу ініціативу та намагається її реалізувати, зокрема через втілення у практичній художньо-творчій діяльності; ✓ співає виразно, відтворює запропоновані ритми, імпровізує з ритмами; ✓ презентує власні художні образи, оцінює власну творчість, пояснює що вдалося незначною допомогою вчителя.
Високий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ описує враження від сприймання творів мистецтва, словесно характеризує твір з використанням мистецької технології; ✓ створює варіанти запропонованих художніх образів засобами образотворчого мистецтва, користується різними художніми матеріалами; ✓ спостерігає, досліджує і відтворює предмети довкілля та явища природи засобами мистецтва; ✓ проявляє творчу ініціативу та намагається її реалізувати, зокрема через втілення у практичній художньо-творчій діяльності; ✓ співає виразно, відтворює запропоновані ритми, імпровізує з ритмами; ✓ презентує власні художні образи, оцінює власну творчість, пояснює що вдалося.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання
Початковий	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ пасивні, але епізодично займаються фізичними вправами, не якісно і не старанно виконують основні життєво необхідні рухові в стандартних умовах; ✓ не можуть контролювати зміни самопочуття під час фізичного вправління на вимогу вчителя, не взаємодіють з однолітками; ✓ не вміють працювати в команді, не дотримуються правил гри; ✓ допускають порушення під час рухової діяльності; ✓ не дотримуються правил безпеки під час рухової діяльності.
Середній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ більш активні, чим пасивні; ✓ допускають помилки при виконанні фізичних вправ, некоректно контролюють самопочуття під час виконання фізичних вправ та оцінюють його за відповідними критеріями; ✓ за допомогою вчителя називає фізичні вправи для розвитку окремих фізичних якостей. ✓ нерегулярно взаємодіють з однолітками для досягнення спільних командних цілей; ✓ безініціативні в команді, відволікаються, допускають незначні помилки під час рухової діяльності, виправляють помилки за допомогою вчителя; ✓ Не завжди дотримуються правил безпеки під час рухової діяльності.
Достатній	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ активні. систематично займаються фізичними вправами на уроках та

	<p>позашкільних заняттях;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ за завданнями вчителя диференційно виконують вправи (швидше, повільніше, нижче, ширше); ✓ правильно називає фізичні вправи для розвитку фізичних якостей; ✓ вміють контролювати самопочуття після виконаних вправ та можуть оцінювати за відповідними критеріями ; ✓ володіють за допомогою вчителя об'єктивними способами самоконтролю (ЧСС, частота дихання); ✓ старанно і якісно виконують фізичні вправи , та мають позитивну динаміку розвитку окремих фізичних якостей при стабільності інших; ✓ вміють працювати в команді , домовляються один з одним, іноді допомагають члену команди; ✓ системно дотримуються правила гри, гідно поведуться у разі виграшу або поразки.
<p>Високий</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ активні і уважні, системно займаються фізичними вправи , постійно займаються на позашкільних формах фізичного виховання; ✓ ефективно можуть виконувати життєво-необхідні рухові дії; ✓ визначають і вміють показати вправи для гармонійного розвитку фізичних якостей після оцінки фізичного стану учня; ✓ правильно і якісно контролюють самопочуття і можуть оцінювати після виконання фізичних вправ; ✓ володіють декількома прийомами ЧСС(у місці серцевого поштовху , на променевий, на сонній артерії); ✓ демонструють позитивну динаміку розвитку фізичних якостей; ✓ демонструють в команді лідерські якості, вміють домовлятися, допомагають один одному, можуть висловлювати власну думку, наводять прилади, вміють чути; ✓ постійно дотримуються правил безпеки під час рухової діяльності. Чесно дотримуються правил гри; ✓ вміють боротися і у разі поразки і підбадьорюють інших;

8.2 Оцінювання навчальних досягнень учнів 6 - 11 класів

В оцінюванні навчальних досягнень учнів учителями школи використовується поточне та підсумкове оцінювання (семестрове, річне), яке здійснюється за 12 бальною шкалою. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання результатів навчання складників варіативного компонента (не обов'язкові: факультативи, курси за вибором) не оцінюються.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд учителя.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує

педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів базової школи на різних предметах, під час виконання різноманітних видів робіт

УКРАЇНСЬКА МОВА

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

Оцінювання результатів навчання української мови та мов національних меншин здійснюється на основі компетентнісного, особистісно орієнтованого, комунікативно-діяльнісного й соціокультурного підходів до шкільного мовного курсу, які насамперед мають забезпечити розвиток особистості учня, формування в нього мовленнєвої культури, комунікативної компетентності, гуманістичного світогляду, національної свідомості, високої моралі, активної громадянської позиції, естетичних смаків і ціннісних орієнтацій.

Оцінювання мовленнєвої компетентності учнів

I. Аудіювання (слухання розуміння)

Оцінюється здатність учнів сприймати на слух незнайоме за змістом висловлювання з одного прослуховування: розуміти мету висловлювання; фактичний зміст; причинно-наслідкові зв'язки; тему й основну думку висловлювання; виразальнозображувальні засоби прослуханого тексту; давати оцінку прослуханому.

II. Читання

Читання вголос

Оцінюється здатність учнів:

- демонструвати певний рівень розуміння прочитаного;
- виявляти вміння читати з достатньою швидкістю, плавно, з гарною дикцією, відповідно до орфоепічних та інтонаційних норм;
- виражати за допомогою темпу, тембру, гучності читання особливості змісту, стилю, авторський задум;
- пристосовувати читання до особливостей слухачів (ступеня підготовки, зацікавленості певною темою тощо);
- емоційно реагувати на прочитане;
- знаходити в тексті незнайомі слова.

Вимоги до оцінювання

Рівень	Ба ли	Характеристика читання
Початковий	1-3	Учні демонструють повільне, емоційно невиразне читання; структурують текст і речення; зрідка вдаються до засобів виразного читання, інтонують речення зі значною кількістю помилок;
Середній	4-6	Учні читають зі швидкістю, що наближається до норми, поділяючи текст на речення; демонструють недостатньо плавне й виразне читання; припускаються помилок в інтонуванні, вимові, не завжди роблять логічний наголос; читають недостатньо емоційно; не вирізняють у тексті незнайомі слова.

Достатній	7-9	Учні читають плавно, емоційно виразно, з належною швидкістю, правильно інтонують речення й самостійно поділяють їх на смислові відрізки, але припускаються певних помилок чи недоліків (у вираженні авторського задуму, виконанні комунікативного завдання; дотриманні норм орфоєпії, дикції тощо); не завжди вирізняють у тексті незнайомі слова.
Високий	10--12	Учні читають плавно, швидко, емоційно виразно, із дотриманням орфоєпічних та інтонаційних норм; поділяють речення на смислові відрізки; розуміють авторський задум, стильові особливості тексту, успішно розв'язують комунікативне завдання; звертають увагу на незрозумілі слова.

Читання мовчки

Оцінюється здатність учнів:

- читати незнайомий текст із належною швидкістю;
- розуміти й запам'ятовувати після одного прочитання фактичний зміст;
- визначати причиннонаслідкові зв'язки між частинами тексту;
- відрізнити тему й ідею (основну думку) висловлювання;
- спостерігати й виявляти ті засоби, за допомогою яких автор досягає мети;
- знаходити в тексті незнайомі слова;
- демонструвати різні види читання.

III. Говоріння й письмо (діалогічне та монологічне мовлення)

Діалогічне мовлення

Оцінюється здатність учнів: ініціювати комунікативну взаємодію; налагоджувати й підтримувати міжособистісну комунікацію; адекватно реагувати на співрозмовника; демонструвати певний рівень обізнаності з теми, що обговорюється; висловлювати особисту позицію щодо теми, яка обговорюється; добирати аргументи на підтвердження власної позиції; здійснювати адекватний добір мовновиражальних засобів; формулювати різні запитання й давати розгорнуту відповідь; у виборі рішень керуватися системою цінностей, схвалених суспільством; володіти типами мовленнєвої діяльності; відчувати стан співрозмовника; організовувати конструктивне розв'язання конфліктних ситуацій; користуватися прийомами стимулювання й підтримування розмови; дотримуватися теми спілкування; дотримуватися норм літературної мови; демонструвати певний рівень вправності у процесі діалогу (стилість, логічність, виразність, доречність, винахідливість тощо).

Вимоги до оцінювання діалогічного мовлення

Рівень	Характеристика складених учнями діалогів	Бали
Початковий	Учень (учениця) бере участь у діалозі за найпростішою за змістом мовленнєвою ситуацією, може не лише відповідати на запитання співрозмовника, а й формулювати прості й однотипні за будовою запитання, припускаючись помилок різного характеру; демонструє небагатий лексикофразеологічний запас; допускає мовні й логічні помилки; не ініціює спілкування; не використовує прийоми налагодження й підтримування контакту; губиться в конфліктній ситуації; комунікативної мети досягає частково.	1-3

Середній	Учень (учениця) досягає комунікативної мети в діалозі з нескладної теми, дотримується основних правил поведінки під час розмови, норм етикету, проте йому бракує самостійності суджень, аргументації в досягненні комунікативної мети, лаконізму, інформаційної новизни; демонструє елементарні правила ввічливості під час розмови; як репліки використовує переважно прості й неповні речення; добирає переважно слабкі аргументи; ставить елементарні запитання, однак інколи губиться під час відповіді на поставлені йому запитання.	4-6
Достатній	Учень (учениця) загалом вправно бере участь у діалозі на основі проблемної ситуації, демонструє достатню обізнаність у темі розмови, здатність ініціювати спілкування, вправність у доборі прийомів підтримування міжособистісної комунікації; дотримується культури мовлення, чітко висловлює думки, виявляє вміння формулювати цікаві запитання, дати влучну, дотепну відповідь; його репліки розгорнуті, змістовні, переконливі; у ставленні до співрозмовника толерантний, стриманий, коректний; але в діалозі трапляються недоліки: відхилення від теми, нечітко виражена особиста позиція співрозмовників, недостатньо сильних аргументів; у мовленні допускає помилки.	7-9
Високий	Учень (учениця) вправно бере участь у діалозі на основі будьякої ситуації, уміє слухати й дотримується почерговості у розмові, демонструє мовну вправність (дотримання норм літературної мови, правил культури мовлення); добре обізнаний у темі розмови; переконливо й оригінально аргументує свою позицію, добираючи сильні докази, зокрема й з власного досвіду, зіставляє й аналізує різні погляди на предмет, із розумінням ставиться до думки іншого, дотримується правил поведінки й мовленнєвого етикету в розмові; виявляє здатність конструктивно розв'язувати конфліктні ситуації.	10-12

Монологічне мовлення

Говоріння (усні переказ і твір); письмо (письмові переказ і твір)

Оцінюється здатність учнів: виявляти обізнаність із теми, що розкривається (усно чи письмово); здобувати потрібну інформацію в різноманітних джерелах (зокрема користуватися ІКТ) для створення власних усних і письмових висловлювань; будувати висловлювання певного обсягу, типу й стилю, добираючи й упорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал (епізод із власного життєвого досвіду, прочитаний або прослуханий текст, епізод із кінофільму, сприйнятий (побачений чи почутий) твір мистецтва, розповідь іншої людини тощо) і використовуючи мовні засоби оформлення; продукувати чітке, плавне, зв'язне мовлення з ефективною логічною структурою, що допомагає слухачеві сприйняти й запам'ятати почуте; будувати композиційно й змістовно завершене висловлювання; урахувати мету спілкування, адресата мовлення; формулювати основну думку висловлювання; розкривати тему висловлювання тощо.

Під час оцінювання усного монологічного мовлення враховуються також такі аспекти: здатність дотримуватися культури мовлення й правил спілкування з урахуванням мовленнєвих ситуацій; виявляти певний рівень творчої діяльності; вільно й невимушено триматися перед слухачами, підтримувати з ними зоровий контакт; доцільно й ефективно використовувати позамовні засоби (постава, міміка, жести).

Вимоги до оцінювання монологічного мовлення

Рівень	Бали	Характеристика змісту виконаної роботи	Грамотність	
			Припустима кількість орфографічних і пунктуаційних помилок	Припустима кількість лексичних, граматичних і стилістичних помилок
I. Початковий	1	Учень (учениця)будує лише окремі не пов'язані між собою речення; бідне лексичне і граматичне оформлення роботи.	15-16 і більше	9-10
	2	Створений учнем (ученицею) текст (висловлювання) характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; лексика і граматична будова мовлення потребують збагачення й урізноманітнення.	13-14	
	3	Учень (учениця)демонструє висловлювання, що не є завершеним текстом; у роботі порушена послідовність й чіткість викладення власних думок; недостатньо сформовані вміння дотримуватися змістової і стилістичної єдності; активний словник бідний, граматична будова висловлювання недосконала.	11-12	
II. Середній	4	Створений учнем (ученицею) текст (висловлювання) за обсягом становить трохи більше половини від норми й характеризується певною завершеністю, зв'язністю; бракує повноти, ґрунтовності, послідовності й переконливості у формулюванні думок; порушено пропорційність композиційних частин; чіткішого розмежування потребують основна й другорядна інформація; урізноманітнення потребує лексикофразеологічний запас і граматична будова; немає самостійних суджень і висновків.	9-10	7-8
	5	За обсягом робота близька до норми, композиційно завершена; проте потребує більше самостійних суджень, узагальнень і ґрунтовних висновків; удосконалення потребує лексичне оформлення; основна думка формулюється невиразно, стандартно; бракує сильних аргументів, яскравих мовних засобів.	7-8	

	6	За обсягом висловлювання сягає норми; композиційна будова пропорційна; для повного розкриття теми бракує доказовості, самостійних суджень; виклад загалом зв'язний, але учень не вміє самостійно творчо мислити, належно аргументувати думки, влучно добирати слова й вирази, демонструвати багатство синтаксичних конструкцій.	5-6	
III. Достатній	7	Учень (учениця) виявляє обізнаність із теми; демонструє здатність самостійно створювати зв'язний, із елементами самостійних суджень текст, (з урахуванням виду переказу), вдало добирає лексичні засоби (використовує авторські засоби виразності, образності мовлення), але подекуди порушує логіку викладу думок; бракує сильних аргументів на користь основної думки; потребує вдосконалення грамотність і збагачення засобами виразності активний словник.	4	5-6
	8	Учень (учениця) самостійно будує (з урахуванням виду переказу), осмислене висловлювання; виявляє обізнаність із теми, добирає переконливі аргументи на користь власної позиції, однак словник, граматичне і стилістичне оформлення роботи потребують урізноманітнення.	3	
	9	Учень (учениця) демонструє здатність самостійно будувати висловлювання певного обсягу, типу і стилю, добираючи й упорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал; виклад думок послідовний, достатній для розкриття теми, логічний (з урахуванням виду переказу); авторська позиція загалом чітка й зрозуміла; вдало дібрано лексичні засоби, однак потребує вдосконалення граматичне оформлення роботи; урізноманітнює синтаксичну будову твору; демонструє навички робити висновки й узагальнення; розмежовувати сильні й слабкі аргументи.	1+1 (негруба)	
IV. Високий	10	Учень (учениця) самостійно будує (з урахуванням виду переказу) текст, орієнтований на комунікативне завдання, чітко дотримується композиційної пропорційності, висловлює власну думку, аргументує різні погляди на проблему (зіставляє свою позицію з авторською), робота демонструє багатий активний лексико-фразеологічний словник, граматичну правильність; дотримується стильової єдності й виразності тексту. У роботі бракує засобів мовної виразності.	1	3

11	Учень (учениця) самостійно будує (з урахуванням виду переказу) оригінальний текст, орієнтований на комунікативне завдання, чітко дотримується композиційної пропорційності, висловлює власну думку, аргументує різні погляди на проблему (зіставляє свою позицію з авторською), робота демонструє багатий активний лексико-фразеологічний словник і мовну грамотність; здатність творчо мислити, уявляти, фантазувати, дотримується стильової єдності й виразності тексту; використовує мовні засоби виразності.	1 (негруба)	2
12	Учень (учениця) самостійно будує (з урахуванням виду переказу) яскравий оригінальний за ідеєю й мовним оформленням текст, орієнтований на комунікативне завдання, чітко дотримується композиційної пропорційності, висловлює власну думку, аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, робота демонструє багатий активний лексикофразеологічний словник і мовну грамотність; здатність творчо мислити, уявляти, фантазувати, робота відзначається стилістичною довершеністю, наявністю оригінальних мовних засобів виразності. Робота відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю й різноманітністю, стилістичною довершеністю.	—	1

Оцінювання мовної компетентності учнів

IV. Оцінювання знань з мови й мовних умінь

У процесі навчання української мови та мов національних меншин застосовують такі види контролю: поточний, тематичний, семестровий, річний і державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання розглядаємо як обов'язковий компонент процесу оволодіння учнями навчальним матеріалом уроку. Поточний контроль здійснюється в процесі поурочного вивчення теми. Основні завдання його такі: мотивувати учнів до активної діяльності; визначати рівень розуміння й первинного засвоєння учнями окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними й засвоєним змістом попередніх тем; закріплювати здобуті знання, набуті вміння й навички. Цей вид контролю має усну й письмову форми, що передбачають різні види.

Для контрольної перевірки мовних знань і умінь використовуються завдання у тестовій формі, складені на матеріалі слова, сполучення слів, речення, груп пов'язаних між собою речень. Одиницею контролю є вибрані учнями правильні варіанти виконання завдань тестового характеру й самостійно дібрані приклади.

Перевірці підлягають знання й уміння з мови, необхідні передусім для правильного використання мовних одиниць. Учні пропонуються розпізнавати вивчені мовні явища; групувати, класифікувати; сполучувати слова, доповнювати, трансформувати речення, добираючи належну форму слова, потрібну лексему, відповідні засоби зв'язку між частинами речення, між реченнями у групі пов'язаних між собою речень тощо; виявляти розуміння значення мовних одиниць та особливостей їх використання в мовленні.

Тематичну оцінку виставляють на підставі поточних оцінок і з урахуванням контрольної (тестової) роботи з мовної теми.

Семестровий бал виставляють на основі тематичних оцінок й обов'язкових робіт із різних видів мовленнєвої діяльності й правопису з урахуванням *рівня сформованості навичок учня працювати самотійно й у колективі*. *Річний* бал виставляють на основі семестрових балів.

V. Оцінювання правописної компетентності учнів

Перевірці підлягають уміння правильно писати слова на вивчені орфографічні правила і словникові слова, визначені для запам'ятовування; ставити розділові знаки відповідно до опрацьованих правил пунктуації; належним чином оформлювати роботу.

Основною формою контролю за рівнем сформованості в учнів правописної компетентності є контрольний диктант. Матеріалом є текст, доступний для учнів певного класу.

Контрольна перевірка з української мови та мов національних меншин здійснюється фронтально та індивідуально. Фронтально оцінюються: аудіювання, читання мовчки, диктант, письмовий переказ і письмовий твір, мовні знання й уміння.

Індивідуально оцінюються: говоріння (діалог, усний переказ, усний твір) і читання вголос. Для цих видів діяльності не відводять окремого уроку. Результати оцінювання виставляють у колонку без дати й ураховують у найближчу тематичну. Повторне оцінювання всіх видів мовленнєвої діяльності не проводять.

Критерії оцінювання спільних умінь та ключових компетентностей учнів/учениць на уроках української мови та літератури в 5-11 класах

Рівень	Бал	Уміння, спільні для всіх компетентностей		Ключові компетентності	
		Критичне та системне мислення	Здатність співпрацювати з іншими	Навчання впродовж життя	Громадянська компетентність
		Учень/учениця:	Учень/учениця:	Учень/учениця:	Учень/учениця:
Початковий рівень	1	<ul style="list-style-type: none"> • може визначити схожість та розбіжності між новою та вже відомою інформацією; 	<ul style="list-style-type: none"> • уважно слухає інших людей; 	<ul style="list-style-type: none"> • шукає роз'яснення нової інформації, отриманої від інших людей, якщо це потрібно; 	<ul style="list-style-type: none"> • висловлює готовність взаємодіяти та працювати з іншими людьми;
	2	<ul style="list-style-type: none"> • може порівняти різні характеристики, ідеї, коли роздумує над певною темою; 	<ul style="list-style-type: none"> • вибудовує доброзичливі стосунки з іншими людьми в групі; • уважно прислухається до різних думок; 	<ul style="list-style-type: none"> • визначає, що вже знає, а чого ще не знає; 	<ul style="list-style-type: none"> • співпрацює з іншими заради спільних інтересів;
	3	<ul style="list-style-type: none"> • використовує докази для підтвердження власної думки; 	<ul style="list-style-type: none"> • змінює свою думку, якщо йому/їй подали раціональне обґрунтування для цього; 	<ul style="list-style-type: none"> • виявляє здатність ідентифікувати ресурси для навчання (наприклад, 	<ul style="list-style-type: none"> • свідчить, що він/вона бере відповідальність за свої вчинки;

			<ul style="list-style-type: none"> працюючи у групі, виконує свою частку групової роботи; 	людей, книги, інтернет тощо);	
Середній рівень	4	<ul style="list-style-type: none"> може зробити висновки, базуючись на аналізі інформації; 	<ul style="list-style-type: none"> дає можливість іншим висловлювати свою думку; може висловити свою думку щодо окресленої проблеми; 	<ul style="list-style-type: none"> перечитує нові матеріали ще раз після першого їх прочитання, щоб зрозуміти, чи правильно все зрозумів/-ла; виконує навчальні завдання самостійно; 	<ul style="list-style-type: none"> висловлює прагнення брати участь у колективному ухваленні рішень;
	5	<ul style="list-style-type: none"> може сформулювати логічний аргумент «за» або «проти» певного твердження; 	<ul style="list-style-type: none"> може ефективно слухати, щоб розшифрувати значення, яке інша людина вкладає у комунікацію; працюючи як член групи, діє за спільним планом або відповідно до ухвалених командою рішень; 	<ul style="list-style-type: none"> може самостійно визначити прогалини у власних знаннях; може визначити відповідні джерела інформації, необхідні для виконання навчального завдання; 	<ul style="list-style-type: none"> виконує необхідну роботу вчасно; визнає відповідальність за свою поведінку;
	6	<ul style="list-style-type: none"> може розрізнити констатацію факту та висловлення особистої думки; здатен/-на проаналізувати докази, даючи оцінку твердженням; 	<ul style="list-style-type: none"> активно ділиться корисною інформацією/знаннями з іншими; 	<ul style="list-style-type: none"> може ефективно збирати інформацію, використовуючи різноманітні методи та ресурси; може оцінити якість виконання власної роботи; 	<ul style="list-style-type: none"> виконує особисті зобов'язання перед іншими вчасно; обговорює, що можна зробити, щоб змінити групу, клас, спільноту на краще;
Достатній	7	<ul style="list-style-type: none"> користується більше ніж одним джерелом інформації перед ухваленням рішення; використовує 	<ul style="list-style-type: none"> приймає різноманітні ролі, працюючи у групах; змінює спосіб дії, коли бачить, що виникає 	<ul style="list-style-type: none"> може виконувати завдання відповідно до певних критеріїв; 	<ul style="list-style-type: none"> укладається у визначені часові рамки; висловлює бажання допомагати іншим на

		переконливі докази для формулювання суджень;	проблема в поточному перебігу справ;		волонтерських засадах;
	8	<ul style="list-style-type: none"> • здатен/-на визначати причинно-наслідкові зв'язки в матеріалі, які аналізує; 	<ul style="list-style-type: none"> • може допомогти іншим у їхній роботі, якщо це потрібно; • викликає ентузіазм у членів групи заради досягнення спільних цілей; 	<ul style="list-style-type: none"> • може самостійно обрати матеріали, ресурси та види діяльності, необхідні для навчання; • може оцінити якість виконання власної роботи відповідно до критеріїв; 	<ul style="list-style-type: none"> • демонструє, що бере відповідальність за власні помилки; • послідовно виконує свої зобов'язання перед іншими;
	9	<ul style="list-style-type: none"> • здатен/-на провести аналіз недоліків і переваг для всіх варіантів вибору; • може ідентифікувати будь-які розбіжності, відмінності або невідповідності у матеріалах, що підлягають аналізу; 	<ul style="list-style-type: none"> • демонструє здатність гнучко взаємодіяти та легко пристосовуватися до нових людей та ситуацій; • звертає увагу на те, що інші люди мають на увазі, але не висловлюють уголос; 	<ul style="list-style-type: none"> • може інтегрувати знання з різних дисциплін і царин знань; • може обрати найбільш достовірні джерела інформації або пропозиції з доступного переліку; 	<ul style="list-style-type: none"> • демонструє пунктуальність; • виконує свої повсякденні обов'язки якнайкраще;
Високий рівень	10	<ul style="list-style-type: none"> • здатен/-на проаналізувати, як частини цілого співвідносяться одна з одною, приводячи до кінцевих результатів; 	<ul style="list-style-type: none"> • працює над досягненням консенсусу, щоб реалізувати цілі групи; • працюючи як член групи, підтримує інших людей, незважаючи на розбіжності у поглядах; 	<ul style="list-style-type: none"> • може самостійно відстежувати власний поступ на шляху до досягнення поставлених навчальних цілей; • може опанувати нові теми за мінімального стороннього супроводу; 	<ul style="list-style-type: none"> • висловлює переконання, що може вжити заходів, необхідних для досягнення мети; • активно долучається до розв'язання проблем групи, класу, спільноти;
	11	<ul style="list-style-type: none"> • коли потрібно вирішити проблему, думає над усіма її складовими 	<ul style="list-style-type: none"> • бере спільну відповідальність за колективну працю; 	<ul style="list-style-type: none"> • ефективно розпоряджається власним часом для досягнення власних 	<ul style="list-style-type: none"> • ініціює дію/зміну, що допомагає розв'язати проблему групи,

	частинами, перш ніж ухвалити рішення; • здатен/-на використовувати визначені критерії, принципи або цінності для творення суджень;		навчальних цілей; • проводить моніторинг особистого поступу під час вивчення нового матеріалу;	класу, спільноти; залучає інших до цієї діяльності;
12	• здатен/-на повному синтезувати вивчені елементи.	• працюючи у групі, звертається до інших членів групи та використовує їхні вміння, навички, ідеї та думки для досягнення спільного результату.	• виявляє здатність моніторити, визначати пріоритети, закінчувати завдання та оцінювати якість його виконання без безпосереднього контролю.	• бере зобов'язання та несе відповідальність, що притаманні активному громадянству, на класному та шкільному рівнях.

УКРАЇНСЬКА ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА,

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

На уроках літератури домінантною формою навчання і контролю за досягнутими результатами є діалог, який відбувається на всіх етапах навчальної діяльності і спонукає учнів розмірковувати, робити узагальнення і висновки, аргументовано висловлювати власні думки. Під час такого оцінювання обов'язковим має стати: контроль за прочитанням кожним учнем програмових творів, визначення рівня засвоєння їхнього змісту та вироблення вмінь і навичок їхнього аналізу й інтерпретації, перевірка виконання усних і письмових робіт, виразне читання художніх текстів.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з української, світової та літератур національних меншин має здійснюватися за такими вимогами:

Рівні	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремий літературний факт або явище.
	2	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремі літературні факти або явища.
	3	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал, відтворює окремий фрагмент твору (з допомогою вчителя).
Середній	4	Учень (учениця) частково відтворює навчальний матеріал на репродуктивному рівні, дає визначення літературного явища без посилання на текст.

	5	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал і з допомогою вчителя знаходить потрібні приклади у тексті літературного твору.
	6	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал, відтворює значну його частину з допомогою вчителя і самостійно знаходить приклади у тексті.
Достатній	7	Учень (учениця) володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим учителем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
	8	Учень (учениця) володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу художнього твору, під керівництвом учителя виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
	9	Учень (учениця) володіє матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні ціліснокомплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом учителя аналізує і виправляє допущені помилки; добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
Високий	10	Учень (учениця) добре володіє матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору, самостійно оцінює окремі літературні явища, знаходить і виправляє допущені помилки, працює із різними джерелами інформації, систематизує дібраний матеріал.
	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє матеріалом, вміннями і навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору, висловлює свої думки, самостійно оцінює явища культурного життя, аргументуючи власну позицію щодо них, виявляє початкові творчі здібності.
	12	Учень (учениця) вільно володіє матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень щодо різноманітних навчальних завдань, до використання набутих знань та вмінь у нестандартних ситуаціях, має схильність до літературної творчості.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів зі світової літератури є **поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання**.

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень учнів щодо оволодіння змістом предмета, вміннями й навичками відповідно до вимог навчальної програми. Формами поточного оцінювання є виконання учнями різних видів усних і письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах тощо.

Оцінювання здійснюється таким чином, щоб за роботу учень міг одержати від 1 балу (за сумлінну роботу, яка не дала задовільного результату) до 12 балів (за бездоганно відповідь або виконану роботу).

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учні відтворюють матеріал на елементарному рівні, називаючи окремий літературний факт або явище.
	2	Учні розуміють навчальний матеріал на елементарному рівні його засвоєння, відтворюють якийсь фрагмент окремим реченням.
	3	Учні сприймають навчальний матеріал, дають відповідь у формі зв'язного висловлювання (з допомогою вчителя).
Середній	4	Учні володіють літературним матеріалом на початковому рівні його засвоєння, відтворюють незначну його частину, дають визначення літературного явища без посилання на текст.
	5	Учні володіють матеріалом та окремими навичками аналізу літературного твору, з допомогою вчителя відтворюють матеріал і наводять приклади з тексту.
	6	Учні володіють матеріалом, відтворюють значну його частину, з допомогою вчителя знаходять потрібні приклади у тексті літературного твору.
Достатній	7	Учні володіють матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим учителем зразком, наводять окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
	8	Учні володіють матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні цілісно-комплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом учителя виправляють допущені помилки й добирають аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
	9	Учні володіють матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору, систематизують та узагальнюють набуті знання, самостійно виправляють допущені помилки, добирають переконливі аргументи на підтвердження власного судження.
Високий	10	Учні володіють матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу літературного твору, виявляють початкові творчі здібності, самостійно оцінюють окремі нові літературні явища, знаходять і виправляють допущені помилки, працюють з різними джерелами інформації, систематизують та творчо використовують дібраний матеріал.
	11	Учні на високому рівні володіють матеріалом, вміннями і навичками аналізу художнього твору, висловлюють свої думки, самостійно оцінюють різноманітні явища культурного життя, виявляючи власну позицію щодо них.
	12	Учні вільно володіють матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору, виявляють особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до використання набутих знань та вмінь у нестандартних ситуаціях, схильність до літературної творчості.

Можливі види контрольних робіт:

- тест;
- відповіді на запитання;
- контрольний літературний диктант;

- анкета головного героя;
- комбінована контрольна робота тощо;
- письмові контрольні твори.

Правила перевірки контрольних письмових творів із зарубіжної літератури

За наявності у творі більше п'яти поправок оцінка знижується на бал.

Оцінка за контрольний твір є середнім арифметичним за зміст і грамотність.

Орієнтовний обсяг письмового твору

Клас	Кількість сторінок
5	0,5-1,0
6	1,0-1,5
7	1,5-2,0
8	2,0-2,5
9	2,5-3,0

Вимоги до написання творів

5 клас.

Серед умінь і навичок, які повинен набути учень п'ятого класу на уроках літератури, особливу увагу приділяють умінню усно та письмово переказувати текст (докладно, стисло, вибірково), встановлювати зв'язки між подіями твору, характеризувати персонажів (головних і другорядних) на основі їхніх вчинків, знаходити в тексті зображувальні та виражальні засоби мови, пояснювати їхню художню роль. Написання твору дає змогу розвивати ці навички, працювати послідовно, поступово ускладнюючи вид завдання. Теми, які пропонуються у п'ятому класі, враховують саме послідовність набуття навичок аналізу художнього твору: від власне переказу окремих епізодів до їх порівняння, аналізу зв'язків, характеристики героїв, художніх засобів виразності.

6 клас.

У шостому класі на уроках літератури вдосконалюються вміння письмово переказувати докладно, вибірково і стисло невеликі за обсягом епічні твори або фрагменти з них, зокрема фрагменти з елементами опису (пейзажу, інтер'єру, портрета). У творах учні повинні продемонструвати знання сюжету, основних образів та ідей художнього твору, вміння виділяти у творі ключові епізоди та встановлювати зв'язки між ними, характеризувати та порівнювати героїв твору, їхні чесноти, цінності та почуття. Як вид письмової роботи у шостому класі пропонується і складання плану (простого і складного) характеристики героя, твору роздуму про героя.

7 клас.

У сьомому класі на уроках літератур и вдосконалюються вміння розрізняти й оцінювати риси літературних героїв, висловлювати власну думку про них, давати письмово розгорнуту відповідь на поставлене питання. Учні вчаться визначати ідейнохудожню роль елементів сюжету (експозиції, зав'язки, кульмінації, розв'язки) та засобів художньої виразності (тропів) у творі. Особлива увага приділяється характеристиці та порівнянню тематики й проблематики, сюжету і героїв різних творів. Як вид письмової роботи у сьомому класі пропонується і складання складного плану характеристики образів, роздуму над проблемами, порушеними у художньому творі. Основним жанром твору у сьомому класі стає твір-роздум. Теми, які пропонуються у сьомому класі, зорієнтовані на розкриття ідейного змісту та проблематики художнього твору, формування навичок самостійного аналізу.

8 клас.

У восьмому класі на уроках літератури вдосконалюються навички аналізу твору: визначення ідейно-художньої ролі елементів сюжету, композиції, пейзажу, авторської характеристики героя, його вчинків, портрета. Учні вчаться розрізняти, оцінювати конфлікти і чинники духовного життя літературних героїв. Як вид письмової роботи у восьмому класі пропонується і складання плану власного усного або письмового

висловлювання. Жанри і характер учнівських письмових робіт урізноманітнюються: твір роздум про художній твір, відгук, анотація. Теми, які пропонуються у восьмому класі, зорієнтовані на розкриття конфліктів, складності духовного життя літературних героїв.

9 клас.

Вдосконалюються навички оцінювання конфліктів, героїв, проблематики, сюжету, композиції програмових творів. Учні вчаться визначати систему образів твору, аналізувати мистецьке явище в єдності змісту і форми, мотивувати свою оцінку прочитаних творів. Письмові роботи, які пропонуються учням для виконання, різні за обсягом, характером і жанром: твір-роздум, твір-мініатюра, відповідь на проблемне питання, есе, тези до усного виступу з проблем твору.

Вимоги до оцінювання контрольних творів				
	Бали	Вимоги до оцінювання початкових досягнень учнів	Граматність	
			Припустима кількість орфографічних і пунктуаційних помилок	Припустима кількість лексичних, граматичних стилістичних
Початковий	1	Побудованому тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи	15-16 і більше	9-10
	2	Побудоване висловлювання характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребує збагачення й урізноманітнення лексики і граматична будова мовлення	13-14	
	3	Слід працювати над виробленням умінь послідовніше й чіткіше викладати власні думки, дотримуватися змістової та стилістичної єдності висловлювання, потребує збагачення та урізноманітнення лексики й граматична будова висловлювання	11-12	
Середній	4	Висловлювання за обсягом складає дещо більше половини від норми і характеризується певною завершеністю, зв'язністю; розкриття теми має бути повнішим, ґрунтовнішим і послідовнішим; чіткіше мають розрізнятися основна та другорядна інформація; потребує урізноманітнення добір слів, більше має використовуватися авторська лексика. Висловлювання за обсягом складає дещо більше половини від норми і характеризується певною завершеністю, зв'язністю; розкриття теми має бути повнішим, ґрунтовнішим і послідовнішим; чіткіше мають розрізнятися основна та другорядна інформація; потребує урізноманітнення добір слів, більше має використовуватися авторська лексика	9-10	7-8
	5	За обсягом робота наближається до норми, загалом є завершеною, тему значною мірою розкрито, проте вона потребує глибшого висвітлення, має бути увиразнена основна думка, посилена єдність стилю, мовне оформлення різноманітнішим	7-8	

	6	За обсягом висловлювання сягає норми, його тема розкривається, виклад загалом зв'язний, але учневі ще слід працювати над умінням самостійно формулювати судження, належно їх аргументувати, точніше добирати слова й синтаксичні конструкції	5-6	
Достатній	7	Самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст, вдало добирає лексичні засоби, але ще має вдосконалювати вміння чітко висвітлювати тему, послідовно її викладати, належно аргументувати основну думку	4	5-6
	8	Самостійно будує достатньо повне, осмислене висловлювання, загалом ґрунтовно висвітлює тему, добирає переконливі аргументи на їх користь, проте ще має працювати над урізноманітненням словника, граматичного та стилістичного оформлення роботи	3	
	9	Самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; вдало добирає лексичні засоби, але має працювати над умінням виразно висловлювати власну позицію і належно її аргументувати	1+1 (негруба)	
Високий	10	Самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання, висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на проблему, робота відзначається багатством словника, граматичною правильністю, дотриманням стильової єдності й виразності тексту	1	3
	11	Учень (учениця) самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання; аргументовано, чітко висловлює власну думку, зіставляє її з думками інших, уміє пов'язати обговорюваний предмет із власним життєвим досвідом, добирає переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції з огляду на необхідність розв'язувати певні життєві проблеми; робота відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю	1 (негруба)	2
	12	Учень (учениця) самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, використовує набуту з різних джерел	-	1

	інформацію для розв'язання певних життєвих проблем; робота відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю та різноманітністю, стилістичною довершеністю		
--	---	--	--

Виразне читання напам'ять

1. Відтворення емоційної насиченості твору (внутрішнє «бачення», робота творчої уяви читця – особливо поетичного тексту).
2. Розуміння ідейно-художнього смислу, а не лише фактичного змісту тексту.
3. Вміння висловити своє особисте ставлення, передати зміст і настрій слухачам.

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання виразного читання напам'ять художніх творів	
Початковий	1	Учень монотонно читає напам'ять лише окремі фрази художнього тексту.
	2	Учень невиразно читає напам'ять невеличкий фрагмент рекомендованого для вивчення твору.
	3	Учень читає напам'ять недостатній за обсягом уривок твору зі значною кількістю фактичних мовленнєвих помилок.
Середній	4	При читанні напам'ять твору учень допускає значну кількість помилок різного характеру.
	5	Учень читає вивчений напам'ять твір зі значними змістовими неточностями, порушенням правил техніки мовлення.
	6	Учень читає напам'ять художній твір з окремими орфоепічними та змістовими огріхами.
Достатній	7	При читанні напам'ять твору учень правильно, чітко передає зміст твору, але виконує його невиразно, монотонно.
	8	Вивчений напам'ять твір учень читає з окремими декламаційними огріхами.
	9	Учень виразно читає напам'ять вивчений твір, але час від часу допускає змістові неточності.
Високий	10	Учень виразно, без помилок та неточностей, декламує твір напам'ять.
	11	Вивчений напам'ять твір учень декламує, виявляючи індивідуальне розуміння тексту, своє ставлення до прочитаного.
	12	Читання напам'ять твору учнем відзначається високим рівнем артистизму, мовленнєвої вправності. Учень виявляє особисте ставлення до прочитаного, може сформулювати і висловити своє «надзавдання» (мету) читання твору.

Вимоги до оцінювання роботи у парах та групах у 5-9 класах				
Рівень навч. дос.	Бал	Робота у групі/парі	Вміння аналізувати та систематизувати	Мовленнєві уміння
Початковий рівень	1	Учень пасивно спостерігає, байдужий до сприйняття думок партнера/ членів групи.	Учень відповідає епізодично, має початкові уявлення про предмет.	Учень розуміє окремі деталі; відповідає епізодично, має початкові уявлення про предмет вивчення; мова граматично та лексично не оформлена

	2	Учень не розуміє тему та мету завдання, в темі, важко співпрацює з партнером/членами групи.	Учень називає основні поняття.	Учень не вміє будувати прості речення з метою спілкування, не формулює власну думку; допускає численні лексичні, граматичні, стилістичні помилки.
	3	Учень працює невідповідально.	Учень описує поняття.	Учень важко будує власне висловлювання, відхиляється від теми; не може формулювати власну думку; припускається численних лексичних, граматичних, стилістичних помилок.
Середній рівень	4	Учень має фрагментарні уявлення про мету завдання, здійснює незначний внесок у роботу групи.	Учень відтворює матеріал за зразком, за допомогою інших, оперує елементарними знаннями, але аналізувати та систематизувати не вміє.	Учень не достатньо послідовно будує власне висловлювання; має обмежений лексикон, може повторити за зразком певні дії.
	5	Учень виконує свою частку роботи, але пасивний у командній роботі.	Учень надає приклади.	Учень не достатньо послідовно будує власне висловлювання; обсяг якого менший заданого; демонструє вміння здійснювати запит інформації, звертатися за поясненнями, але має труднощі у формулюванні власної думки з теми; використовує обмежений словниковий запас та елементарні граматичні структури.
	6	Учень виконує свою частку роботи та підтримує думки інших.	Учень порівнює поняття з вивченої теми.	Учень не досить логічно будує спілкування; демонструє вміння здійснювати запит інформації, але неодноразово порушує правила мовленнєвого етикету; має труднощі у формулюванні власної думки з теми; використовує обмежений словниковий запас та

				елементарні граматичні структури; вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
Достатній рівень	7	Учень розуміє загальні цілі та засоби їх досягнення, намагається формулювати власну думку.	Учень знає тему, але допускає незначні помилки у аналізі, систематизації вивченої теми.	Учень логічно будує необхідну форму спілкування в заданому обсязі; демонструє вміння здійснювати запит інформації, висловлювати власну думку з теми; логічно будує монологічне висловлювання; демонструє вміння висловлювати міркування про факти, намагається наводити приклади.
	8	Учень виконує добре свою роль та гнучкий до точки зору партнера/членів групи.	Учень виявляє розбіжності, відмінності у завданні, аналізує їх.	Учень послідовно будує необхідну форму спілкування в заданому обсязі; знання є достатніми, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, робити висновки, демонструє вміння здійснювати запит інформації, висловлювати власну думку з теми; вправно будує монологічне висловлювання; демонструє вміння висловлювати міркування про факти, намагається наводити приклади; іноді припускається граматичних помилок.
	9	Учень здійснює достатній партнерський внесок у роботу групи, бере відповідальність за результат всього завдання у межах виконання своєї ролі.	Учень знаходить причинно-наслідкові зв'язки.	Учень логічно будує необхідну форму спілкування в заданому обсязі; демонструє вміння здійснювати запит інформації, висловлювати власну думку з теми; демонструє розмаїття словникового запасу і

				граматичних структур, проте допускає граматичні помилки.
Високий рівень	10	Учень розуміє загальні цілі та засоби досягнення, гнучкий до точки зору членів групи та повністю виконує свою роботу.	Учень знає тему (глибокі знання), вміє аналізувати, систематизувати, знаходити інформацію, може опанувати тему без допомоги вчителя.	Учень логічно будує необхідну форму спілкування, обсяг висловлювання в заданому обсязі; має повні, глибокі знання, здатний використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення, демонструє розмаїття словникового запасу і граматичних структур, вміння підтримувати бесіду, виражати власну думку; володіє мовленнєвим етикетом.
	11	Учень розподіляє обов'язки між членами групи, створює ситуацію успіху та бере на себе відповідальність за результати групи.	Учень аргументує власну точку зору.	Учень логічно будує діалогічне спілкування; має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми; демонструє розмаїття словникового запасу і граматичних структур, вміння підтримувати бесіду, висловлювати власну думку; володіє мовленнєвим етикетом
	12	Учень заохочує партнера/членів групи до позитивної співпраці.	Учень складає алгоритми, стратегію дій, прогнозує наслідки.	Учень логічно будує діалогічне спілкування; демонструє розмаїття словникового запасу і граматичних структур, вміння підтримувати бесіду, виражати власну думку; володіє мовленнєвим етикетом. знання є глибокими, міцними, системними; розкриває мету і основний зміст завдання, робить власні висновки, дає

				правильні і повні відповіді; уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.
--	--	--	--	--

Критерії оцінювання спільних умінь та ключових компетентностей учнів/учениць на уроках української літератури в 5-9 класах					
Рівень	Бал	Уміння, спільні для всіх компетентностей		Ключові компетентності	
		Критичне та системне мислення	Здатність співпрацювати з іншими	Навчання впродовж життя	Громадянська компетентність
		Учень/учениця:	Учень/учениця:	Учень/учениця:	Учень/учениця:
Початковий рівень	1	<ul style="list-style-type: none"> може визначити схожість та розбіжності між новою та вже відомою інформацією; 	уважно слухає інших людей;	<ul style="list-style-type: none"> шукає роз'яснення нової інформації, отриманої від інших людей, якщо це потрібно; 	<ul style="list-style-type: none"> висловлює готовність взаємодіяти та працювати з іншими людьми;
	2	<ul style="list-style-type: none"> може порівняти різні характеристики, ідеї, коли роздумує над певною темою; 	вибудовує доброзичливі стосунки з іншими людьми в групі; уважно прислухається до різних думок;	<ul style="list-style-type: none"> визначає, що вже знає, а чого ще не знає; 	<ul style="list-style-type: none"> співпрацює з іншими заради спільних інтересів;
	3	<ul style="list-style-type: none"> використовує докази для підтвердження власної думки; 	змінює свою думку, якщо йому/їй подали раціональне обґрунтування для цього; працюючи у групі, виконує свою частку групової роботи;	<ul style="list-style-type: none"> виявляє здатність ідентифікувати ресурси для навчання (наприклад, людей, книги, інтернет тощо); 	<ul style="list-style-type: none"> свідчить, що він/вона бере відповідальність за свої вчинки;
Середній рівень	4	<ul style="list-style-type: none"> може зробити висновки, базуючись на аналізі інформації; 	<ul style="list-style-type: none"> дає можливість іншим висловлювати свою думку; може висловити свою думку щодо окресленої проблеми; 	<ul style="list-style-type: none"> перечитує нові матеріали ще раз після першого їх прочитання, щоб зрозуміти, чи правильно все зрозумів/-ла; виконує навчальні завдання самостійно; 	<ul style="list-style-type: none"> висловлює прагнення брати участь у колективному ухваленні рішень;
	5	<ul style="list-style-type: none"> може 	<ul style="list-style-type: none"> може ефективно 	<ul style="list-style-type: none"> може самостійно 	<ul style="list-style-type: none"> виконує

	сформулювати логічний аргумент «за» або «проти» певного твердження;	слухати, щоб розшифрувати значення, яке інша людина вкладає у комунікацію; • працюючи як член групи, діє за спільним планом або відповідно до ухвалених командою рішень;	визначити прогалини у власних знаннях; • може визначити відповідні джерела інформації, необхідні для виконання навчального завдання;	необхідну роботу вчасно; • визнає відповідальність за свою поведінку;	
6	• може розрізнити констатацію факту та висловлення особистої думки; • здатен/-на проаналізувати докази, даючи оцінку твердженням;	• активно ділиться корисною інформацією/знаннями з іншими;	• може ефективно збирати інформацію, використовуючи різноманітні методи та ресурси; • може оцінити якість виконання власної роботи;	• виконує особисті зобов'язання перед іншими вчасно; • обговорює, що можна зробити, щоб змінити групу, клас, спільноту на краще;	
Достатній рівень	7	• користується більше ніж одним джерелом інформації перед ухваленням рішення; • використовує переконливі докази для формулювання суджень;	• приймає різноманітні ролі, працюючи у групах; • змінює спосіб дії, коли бачить, що виникає проблема в поточному перебігу справ;	• може виконувати завдання відповідно до певних критеріїв;	• укладається у визначені часові рамки; • висловлює бажання допомагати іншим на волонтерських засадах;
	8	• здатен/-на визначити причинно-наслідкові зв'язки в матеріалі, які аналізує;	• може допомогти іншим у їхній роботі, якщо це потрібно; • викликає ентузіазм у членів групи заради досягнення спільних цілей;	• може самостійно обрати матеріали, ресурси та види діяльності, необхідні для навчання; • може оцінити якість виконання власної роботи відповідно до критеріїв;	• демонструє, що бере відповідальність за власні помилки; • послідовно виконує свої зобов'язання перед іншими;
	9	• здатен/-на провести аналіз недоліків і переваг для всіх варіантів вибору; • може ідентифікувати будь-які розбіжності, відмінності або	• демонструє здатність гнучко взаємодіяти та легко пристосовуватися до нових людей та ситуацій; звертає увагу на те, що інші люди мають на увазі, але	• може інтегрувати знання з різних дисциплін і царин знань; • може обрати найбільш достовірні джерела інформації або пропозиції з	• демонструє пунктуальність; • виконує свої повсякденні обов'язки якнайкраще;

		невідповідності у матеріалах, що підлягають аналізу;	не висловлюють уголос;	доступного переліку;	
Високий рівень	10	<ul style="list-style-type: none"> здатен/-на проаналізувати, як частини цілого співвідносяться одна з одною, приводячи до кінцевих результатів; 	<p>працює над досягненням консенсусу, щоб реалізувати цілі групи;</p> <p>працюючи як член групи, підтримує інших людей, незважаючи на розбіжності у поглядах;</p>	<ul style="list-style-type: none"> може самостійно відстежувати власний поступ на шляху до досягнення поставлених навчальних цілей; може опанувати нові теми за мінімального стороннього супроводу; 	<ul style="list-style-type: none"> висловлює переконання, що може вжити заходів, необхідних для досягнення мети; активно долучається до розв'язання проблем групи, класу, спільноти;
	11	<ul style="list-style-type: none"> коли потрібно вирішити проблему, думає над усіма її складовими частинами, перш ніж ухвалити рішення; здатен/-на використовувати визначені критерії, принципи або цінності для творення суджень; 	бере спільну відповідальність за колективну працю;	<ul style="list-style-type: none"> ефективно розпоряджається власним часом для досягнення власних навчальних цілей; проводить моніторинг особистого поступу під час вивчення нового матеріалу; 	<ul style="list-style-type: none"> ініціює дію/зміну, що допомагає розв'язати проблему групи, класу, спільноти; залучає інших до цієї діяльності;
	12	<ul style="list-style-type: none"> здатен/-на повному синтезувати вивчені елементи. 	працюючи у групі, звертається до інших членів групи та використовує їхні вміння, навички, ідеї та думки для досягнення спільного результату.	<ul style="list-style-type: none"> виявляє здатність моніторити, визначати пріоритети, закінчувати завдання та оцінювати якість його виконання без безпосереднього контролю. 	<ul style="list-style-type: none"> бере зобов'язання та несе відповідальність, що притаманні активному громадянству, на класному та шкільному рівнях.

МАТЕМАТИКА

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

Орієнтовні вимоги оцінювання визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень учнів з математики та встановлюють відповідність між вимогами до знань, умінь і навичок учнів та показником оцінки в балах відповідно до рівнів навчальних досягнень з математики.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, повнота, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: осмисленість, глибина, узагальненість, системність, гнучкість, дієвість, міцність;
- ступінь сформованості загальнонавчальних і предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: уміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Також слід враховувати, що оцінювання якості математичної підготовки учнів здійснюється в двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями, який можна виявити в процесі усного опитування, та якість практичних умінь і навичок, тобто здатність до застосування вивченого матеріалу під час розв'язування задач і вправ.

Вимоги навчальних досягнень учнів з математики

Рівні	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень: <ul style="list-style-type: none"> • розпізнає один із кількох запропонованих математичних об'єктів (символів, виразів, геометричних фігур тощо), виділивши його серед інших; • читає і записує числа, переписує даний математичний вираз, формулу; • зображає найпростіші геометричні фігури (малює ескіз)
	2	Учень: <ul style="list-style-type: none"> • виконує однокрокові дії з числами, найпростішими математичними виразами; • впізнає окремі математичні об'єкти і пояснює свій вибір;
	3	Учень: <ul style="list-style-type: none"> • співставляє дані або словесно описані математичні об'єкти за їх суттєвими властивостями; • за допомогою вчителя розв'язує елементарні вправи
Середній	4	Учень: <ul style="list-style-type: none"> • відтворює означення математичних понять і формулювання тверджень; • називає елементи математичних об'єктів; • формулює деякі властивості математичних об'єктів; • виконує за зразком завдання обов'язкового рівня
	5	Учень: <ul style="list-style-type: none"> • ілюструє означення математичних понять, формулювань теорем і правил виконання математичних дій прикладами із пояснень вчителя або підручника; • розв'язує завдання обов'язкового рівня за відомими алгоритмами з частковим поясненням

	6	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ілюструє означення математичних понять, формулювань теорем і правил виконання математичних дій власними прикладами; • самостійно розв'язує завдання обов'язкового рівня з достатнім поясненням; • записує математичний вираз, формулу за словесним формулюванням і навпаки
Достатній	7	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовує означення математичних понять та їх властивостей для розв'язання завдань в знайомих ситуаціях; • знає залежності між елементами математичних об'єктів; • самостійно виправляє вказані йому помилки; • розв'язує завдання, передбачені програмою, без достатніх пояснень
	8	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; • розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням; • частково аргументує математичні міркування й розв'язування завдань
	9	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вільно володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; • самостійно виконує завдання в знайомих ситуаціях з достатнім поясненням; • виправляє допущені помилки; • повністю аргументує обґрунтування математичних тверджень; • розв'язує завдання з достатнім поясненням;
Високий	10	<p>Знання, вміння й навички учня повністю відповідають вимогам програми, зокрема учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усвідомлює нові для нього математичні факти, ідеї, вміє доводити передбачені програмою математичні твердження з достатнім обґрунтуванням; • під керівництвом учителя знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх; • розв'язує завдання з повним поясненням і обґрунтуванням
	11	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вільно і правильно висловлює відповідні математичні міркування, переконливо аргументує їх; • самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; • використовує набуті знання і вміння в незнайомих для нього ситуаціях; • знає, передбачені програмою, основні методи розв'язання завдання і вміє їх застосовувати з необхідним обґрунтуванням
	12	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> • виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способу розв'язання математичної проблеми; • вміє узагальнювати й систематизувати набуті знання; • здатний до розв'язування нестандартних задач і вправ

Критерії оцінювання з математики самостійної та контрольної робіт

- 1) На виконання кожної самостійної роботи відводиться 15-20 хвилин. При виконанні завдань початкового і середнього рівнів учень має вибрати одну правильну відповідь із чотирьох запропонованих
- 2) Достатньому рівню відповідають завдання відкритої форми з короткою відповіддю
- 3) Високому рівню навчальних досягнень учнів відповідає завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю. Завдання вважається виконаним правильно, якщо учень розв'язав задачу, обґрунтувавши кожний етап, і дав правильну відповідь

Критерії оцінювання самостійної роботи			
№ завдання	Відповідність завдання рівню навчальних досягнень учня	Форма завдання	Кількість балів
1	Початковий рівень	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	3
2	Середній рівень	Завдання з короткою відповіддю	3
3	Достатній рівень	Завдання з повним розв'язанням	3
4	Високий рівень	Завдання з повним розв'язанням або завдання з логічним навантаженням і короткою відповіддю	3

На виконання кожної тематичної контрольної роботи відводиться 45 хвилин. При виконанні завдань початкового і середнього рівнів учень має вибрати одну правильну відповідь із чотирьох запропонованих і позначити її в бланку відповідей, наведеному після кожної тематичної контрольної роботи. За правильне виконання кожного із завдань 1-6 учень може одержати 1 бал.

Достатньому рівню відповідають завдання відкритої форми з короткою відповіддю. Результатом виконання цього завдання є число, яке необхідно вписати в бланк відповідно до вимог заповнення бланка відповідей, сформульованих в кожному бланку.

Високому рівню навчальних досягнень учнів відповідає завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю. Завдання вважається виконаним правильно, якщо учень розв'язав задачу, обґрунтувавши кожний етап, і дав правильну відповідь.

Критерії оцінювання контрольної роботи			
№ завдання	Відповідність завдання рівню навчальних досягнень учня	Форма завдання	Кількість балів
1,2,3	Початковий рівень	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	1 за кожне
4	Середній рівень	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	1
5,6	Середній рівень	Завдання з короткою відповіддю	1 за кожне
7	Достатній рівень	Завдання з короткою відповіддю	2
8	Достатній рівень	Завдання з повним розв'язанням	2
9	Високий рівень	Завдання з повним розв'язанням або завдання з логічним навантаженням і короткою відповіддю	2

При оцінюванні робіт завдання з вибором однієї правильної відповіді вважається виконаним правильно, якщо учень вказав лише одну літеру, якою позначено правильну відповідь. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо

записано правильну відповідь (наприклад, число, вираз, корінь рівняння тощо). Завдання з повним розв'язанням вважається виконаним правильно, якщо учень навів розгорнутий запис розв'язання і дав правильну відповідь. При цьому вчитель може оцінити окремі етапи розв'язання завдань з короткою відповіддю або з повним розв'язанням, які учень виконав правильно, кількістю балів, меншою від максимально можливої за це завдання.

БІОЛОГІЯ

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

При оцінюванні рівня навчальних досягнень учнів з біології враховується:

- ✓ рівень оволодіння біологічними ідеями, що становлять важливу складову загальнолюдської культури;
- ✓ обсяг відтворення знань, рівень розуміння навчального матеріалу;
- ✓ самостійність суджень, систематизація та глибина знань;
- ✓ дієвість знань, уміння застосовувати їх у практичній діяльності з метою розв'язування практичних задач;
- ✓ уміння робити висновки та узагальнення на основі практичної діяльності;
- ✓ рівень оволодіння практичними вміннями та навичками спостереження та дослідження природи.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з біології здійснюються за характеристиками, наведеними в таблицях 1 і 2.

Таблиця 1

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) за допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) розпізнає і називає окремі біологічні об'єкти
	2	Учень (учениця) за допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) називає окремі ознаки біологічних об'єктів; наводить елементарні приклади біологічних об'єктів
	3	Учень (учениця) відтворює окремі факти; за допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) характеризує окремі ознаки біологічних об'єктів; відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді (наприклад так або ні); допускає суттєві біологічні помилки
Середній	4	Учень (учениця) за допомогою вчителя відтворює незначну частину навчального матеріалу; дає визначення окремих біологічних понять, неповну характеристику загальних ознак біологічних об'єктів, допускаючи несуттєві біологічні помилки
	5	Учень (учениця) відповідаючи на запитання вчителя відтворює основний зміст навчального матеріалу; характеризує загальні ознаки біологічних об'єктів, дає визначення окремих біологічних понять, описує біологічні об'єкти за планом, допускаючи несуттєві біологічні помилки; проводить та описує спостереження; за допомогою вчителя виконує прості біологічні дослідження та описує їх результати; за допомогою вчителя розв'язує прості типові біологічні вправи і задачі

	6	Учень (учениця) самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал, відповідає на окремі запитання; частково пояснює відповідь прикладами, що наведені у підручнику; у цілому правильно вживає біологічні терміни; характеризує будову та функції окремих біологічних об'єктів за планом з незначними неточностями; за зразком розв'язує прості типові біологічні вправи і задачі
Достатній	7	Учень (учениця) самостійно відтворює основну частину навчального матеріалу, використовуючи необхідну термінологію; розкриває суть біологічних понять, допускаючи у відповідях неточності; за визначеними ознаками порівнює біологічні об'єкти та явища; виконує прості біологічні дослідження та описує їх результати; з допомогою вчителя формулює висновки
	8	Учень (учениця) самостійно відтворює навчальний матеріал; відповідає на поставлені запитання, допускаючи у відповідях неточності; порівнює біологічні об'єкти, явища і процеси живої природи, встановлює відмінності між ними; пояснює причиннонаслідкові зв'язки; застосовує отримані знання у стандартних ситуаціях; розв'язує типові біологічні вправи і задачі користуючись алгоритмом
	9	Учень (учениця) вільно відтворює навчальний матеріал та відповідає на поставлені запитання; аналізує інформацію, за допомогою вчителя встановлює причиннонаслідкові зв'язки; самостійно розв'язує типові біологічні вправи і задачі; використовує знання у стандартних ситуаціях; виправляє помилки; уміє працювати зі схемами, графіками, малюнками, таблицями, атласами визначниками, натуральними біологічними об'єктами та їх моделями; виконує прості біологічні дослідження та пояснює їх результати; виявляє емоційноціннісне ставлення до живої природи
Високий	10	Учень (учениця) логічно та усвідомлено відтворює навчальний матеріал у межах програми; розкриває суть біологічних явищ, процесів, пояснює відповіді прикладами; дає порівняльну характеристику біологічним об'єктам і явищам з визначенням подібності й відмінності; аналізує, систематизує, узагальнює, встановлює причиннонаслідкові зв'язки; використовує знання у нестандартних ситуаціях; виявляє ставлення й готовність реагувати відповідно до засвоєних ціннісних орієнтацій
	11	Учень (учениця) виявляє міцні й глибокі знання з біології у межах програми; самостійно аналізує і розкриває закономірності живої природи, пояснює прикладами, що ґрунтуються на власних спостереженнях; дає порівняльну характеристику біологічним явищам з поясненням причин подібностей й відмінностей; встановлює і обґрунтовує причиннонаслідкові зв'язки; визначає можливості практичного застосування результатів дослідження; виявляє переконання і активно проявляє ціннісні орієнтації, здійснюючи вибір завдань і рішень

Високий	12	Учень (учениця) виявляє системні знання з біології, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує біологічні явища і процеси, виявляє особисту позицію щодо них; використовує знання з інших предметів для виконання ускладнених завдань; знаходить та використовує додаткові джерела інформації для виконання навчального завдання; уміє виокремити проблему і визначити шляхи її розв'язання, приймати рішення, аргументувати власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення, бере участь у дискусіях, вирішенні проблемних питань
---------	----	--

Оцінювання лабораторних і практичних робіт

При оцінюванні лабораторних і практичних робіт враховується:

- ✓ обсяг виконання завдань роботи;
- ✓ наявність помилок, їх кількість;
- ✓ оформлення роботи (порядок оформлення, виконання рисунків біологічних об'єктів, охайність тощо);
- ✓ для лабораторних робіт наявність і зміст висновків (відповідність меті та змісту завдань роботи, повнота, логічність, послідовність тощо);
- ✓ для практичних робіт наявність і зміст звіту про роботу;
- ✓ рівень самостійності під час виконання завдань і формулювання висновків (написання звіту).

Таблиця 2

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) за допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) розпізнає і називає окремі біологічні об'єкти
	2	Учень (учениця) за допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) називає окремі ознаки біологічних об'єктів; наводить елементарні приклади біологічних об'єктів
	3	Учень (учениця) відтворює окремі факти; за допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) характеризує окремі ознаки біологічних об'єктів; відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді (наприклад так або ні); допускає суттєві біологічні помилки
Середній	4	Учень (учениця) за допомогою вчителя відтворює незначну частину навчального матеріалу; дає визначення окремих біологічних понять, неповну характеристику загальних ознак біологічних об'єктів, допускаючи несуттєві біологічні помилки

	5	<p>Учень (учениця) відповідаючи на запитання вчителя відтворює основний зміст навчального матеріалу; характеризує загальні ознаки біологічних об'єктів, дає визначення окремих біологічних понять, описує біологічні об'єкти за планом, допускаючи несуттєві біологічні помилки; проводить та описує спостереження; за допомогою вчителя виконує прості біологічні дослідження та описує їх результати; за допомогою вчителя розв'язує прості типові біологічні вправи і задачі</p>
	6	<p>Учень/учениця самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал, відповідає на окремі запитання; частково пояснює відповідь прикладами, що наведені у підручнику; у цілому правильно вживає біологічні терміни; характеризує будову та функції окремих біологічних об'єктів за планом з незначними неточностями; за зразком розв'язує прості типові біологічні вправи і задачі</p>
Достатній	7	<p>Учень/учениця самостійно відтворює основну частину навчального матеріалу, використовуючи необхідну термінологію; розкриває суть біологічних понять, допускаючи у відповідях неточності; за визначеними ознаками порівнює біологічні об'єкти та явища; виконує прості біологічні дослідження та описує їх результати; з допомогою вчителя формулює висновки</p>
	8	<p>Учень/учениця самостійно відтворює навчальний матеріал; відповідає на поставлені запитання, допускаючи у відповідях неточності; порівнює біологічні об'єкти, явища і процеси живої природи, встановлює відмінності між ними; пояснює причиннонаслідкові зв'язки; застосовує отримані знання у стандартних ситуаціях; розв'язує типові біологічні вправи і задачі користуючись алгоритмом</p>
	9	<p>Учень/учениця вільно відтворює навчальний матеріал та відповідає на поставлені запитання; аналізує інформацію, за допомогою вчителя встановлює причиннонаслідкові зв'язки; самостійно розв'язує типові біологічні вправи і задачі; використовує знання у стандартних ситуаціях; виправляє помилки; уміє працювати зі схемами, графіками, малюнками, таблицями, атласами-визначниками, натуральними біологічними об'єктами та їх моделями; виконує прості біологічні дослідження та пояснює їх результати; виявляє емоційноціннісне ставлення до живої природи</p>
Високий	10	<p>Учень/учениця логічно та усвідомлено відтворює навчальний матеріал у межах програми; розкриває суть біологічних явищ, процесів, пояснює відповіді прикладами; дає порівняльну характеристику біологічним об'єктам і явищам з визначенням подібності й відмінності; аналізує, систематизує, узагальнює, встановлює причиннонаслідкові зв'язки; використовує знання у нестандартних ситуаціях; виявляє ставлення й готовність реагувати відповідно до засвоєних ціннісних орієнтацій</p>

	11	Учень/учениця виявляє міцні й глибокі знання з біології у межах програми; самостійно аналізує і розкриває закономірності живої природи, пояснює прикладами, що ґрунтуються на власних спостереженнях; дає порівняльну характеристику біологічним явищам з поясненням причин подібностей й відмінностей; встановлює і обґрунтовує причиннонаслідкові зв'язки; визначає можливості практичного застосування результатів дослідження; виявляє переконання і активно проявляє ціннісні орієнтації, здійснюючи вибір завдань і рішень
	12	Учень/учениця виявляє системні знання з біології, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує біологічні явища і процеси, виявляє особисту позицію щодо них; використовує знання з інших предметів для виконання ускладнених завдань; знаходить та використовує додаткові джерела інформації для виконання навчального завдання; уміє виокремити проблему і визначити шляхи її розв'язання, приймати рішення, аргументувати власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення, бере участь у дискусіях, вирішенні проблемних питань

Поточне та формувальне оцінювання

Поточне оцінювання вчителі можуть здійснювати в усній і письмовій формах, застосовуючи такі його види: тестування, практичні, контрольні, діагностичні роботи, дослідницькі та творчі проекти, есе, усні співбесіди та опитування тощо.

Більш традиційний підхід передбачає передачу виконаних письмових робіт (зроблених на комп'ютері або сфотографованих) через електронну пошту або платформу Google Classroom, один із месенджерів (Viber, тощо).

Усні завдання можуть бути оцінені учителем безпосередньо через Skype, Zoom або будь-який месенджер, що забезпечує відеозв'язок у синхронному режимі або перевірені опосередкованим способом через відео або аудіо файли, надіслані учнями на пошту вчителя.

Підсумкове оцінювання

Підсумкова оцінка за семестр виставляється з урахуванням результатів поточного, тематичного оцінювання. Якщо з навчального предмета не передбачено тематичних підсумкових робіт, підсумкова оцінка може виставлятися за результатами поточного оцінювання. Учні, які не мають результатів поточного оцінювання з об'єктивних причин, можуть бути оцінені за результатами проведення семестрової контрольної роботи.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) з допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) розпізнає і називає окремі біологічні об'єкти, не виконує лабораторні роботи
	2	Учень (учениця) намагається відтворити окремі факти, з допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита), наводить елементарні приклади біологічних об'єктів
	3	Учень (учениця) відтворює окремі факти, з допомогою вчителя або з використанням підручника називає окремі ознаки біологічних об'єктів; відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; за інструкцією і з допомогою вчителя фрагментарно виконує лабораторні та практичні роботи

II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя або з використанням підручника відтворює незначну частину навчального матеріалу, дає визначення окремих біологічних понять, дає неповну характеристику загальних ознак біологічних об'єктів
	5	Учень (учениця) відтворює основний зміст навчального матеріалу; характеризує загальні ознаки біологічних об'єктів; за і допомогою вчителя виконує прості біологічні дослідження, частково оформляє їх
	6	Учень (учениця) самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал; відповідає на окремі запитання; характеризує будову та функції окремих біологічних об'єктів за планом; у відповідях допускає помилки; розв'язує прості типові біологічні вправи і задачі; за інструкцією і з допомогою вчителя виконує лабораторні та практичні роботи, оформляє їх без висновків
III. Достатній	7	Учень (учениця) самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу, застосовуючи необхідну термінологію; розкриває суть біологічних понять; характеризує основні положення біологічної науки; оформляє практичні роботи, робить висновки з допомогою вчителя
	8	Учень (учениця) самостійно відтворює навчальний матеріал; відповідає на поставлені запитання, допускаючи у відповідях неточності; порівнює біологічні об'єкти, явища і процеси живої природи, встановлює відмінності між ними; розв'язує типові біологічні вправи і задачі користуючись алгоритмом, чітко формує питання до відеоуроків
	9	Учень (учениця) вільно відтворює навчальний матеріал та відповідає на поставлені запитання; аналізує інформацію, за допомогою вчителя встановлює причинно-наслідкові зв'язки; дає порівняльну характеристику біологічним об'єктам явищам і процесам живої природи; розв'язує стандартні пізнавальні завдання; виправляє власні помилки; виконує тести на платформах Google Classroom освітнього проекту «На Урок», ; виявляє емоційно-ціннісне ставлення до живої природи
IV. Високий	10	Учень (учениця) логічно відтворює навчальний матеріал у межах програми; розкриває суть біологічних явищ, процесів, пояснює відповіді прикладами, дає порівняльну характеристику біологічним об'єктам і явищам з визначенням подібності і відмінності, аналізує, систематизує, узагальнює, встановлює причинно-наслідкові зв'язки; використовує знання у нестандартних ситуаціях; самостійно розв'язує біологічні вправи і задачі у межах програми; за інструкцією виконує лабораторні та практичні роботи, оформляє їх, робить чітко сформульовані висновки
	11	Учень (учениця) виявляє міцні й глибокі знання з біології у межах програми; самостійно аналізує і розкриває закономірності живої природи; пояснює прикладами, що ґрунтуються на власних спостереженнях; виявляє і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; визначає можливості практичного застосування результатів дослідження
	12	Учень (учениця) виявляє системні знання з біології, усвідомлено

		використовує їх у стандартних і нестандартних ситуаціях, знаходить та використовує додаткові джерела інформації у вигляді творчих завдань; уміє приймати рішення, аргументує власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення, бере участь у дискусіях, вирішенні проблемних питань
--	--	---

Критерії оцінювання тестових завдань.

Завдання поточного, тематичного та семестрового оцінювання включають у себе чотири рівні завдань:

Рівень навчальних досягнень учня/учениці	Форма завдання	Кількість балів
Початковий рівень	тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді	1-3
Середній рівень	три завдання, до яких треба продовжити запропоноване твердження	4-6
Достатній рівень	завдання, які вимагають зробити підписи до позначень на рисунку; установлення відповідності між групами та представниками наведених категорій	7-9
Високий рівень	відкрите запитання, що потребує розгорнутої відповіді	10 – 12

ІНОЗЕМНІ МОВИ

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

Основними видами оцінювання з іноземної мови є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та підсумкова державна атестація. Більшість прийомів поточного оцінювання спрямовано на детальну перевірку окремих параметрів мови або вмій мовлення, яких щойно навчили, тематичне оцінювання проводиться на основі поточного оцінювання і виставляється єдиний тематичний бал. Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих зошитів не враховуються.

Семестрове оцінювання з іноземної мови проводиться один раз наприкінці семестру за чотирма видами мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо). Оцінка за семестр виставляється на основі тематичних оцінок та семестрового оцінювання.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Аудіювання <i>(Обсяг тексту, рівень складності, лексична та граматична наповнюваність, тематика текстів формуються вчителем відповідно до Програмових вимог, для кожного етапу навчання та типу закладу освіти)</i>		
Початковий	1	Учень (учениця) розпізнає на слух найбільш поширені слова у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
	2	Учень (учениця) розпізнає на слух найбільш поширені словосполучення у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
	3	Учень (учениця) розпізнає на слух окремі прості непоширені речення і мовленнєві зразки, побудовані на вивченому мовному матеріалі в мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.

Середній	4	Учень (учениця) розпізнає на слух прості речення, фрази та мовленнєві зразки, що звучать у нормальному темпі. В основному розуміє зміст прослуханого тексту, в якому використаний знайомий мовний матеріал.
	5	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі.
	6	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі невеликих за обсягом текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися.
Достатній	7	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, сприймає більшу частину необхідної інформації, надану в вигляді оціночних суджень, опису, аргументації
	8	Учень (учениця) розуміє основний зміст стандартного мовлення у межах тематики ситуативного мовлення яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. В основному сприймає на слух експліцитно надану інформацію.
	9	Учень (учениця) розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, а також сприймає основний зміст повідомлень та фактичну інформацію імпліцитно надану у повідомленні.
Високий	10	Учень (учениця) розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, а також основний зміст чітких повідомлень різного рівня складності.
	11	Учень (учениця) розуміє тривале мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Вміє знаходити в інформаційних текстах з незнайомим матеріалом необхідну інформацію, надану в вигляді оціночних суджень, опису, аргументації.
	12	Учень (учениця) без особливих зусиль розуміє тривале мовлення й основний зміст повідомлень, сприймає на слух надану фактичну інформацію у повідомленні.
Читання		
<i>(Обсяг, тематика, характер текстів для читання визначаються вчителем відповідно до Програмових вимог для кожного етапу навчання та типу закладу освіти)</i>		
Початковий	1	Учень (учениця) уміє розпізнавати та читати окремі вивчені слова на основі матеріалу, що вивчався.
	2	Учень (учениця) уміє розпізнавати та читати окремі вивчені словосполучення на основі матеріалу, що вивчався.

	3	Учень (учениця) уміє розпізнавати та читати окремі прості непоширені речення на основі матеріалу, що вивчався.
Середній	4	Учень (учениця) уміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту тексти, побудовані на вивченому матеріалі. Уміє частково знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.
	5	Учень (учениця) уміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Уміє частково знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень, опису за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.
	6	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Уміє знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень, опису, аргументації за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.
Достатній	7	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням і тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися; уміє знаходити потрібну інформацію в текстах інформативного характеру.
	8	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, знаходити і аналізувати потрібну інформацію.
	9	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням тексти, використовуючи словник, знаходити потрібну інформацію, аналізувати її та робити відповідні висновки.
Високий	10	Учень (учениця) уміє читати з розумінням основного змісту тексти, аналізує їх, розуміє прочитаний текст, встановлюючи логічні зв'язки всередині речення та між реченнями.
	11	Учень (учениця) уміє читати тексти, аналізує їх і робить власні висновки, розуміє логічні зв'язки в рамках тексту та між його окремими частинами.
	12	Учень (учениця) уміє читати тексти, аналізує їх і робить висновки, порівнює отриману інформацію з власним досвідом. В повному обсязі розуміє тему прочитаного тексту різного рівня складності.
Говоріння <i>(Обсяг монологічного висловлювання та кількість реплік у діалогічному мовленні, характер і тематика, лексична і граматична наповнюваність визначаються вчителем відповідно до Програмових вимог для кожного етапу навчання та типу закладу освіти)</i>		
Початковий	1	Учень (учениця) знає найбільш поширені вивчені слова, проте не завжди адекватно використовує їх у мовленні, допускає фонематичні помилки.

	2	Учень (учениця) знає найбільш поширені вивчені словосполучення, проте не завжди адекватно використовує їх у мовленні, допускає фонематичні помилки.
	3	Учень (учениця) використовує в мовленні прості непоширені речення з опорою на зразок, має труднощі у вирішенні поставленого комунікативного завдання в ситуаціях на задану тему, допускає фонематичні помилки.
Середній	4	Учень (учениця) уміє в основному логічно розпочинати та підтримувати бесіду, при цьому використовуючи обмежений словниковий запас та елементарні граматичні структури. На запит співрозмовника дає елементарну оціночну інформацію, відображаючи власну точку зору.
	5	Учень (учениця) уміє в основному логічно побудувати невеличке монологічне висловлювання та діалогічну взаємодію, допускаючи незначні помилки при використанні лексичних одиниць. Всі звуки в потоці мовлення вимовляються правильно.
	6	Учень (учениця) упевнено розпочинає, підтримує, відновлює та закінчує розмову відповідно до мовленнєвої ситуації. Всі звуки в потоці мовлення вимовляються правильно.
Достатній	7	Учень (учениця) уміє зв'язно висловлюватися відповідно до навчальної ситуації, малюнка, робити повідомлення з теми, простими реченнями передавати зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, ставити запитання та відповідати на них.
	8	Учень (учениця) уміє логічно висловитися у межах вивчених тем відповідно до навчальної ситуації, а також у зв'язку зі змістом прочитаного, почутого або побаченого, висловлюючи власне ставлення до предмета мовлення; уміє підтримувати бесіду, вживаючи короткі репліки. Учень в основному уміє відповідно до комунікативних завдань використовувати лексичні одиниці і граматичні структури, не допускає фонематичних помилок.
	9	Учень (учениця) уміє логічно висловлюватися у межах вивчених тем, передавати основний зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, вживаючи розгорнуті репліки, відповідно до комунікативних завдань використовує лексичні одиниці і граматичні структури, не допускає фонематичних помилок.
Високий	10	Учень (учениця) уміє без підготовки висловлюватися і вести бесіду в межах вивчених тем, використовує граматичні структури і лексичні одиниці відповідно до комунікативних завдань, не допускає фонематичних помилок.

	11	Учень (учениця) уміє логічно і в заданому обсязі побудувати монологічне висловлювання та діалогічну взаємодію, використовуючи граматичні структури і лексичні одиниці відповідно до комунікативного завдання, не допускаючи при цьому фонематичних помилок.
	12	Учень (учениця) уміє вільно висловлюватись та вести бесіду в межах вивчених тем, гнучко та ефективно користуючись мовними та мовленнєвими засобами.

Письмо

(Обсяг письмового повідомлення, його тематика, структура, повнота розкриття змісту, лексична насиченість та рівень граматичної компетентності наповнюваність визначаються вчителем відповідно до Програмових вимог для кожного етапу навчання та типу закладу освіти)

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)	Грамотність	
			Припустима кількість орфографічних помилок	Припустима кількість лексичних, граматичних та стилістичних помилок
Початковий	1	Учень (учениця) уміє писати вивчені слова. допускаючи при цьому велику кількість орфографічних помилок.	8	9
	2	Учень (учениця) уміє писати вивчені словосполучення.	6	9
	3	Учень (учениця) уміє писати прості непоширені речення відповідно до комунікативної задачі, проте зміст повідомлення недостатній за обсягом для розкриття теми та інформативно насичений.	6	8
Середній	4	Учень (учениця) уміє написати листівку за зразком, проте використовує обмежений запас лексики та граматичних структур, допускаючи помилки, які утруднюють розуміння тексту.	6	6
	5	Учень (учениця) уміє написати коротке повідомлення за зразком у межах вивченої теми, використовуючи обмежений набір засобів логічного зв'язку при цьому відсутні з'єднувальні кліше, недостатня різноманітність вжитих структур, моделей тощо	45	5

	6	Учень (учениця) уміє написати коротке повідомлення/ листа за зразком відповідно до поставленого комунікативного завдання, при цьому вжито недостатню кількість з'єднувальних кліше та посередня різноманітність вжитих структур, моделей тощо.	45	5
Достатній	7	Учень (учениця) уміє написати коротке повідомлення за вивченою темою за зразком відповідно до заданої комунікативної ситуації, допускаючи при цьому ряд помилок при використанні вивчених граматичних структур. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.	4	4
	8	Учень (учениця) уміє без використання опори написати повідомлення за вивченою темою, зробити нотатки, допускаючи ряд помилок при використанні лексичних одиниць. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.	3	3
	9	Учень (учениця) уміє написати повідомлення на запропоновану тему, заповнити анкету, допускаючи ряд орфографічних помилок, які не утруднюють розуміння інформації, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.	3	2

Високий	10	Учень (учениця) уміє написати повідомлення, висловлюючи власне ставлення до проблеми, написати особистого листа, при цьому правильно використовуючи вивчені граматичні структури відповідно до комунікативного завдання, використовуючи достатню кількість ідіоматичних зворотів, з'єднувальних кліше, моделей тощо.	2	1
	11	Учень (учениця) уміє написати повідомлення, правильно використовуючи лексичні одиниці в рамках тем, пов'язаних з повсякденним життям. надаються при наявності несуттєвих орфографічних помилок, які не порушують акту комунікації (британський або американський варіанти орфографії, орфографічні помилки в географічних назвах тощо).	12	
	12	Учень (учениця) уміє надати в письмовому вигляді інформацію відповідно до комунікативних завдань, висловлюючи власне ставлення до проблеми, при цьому правильно використовуючи лексичні одиниці та граматичні структури.		

Вимоги до оцінювання проєктних робіт та роботи у групах у 5-9 класах				
Рівень навч. дос.	Бал	Робота у команді	Вміння аналізувати та систематизувати	Критерії оцінювання мовленнєвих умінь
Початковий рівень	1	Учень/учениця: ✓ виконує роль пасивного спостерігача, індиферентний/а у сприйнятті думок членів команди	Учень/учениця: ✓ відповідає фрагментарно, має початкові уявлення про предмет	Учень/учениця: ✓ розуміє окремі деталі; відповідає фрагментарно, має початкові уявлення про предмет вивчення; ✓ мова є граматично не оформленим набором слів
	2	Учень/учениця: ✓ не орієнтується в темі, не розуміє мету та задачі проєкту, важко йде на співпрацю	Учень/учениця: ✓ називає основні поняття	Учень/учениця: ✓ не вміє будувати прості речення з метою спілкування, не формулює власну думку; ✓ допускає численні лексичні, граматичні,

				стилістичні помилки
	3	Учень/учениця: ✓ працює невідповідально	Учень/учениця: ✓ описує поняття	Учень/учениця: ✓ не досить логічно будує монологічне висловлювання, відходить від теми чи намагається замінити її іншою; ✓ не може сформулювати власну думку; ✓ допускає численні лексичні, граматичні, стилістичні помилки
Середній рівень	4	Учень/учениця: ✓ має епізодичні уявлення про мету та задачі проекту, здійснює незначний внесок у роботу	Учень/учениця: ✓ відтворює матеріал за зразком, за допомогою інших, оперує елементарними знаннями, але аналізувати та систематизувати не вміє	Учень/учениця: ✓ не досить логічно будує власне висловлювання; використовує обмежений словниковий запас та елементарні граматичні структури; ✓ може повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Учень/учениця: ✓ виконує свою частку роботи, але пасивний/а у командній роботі	Учень/учениця: ✓ надає приклади	Учень/учениця: ✓ не досить логічно будує власне висловлювання; обсяг якого менший заданого; ✓ демонструє вміння здійснювати запит інформації, звертатися за поясненнями, але має труднощі у формулюванні власної думки з теми; ✓ використовує обмежений словниковий запас та елементарні граматичні структури
	6	Учень/учениця: ✓ виконує свою частку роботи та підтримує думки інших	Учень/учениця: ✓ порівнює поняття з вивченої теми	Учень/учениця: ✓ не досить логічно будує спілкування; ✓ демонструє вміння здійснювати запит інформації, але неодноразово порушує правила мовленнєвого етикету; ✓ має труднощі у формулюванні власної думки з теми; ✓ використовує обмежений словниковий запас та елементарні граматичні

				<p>структури;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
Достатній рівень	7	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє загальні цілі та засоби їх досягнення, намагається формулювати власну думку 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ знає тему, але допускає незначні помилки у аналізі, систематизації вивченої теми 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ логічно будує необхідну форму спілкування в заданому обсязі; ✓ демонструє вміння здійснювати запит інформації, висловлювати власну думку з теми; ✓ логічно будує монологічне висловлювання; ✓ демонструє вміння висловлювати міркування про факти, намагається наводити приклади; ✓ вживає граматичні структури і ЛО відповідно до комунікативних завдань, проте допускає помилки
	8	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ виконує добре свою роль та гнучкий до точки зору членів команди 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ виявляє розбіжності, відмінності у матеріал, аналізує їх 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ логічно будує необхідну форму спілкування в заданому обсязі; ✓ знання є достатніми, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, робити висновки, демонструє вміння здійснювати запит інформації, висловлювати власну думку з теми; ✓ логічно будує монологічне висловлювання; ✓ демонструє вміння висловлювати міркування про факти, намагається наводити приклади; ✓ вживає граматичні структури і ЛО відповідно до комунікативних завдань, проте допускає помилки; не допускає фонематичних помилок

	9	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ здійснює достатній внесок у роботу команди, бере відповідальність за результат всього проекту у межах виконання своєї ролі 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ знаходить причинно-наслідкові зв'язки 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ логічно будує необхідну форму спілкування в заданому обсязі; ✓ демонструє вміння здійснювати запит інформації, висловлювати власну думку з теми; ✓ демонструє розмаїття словникового запасу і граматичних структур; ✓ вживає граматичні структури і ЛО відповідно до комунікативних завдань, проте допускає помилки, не допускає фонематичних помилок
Високий рівень	10	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розуміє загальні цілі та засоби досягнення, гнучкий/а до точки зору членів команди та повністю виконує свою роботу 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ учень знає тему (глибокі знання) вміє аналізувати, систематизувати, знаходити інформацію, може опанувати тему без вчителя 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ логічно будує необхідну форму спілкування, обсяг висловлювання в заданому обсязі; ✓ має повні, глибокі знання, здатний/а використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення, демонструє розмаїття словникового запасу і граматичних структур, вміння підтримувати бесіду, виражати власну думку; ✓ володіє мовленнєвим етикетом
	11	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ розподіляє обов'язки між членами команди створює ситуацію успіху та бере на себе відповідальність за результати команди 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ аргументує власну точку зору 	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ логічно будує діалогічне спілкування; ✓ має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми; ✓ демонструє розмаїття словникового запасу і граматичних структур, вміння підтримувати бесіду, виражати власну думку;

				✓ володіє мовленнєвим етикетом
12	Учень/учениця: ✓ надихає до позитивної співпраці	Учень/учениця: ✓ складає алгоритми, стратегію дій, прогнозує наслідки	Учень/учениця: ✓ логічно будує діалогічне спілкування; ✓ демонструє розмаїття словникового запасу і граматичних структур, вміня підтримувати бесіду, виражати власну думку; ✓ володіє мовленнєвим етикетом. ✓ знання є глибокими, міцними, системними; ✓ розкриває мету і основний зміст завдання, робить власні висновки, дає правильні і повні відповіді; ✓ уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення	

ГЕОГРАФІЯ

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

Оцінюючи навчальні досягнення учнів з географії, необхідно враховувати:

- ✓ правильність і науковість викладення матеріалу, повноту розкриття понять і закономірностей, точність вживання географічної та картографічної термінології;
- ✓ ступінь самостійності відповіді;
- ✓ логічність, доказовість у викладенні матеріалу;
- ✓ ступінь сформованості інтелектуальних, загальноосвітніх, специфічних умінь (робота з картографічними, статистичними та іншими додатковими матеріалами).

Рівні	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) називає окремі географічні явища та об'єкти й за допомогою вчителя знаходить відмінності між ними
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про географічні об'єкти та явища; з допомогою вчителя знаходить їх на карті.
	3	Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу, з допомогою вчителя виконує елементарні географічні завдання використовуючи карту, самостійно називає окремі географічні поняття

Середній	4	Учень (учениця) за допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал. Називає, відповідно до теми конкретного уроку, компоненти географічної оболонки та складові господарської діяльності; виконує за зразком практичну роботу; під час відповіді користується картографічним матеріалом
	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний описувати географічні об'єкти чи явища за типовим планом допускаючи помилки; знаходить на карті окремі географічні об'єкти та явища, що передбачені навчальною програмою
	6	Учень (учениця) виявляє знання і розуміння основних географічних положень, відтворює навчальний матеріал з незначними порушенням послідовності характеристик географічних об'єктів та явищ. На середньому рівні володіє географічною номенклатурою
Достатній	7	Учень (учениця) в цілому правильно відтворює навчальний матеріал і має достатні географічні знання для вирішення нескладних завдань. Має чіткі уявлення про природні та суспільні явища; вміє спостерігати за навколишнім середовищем; достатньо володіє картографічним матеріалом
	8	Учень (учениця) відтворює основні географічні поняття, встановлює найсуттєвіші географічні зв'язки і залежності між природними та суспільними процесами і явищами. Логічно відтворює засвоєний матеріал, допускаючи певні неточності. Робить прості висновки. Застосовує здобуті знання на практиці. Володіє обов'язковою географічною номенклатурою.
	9	Учень (учениця) добре володіє навчальним географічним матеріалом, вміє його аналізувати, може застосовувати його для виконання практичних робіт; має чіткі уявлення про компоненти природи і просторову організацію господарства; пояснює причиннонаслідкові зв'язки в природі і господарській діяльності; вміло використовує картографічний матеріал в ході роботи.
Високий	10	Учень (учениця) усвідомлює сучасну географічну картину світу, здійснює оцінку природних і суспільних процесів та явищ, передбачених навчальною програмою; розуміє прикладний характер географічних знань, дає розгорнуту відповідь та робить узагальнені висновки; вільно відбирає і узагальнює необхідну географічну інформацію, оперує більшістю географічних понять; використовує різні картографічні джерела.
	11	Учень (учениця) має глибокі знання про об'єкт вивчення, застосовує наукову термінологію, аргументує свої твердження і висновки, вміє працювати з різними додатковими джерелами географічної інформації; на високому рівні аналізує та використовує картографічний матеріал.
	12	Учень (учениця) володіє ґрунтовними географічними знаннями, використовує міжпредметні зв'язки, висловлює та аргументує власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення; самостійно аналізує природні та суспільні явища, робить відповідні висновки і узагальнення; здатний розв'язувати проблемні завдання; вільно володіє картографічною інформацією та творчо її використовує.

**Критерії оцінювання
навчальних досягнень здобувачів освіти при виконанні практичних робіт, робіт з
контурною картою, роботі в групі**

Рівні	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	<p>*Учень (учениця) називає деякі географічні явища та об'єкти (гори і рівнини, суходіл і океан, село і місто, галузь і т.д.) й за підтримкою вчителя знаходить відмінності між ними та показує на карті. Відповідає на запитання "так" чи "ні."</p> <p>*При роботі з контурною картою наносить кілька об'єктів з допомогою вчителя.</p> <p>*Під час групової роботи дослухаються слухати товаришів та відтворює наведені приклади.</p>
	2	<p>*Учень (учениця) разом з вчителем розповідають незначну частину навчального матеріалу (окремі факти на елементарному рівні), має певні уявлення про географічні об'єкти та явища; розрізняє один або декілька запропонованих географічних об'єктів та разом з вчителем знаходить їх на карті. Може відповідати на запитання одним словом та виконує найпростіші</p> <p>*у практичних роботах завдання та наносить на контурну карту кілька об'єктів з дотриманням вимог, але за допомогою вчителя.</p> <p>*Під час групової роботи слухає товаришів, та виконує деякі завдання</p>
	3	<p>*Учень (учениця) частково переказує частину навчального матеріалу, разом з вчителем виконує нескладні географічні завдання використовуючи карту, знає окремі географічні поняття.</p> <p>*За допомогою вчителя проводить найпростіші розрахунки та самостійно наносить декілька об'єктів на контурну карту з дотриманням вимог.</p> <p>*При груповій роботі не дуже активний, але виконує роботу по частковому оформленню матеріалу</p>
Середній	4	<p>*Учень (учениця) за допомогою вчителя переказує більшу частину навчального матеріалу (частковий текст підручника) та користується картографічним матеріалом(показує зазначені об'єкти на карті). Називає компоненти географічної оболонки та складові господарської діяльності; виконує за зразком практичну роботу, найпростіші із зазначених завдань за зразком.</p> <p>*Контурну карту заповнює друкованими буквами мілко, чітко, красиво, з дотриманням вимог, але виконує 1/3 обсягу роботи. *Під час роботи в групі виконує деякі персональні завдання</p>
	5	<p>*Учень (учениця) відтворює більшу частину навчального матеріалу (але не називає причинно-наслідкових зв'язків), має можливість описувати географічні об'єкти чи явища, користується типовим планом, заповнює таблиці, але може допускати помилки; знає місце знаходження на карті окремих географічних об'єктів, частково володіє географічною номенклатурою, робить розрахунки самостійно , але не складні, зазначеною програмою. Намагається знайти зв'язок з життям для вирішення певних проблем.</p> <p>*Без помилок виконує половину практичної роботи, в тому числі, роботи на контурній карті, але не робить узагальнення та висновку.</p> <p>*Групова робота допомагає отримати новий досвід в отриманні та обробці географічної інформації</p>

	6	<p>*Учень (учениця) має знання і розуміє основні географічні положення, самостійно дає багато визначень, відтворює навчальний матеріал, але не в правильній послідовності дає характеристику географічних об'єктів та явищ, розповідає значну частину вивченого матеріалу у відповідності з його до підручника. Разом з вчителем виявляє причинно-наслідкові зв'язки, надає власні приклади. На середньому рівні володіє знаннями географічною номенклатурою та картою, розв'язує прості географічні задачі на одну дію за зразком, намагається продемонструвати вміння вирішувати простіші завдання по зв'язку з життям.</p> <p>*Правильно виконує половину практичної роботи, в тому числі, роботи на контурній карті, але у висновках робить помилки. Таблиці заповнює менше половини.</p> <p>*При роботі в групах не дуже активні, але при залученні до виконання завдань не відмовляються працювати.</p>
Достатній	7	<p>*Учень (учениця) дає достатньо правильне відтворення навчального матеріалу і має географічні знання, які допомагають вирішувати нескладні завдання та розв'язує задачі. Чітко уявляє, що є природними та суспільними явищами; спостерігає за навколишнім середовищем; добре володіє картографічним матеріалом.</p> <p>*Правильно виконує половину практичної роботи, в тому числі, роботи на контурній карті, робить прості висновки; при роботі з таблицями також половина роботи виконана.</p> <p>*При роботі в група дослухається порад, бере активну участь у оформленні висновків творчих робіт.</p>
	8	<p>*Учень (учениця) розуміє основні географічні поняття, будує логічні географічні зв'язки та розуміє взаємодію між природними та суспільними процесами і явищами., але допускає неточності. Застосовує набуті знання на практиці. Володіє обов'язковою географічною номенклатурою. Розв'язує географічні задачі на декілька дій.</p> <p>*При виконанні практичних робіт, працює самостійно та правильно виконує 2/3 завдань, висновки прості, а робота з картою охайна, чітко заповнена, з дотриманням вимог.</p> <p>*Під час групової роботи активно приймає участь у вирішенні проблемних питань</p>
	9	<p>*Учень (учениця) на достатньому рівні володіє навчальним географічним матеріалом, аналізує цього та може застосовувати під час виконання практичних робіт,робот з таблицями, діаграмами, має уявлення про компоненти природи і просторову організацію господарства; пояснює причинно-наслідкові зв'язки в природі і господарській діяльності та може при груповій формі роботи товаришам; вміло, майже безпомилково, використовує картографічний матеріал в ході роботи. Розв'язує географічні задачі на три дії.</p> <p>*Самостійно виконує практичну роботу та завдання підвищеної складності в повному обсязі, але допускає декілька незначних помилок, завдання на контурній карті охайні, друковані літери, чіткі написи, з дотриманням усіх вимог.</p> <p>*Під час групової роботи активно долучається до виконання завдань, підтримує товаришів, пояснює причинно-наслідкових зв'язків.</p>

Високий	10	<p>*Учень (учениця) усвідомлює сучасну географічну картину світу, робить оцінку природних і суспільних процесів та явищ, передбачених навчальною програмою; розуміє де у житті можна використовувати географічні знання, дає відповіді розгорнуті та змістовні, висновки узагальнені; при роботі з таблицями, творчими завданнями вільно відбирає і узагальнює необхідну географічну інформацію, знає географічні поняття; використовує різні джерела картографічних знань.</p> <p>*Практичні роботи виконує правильно та самостійно в повному обсязі: контурна карта заповнюється з дотриманням усіх вимог; розв'язані усі задачі, робить висновок з побудовою логічного обґрунтування наслідків взаємодії людини та природи, але може припустити незначну помилку. Вільно обробляє інформацію таблиць, картографічних карт, діаграм, графіків.</p> <p>*У груповій роботі намагається показати взаємозв'язки навчальних досягнень, активно включається у роботу.</p>
	11	<p>*Учень (учениця) має глибокі знання про об'єкт вивчення, застосовує наукову термінологію, пояснює твердження та робить висновки, працює з різними додатковими джерелами географічної інформації; на високому рівні аналізує та використовує картографічний матеріал.</p> <p>*Практичні роботи виконані в повному обсязі, робота з картами виконана з дотриманням усіх вимог, задачі розв'язані без помилок, навіть виконані завдання *(підвищеної складності), але з незначною допомогою вчителя; зроблений чіткий, логічно обґрунтований висновок.</p> <p>*Під час групової роботи проявляє лідерські якості, має можливість працювати в команді, дослухаючись інших, хоча і може обґрунтувати свою точку зору спираючись на отриманні знання.</p>
	12	<p>*Учень (учениця) володіє глибокими географічними знаннями, вільно використовує міжпредметні зв'язки, висловлює та аргументує власну точку зору до різних поглядів на об'єкт вивчення; самостійно проводить аналіз природних та суспільних явищ, робить відповідні висновки і узагальнення; здатний розв'язувати проблемні завдання; вільно володіє картографічною інформацією та творчо її використовує.</p> <p>*Практичні роботи, творчі, проблемні завдання виконані бездоганно, активно приймає участь у науково-практичних конференціях, приймає участь в написанні робот МАН, олімпіадах та творчих предметних конкурсах, проектах, має цікаві ідеї.</p> <p>* Проявляє лідерські якості під час групової роботи, підтримує товаришів, допомагає у вирішенні поставлених цілей та задач.</p>

ІНФОРМАТИКА

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

Оцінювання навчальних досягнень учнів з інформатики здійснюється в трьох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями, рівень сформованості практичних умінь та навичок, ступінь самостійності у застосуванні ІКТ в конкретній життєвій або навчальній ситуації, враховуючи:

- ✓ рівень засвоєння та оволодіння предметними знаннями (репродуктивний, реконструктивний, частково пошуковий і пошуковий);

- ✓ рівень сформованості способів навчальнопізнавальної діяльності (учень копією зразок способу діяльності, виконує спосіб діяльності за зразком, застосовує аналогії, підходить творчо до їх розв'язання);
- ✓ ступінь самостійності при виконанні навчальних завдань різного типу (працює під безпосереднім керівництвом учителя; потребує значної допомоги вчителя; потребує незначної опосередкованої допомоги; працює самостійно);
- ✓ ступінь самостійності у застосуванні ІКТ в конкретній життєвій або навчальній ситуації, враховуючи рівень володіння практичними вміннями та навичками під час виконання практичних робіт на комп'ютері.

Рівні	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця): засвоїв знання у формі окремих фактів; з допомогою вчителя або з використанням підручника розпізнає і називає окремі інформаційні об'єкти; знає та дотримується правил безпечної поведінки під час роботи в комп'ютерному класі.
	2	Учень (учениця): розпізнає та виділяє інформаційні об'єкти, пояснює свій вибір та може фрагментарно відтворити знання про них; з допомогою вчителя фрагментарно виконує окремі навчальні завдання та практичні роботи на комп'ютері, допускає помилки.
	3	Учень (учениця): з допомогою вчителя відтворює незначну частину навчального матеріалу (менше половини); відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; навчальні завдання виконує фрагментарно за значної допомоги вчителя; потребує постійної активізації та допомоги; способи навчальнопізнавальної діяльності (практичні і розумові уміння і навички) застосовує на рівні копіювання зразка способу діяльності.
Середній	4	Учень (учениця): з допомогою вчителя відтворює значну частину навчального матеріалу (більше половини); у відповідях може допускати помилки; за значної допомоги вчителя виконує навчальні завдання, допускає помилки; має елементарні, нестійкі навички роботи на комп'ютері; за інструкцією і з допомогою вчителя фрагментарно виконує практичні роботи, потребує детального кількарядового їх пояснення, допускає помилки.
	5	Учень (учениця): самостійно, але не повно, відтворює значну частину навчального матеріалу; ілюструє розуміння базових понять інформатики прикладами з підручника або пояснення вчителя, відповідає на окремі запитання; з допомогою вчителя виконує навчальні завдання з частковим поясненням, допускає помилки; за детальною інструкцією і з допомогою вчителя виконує практичні роботи, не вміє пояснити свої дії, допускає помилки.

	6	Учень (учениця): самостійно відтворює значну частину навчального матеріалу, відповідь буде у засвоєній послідовності, ілюструє її власними прикладами; з частковою допомогою вчителя виконує навчальні завдання з достатнім поясненням, допускає помилки; має стійкі навички виконання елементарних дій з опрацювання даних на комп'ютері; способи навчальнопізнавальної діяльності застосовує за зразком у подібній ситуації; потребує стимулювання й значної допомоги вчителя, коли працює самостійно.
Достатній	7	Учень (учениця): самостійно відтворює основний навчальний матеріал з окремими неточностями, застосовуючи необхідну термінологію, вміє наводити власні приклади на підтвердження певних тверджень; пояснює та обґрунтовує способи виконання навчальних завдань, аналізує отриманий результат, робить неповні висновки з допомогою вчителя, використовує різні джерела відомостей для виконання навчального завдання; практичні роботи на комп'ютері виконує самостійно за інструкцією; самостійно виправляє вказані вчителем помилки.
	8	Учень (учениця): відтворює засвоєний навчальний матеріал в іншій послідовності, не порушуючи логічних зв'язків, інтерпретує та деталізує питання, ідентифікує терміни та поняття; з незначною допомогою вчителя визначає спосіб розв'язування навчального завдання, частково аргументує свої міркування; самостійно знаходить необхідні відомості, систематизує та узагальнює їх; самостійно виконує навчальне завдання, знаходить та виправляє допущені помилки. має стійкі практичні навички виконання основних дій з опрацювання даних на комп'ютері; самостійно виконує практичні роботи, що відповідають вимогам навчальної програми, аналізує одержані результати, швидко й оперативно виправляє помилки.
	9	Учень (учениця): вільно відтворює навчальний матеріал та відповідає на поставлені запитання, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією; самостійно формулює мету виконання навчального завдання, добирає форми представлення результату та необхідні відомості; аргументовано обирає раціональний спосіб виконання навчального завдання, самостійно виконує навчальні завдання з несуттєвими помилками, знаходить та виправляє допущені помилки.
Високий	10	Учень (учениця): системно відтворює навчальний матеріал у межах програми; дає повні, змістовні відповіді на поставлені запитання; робить логічні висновки, обґрунтовує свою думку, висуває припущення; виконує різні типи навчальних і життєвих завдань (як типових, так і нестандартних, творчих) під опосередкованим керівництвом учителя, розробляє алгоритм виконання запропонованого навчального завдання, пропонує нові шляхи розв'язування навчальних завдань; знаходить додаткові джерела відомостей, використовує запропоновані схеми класифікації для структурування відомостей та даних, порівнює і зіставляє відомості з кількох джерел, уміє стисло і логічно подавати узагальнену інформацію; самостійно приймає рішення, прогнозує наслідки власної поведінки за незначної допомоги дорослих.

11	<p>Учень (учениця): логічно та усвідомлено відтворює навчальний матеріал у межах навчальної програми з інформатики; обґрунтовано відповідає на запитання; аргументовано використовує знання у нестандартних ситуаціях;</p> <p>раціонально використовує комп'ютер і комп'ютерні засоби для розв'язування завдань, пов'язаних з опрацюванням даних, їх пошуком, зберіганням, поданням і передаванням; розуміє мету власної навчальної діяльності та самостійно визначає завдання для її досягнення, вміє виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези</p>
12	<p>Учень (учениця): має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми з інформатики, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно планує особисту навчальну діяльність та оцінює її результати, уміє приймати рішення, швидко вибрати потрібний спосіб діяльності із кількох відомих, застосовувати способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях.</p>

**Критерії оцінювання навчальних досягнень з інформатики
учнів 5-9 класів**

Знання, уміння та навички учня відповідають певному рівню навчальних досягнень, якщо вони відповідають критерію, вказаному для цього рівня, та критеріям для всіх попередніх рівнів.

Рівень навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання
Початковий	1	Учень: розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі; знає і виконує правила техніки безпеки під час роботи з комп'ютерною технікою
	2	Учень: розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі та може фрагментарно відтворити знання про них
	3	Учень: має фрагментарні знання незначного загального обсягу (менше половини навчального матеріалу) за відсутності сформованих умінь та навичок
Середній	4	Учень: має початковий рівень знань, значну (більше половини) частину навчального матеріалу може відтворити; виконує елементарне навчальне завдання із допомогою вчителя; має елементарні навички роботи на комп'ютері
	5	Учень: має рівень знань вищий, ніж початковий; матеріалу; має стійкі навички виконання елементарних дій з опрацювання даних на комп'ютері
	6	Учень: пояснює основні поняття навчального матеріалу; може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу; вміє за зразком виконати просте навчальне завдання; має стійкі навички виконання основних дій з опрацювання даних на комп'ютері

Достатній	7	Учень: вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; може пояснити основні процеси, що відбуваються під час роботи інформаційної системи, та наводити власні приклади на підтвердження деяких тверджень; вміє виконувати навчальні завдання передбачені програмою
	8	Учень вміє: аналізувати навчальний матеріал, в цілому самостійно застосовувати його на практиці; контролювати власну діяльність; самостійно виправляти вказані вчителем помилки; самостійно визначати спосіб розв'язування навчальної задачі; використовувати довідкові системи програмних засобів
	9	Учень: вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; вміє систематизувати і узагальнювати отримані відомості; самостійно знаходить і виправляє допущені помилки; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання навчального завдання; використовує електронні засоби для пошуку потрібних відомостей.

Рівень навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання
Високий	10	Учень: володіє міцними знаннями, самостійно визначає проміжні етапи власної навчальної діяльності, аналізує нові факти, явища; вміє самостійно знаходити додаткові відомості та використовує їх для реалізації поставлених перед ним навчальних завдань, судження його логічні і достатньо обґрунтовані; має сформовані навички керування інформаційними системами
	11	Учень: володіє узагальненими знаннями з предмета; вміє планувати особисту навчальну діяльність, оцінювати результати власної практичної роботи; вміє самостійно знаходити джерела даних і відомостей та використовувати їх відповідно до мети і завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; вміє виконувати завдання, не передбачені навчальною програмою; має стійкі навички керування інформаційними системами
	12	Учень: має стійкі системні знання та творчо їх використовує у процесі продуктивної діяльності; вільно опановує та використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань та розв'язування задач; має стійкі навички керування інформаційними системами в нестандартних ситуаціях

Особливості оцінювання виконання практичних робіт з інформатики

До навчальних досягнень учнів з інформатики, які підлягають оцінюванню, належить:

✓ **теоретична база знань:** уявлення про інформацію, її властивості, інформаційні процеси та інформаційні системи, загальні принципи розв'язування задач за допомогою комп'ютера з використанням програмного забезпечення загального та конкретно-предметного призначення, формулювання проблем і постановку задач, побудову відповідних інформаційних моделей, основи алгоритмізації і програмування, принципи

будови та дії комп'ютера, уявлення про можливості використання глобальної мережі Інтернет, пошук потрібних відомостей

✓ **практичні навички:** навички роботи з пристроями введення-виведення даних, прикладним програмним забезпеченням загального і навчального призначення – програмами технічного обслуговування апаратної складової, операційними системами, програмами для архівування файлів, антивірусними програмами, редакторами текстів, графічними редакторами, засобами підготовки комп'ютерних презентацій та публікацій, табличними процесорами, системами управління базами даних, інформаційно-пошуковими системами, експертними системами. Мультимедійними комп'ютерними енциклопедіями, педагогічними програмними засобами для комп'ютерної підтримки навчання з різних предметів, програмами-браузерами для перегляду гіпертекстових сторінок, програмами для роботи з електронною поштою та телеконференціями, пошуку потрібних відомостей в глобальній мережі Інтернет, створення гіпертекстових сторінок тощо; навички складання, описування та реалізації найпростіших алгоритмів і програм з використанням різних засобів їх подання, зокрема деякої мови програмування.

Оцінювання якості підготовки учнів з інформатики здійснюється в двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями та здатність до застосування вивченого матеріалу у практичній діяльності.

Парна робота за комп'ютером буває корисною на початку навчання або при вивченні нової складної теми.

Учень, що працює самостійно за комп'ютером один, може не звернутися за допомогою до вчителя, навіть якщо вона йому необхідна. Якщо ж за одним комп'ютером працює двоє, то ряд дрібних проблем, які виникають при розв'язуванні задач, вони можуть вирішити шляхом обговорення. Виявлено, що для учня допомога товариша виявляється часом доступнішою, ніж допомога вчителя. Можливо учень не боїться спитати у товариша щось для нього важливе і незрозуміле, але таке, що питати у вчителя він соромиться.

При оцінюванні результатів виконання практичної роботи вчитель керується перерахованими вище критеріями, в разі сумнівів у знаннях одного з пари, або в оскарженні оцінки з боку учня, вчитель має право попросити учня виконати аналогічне завдання самостійно. У разі відмови від виконання або навпаки, виконання його, учителем ставиться оцінка відповідно до вищеперелічених критеріїв.

При дистанційному навчанні у вчителя можуть виникнути сумніви в самостійному виконанні практичної роботи учнем. У цьому випадку вчитель має право перевірити знання учня в режимі on-line обраними для цієї мети програмними засобами.

Критерії оцінювання навчальних досягнень з інформатики під час роботи в групі

Рівні навчальних досягнень учнів	Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень пасивно спостерігає за роботою інших
	2	Учень не активний, потребує контролю та активації з боку вчителя.
	3	Учень намагається зрозуміти суть завдання, потребує контролю та активації з боку вчителя,
Середній	4	Учень записує завдання виконані іншими учасниками навчального процесу, потребує контролю та активації з боку однокласників, вчителя.
	5	Учень частково робить записи досліджень в зошиті, за вказівкою однокласників, але без пояснень.

	6	Учень веде спостереження та робить записи в зошиті намагається їх пояснити але допускає неточності
Достатній	7	Учень за результатами своєї роботи, робить неповні записи спостережень у зошиті, намагається їх пояснити але допускає неточності
	8	Учень активно включається у роботу, долучається до обговорення та допомагає товаришам.
	9	Учень, дотримуючись принципів співробітництва, активно працює над завданням, аналізує результат, встановлює зв'язки та відмінності, пояснює їх суть, робить записи в зошиті.
Високий	10	Учень. проявляє лідерські якості, вміє працювати в команді, допомагає однокласникам, обґрунтовано пояснює результати роботи групи Приймає активну участь у створює міні-плакату/ постеру і т.п. для візуалізації роботи групи
	11	Учень проявляє лідерські якості, вміє працювати в команді, допомагає однокласникам, робить записи з малюнками, графіками, проводить дослідження, аналізує та зіставляє їх результати, проводить логічне обґрунтування причинно-наслідкових зав'язків, пояснює особливості іншим учасникам групи, вільно відповідає на питання підвищеної складності. Приймає активну участь у створює міні-плакату/ постеру і т.п. для візуалізації роботи групи
	12	Учень активно співпрацює з іншими учасниками групи, проявляє лідерські якості, вміє, аналізуючи набуті знання, самостійно узагальнювати, систематизувати досліджений матеріал; робить обґрунтовані записи спостережень, направляє, керує оформлення результатів роботи групи. Створює міні-плакати для візуалізації роботи групи, використовувати їх на практиці, приймати рішення та аргументувати його

ІСТОРІЯ ТА ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

При оцінюванні навчальних досягнень з історії та правознавства за основу береться:

- ✓ поступове зростання рівня вимог до учнів від класу до класу відповідно до рівня набуття учнями ключових та предметних компетентностей;
- ✓ рівень оволодіння основними питаннями змісту та переліком вмінь і навичок, що їх учні мають набути під час вивчення курсів історії України та всесвітньої історії відповідно з врахуванням вікових особливостей пізнавального процесу школярів.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) може повторити тему уроку, назвати одне - два поняття, які вивчалися протягом теми, одну - дві події, персоналії чи історико-географічні об'єкти, що вивчалися протягом теми
	2	Учень (учениця) називає декілька подій, дат, історичних постатей або історико-географічних об'єктів; вибирає правильний варіант відповіді на рівні "так - ні"; має загальне уявлення про лічбу часу в історії
	3	Учень (учениця) двома - трьома простими реченнями може розповісти про історичну подію чи постать; впізнати її за описом; співвіднести рік зі століттям, століття - з тисячоліттям;

		може пояснити легенду історичної карти
Середній	4	Учень (учениця) репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, з використанням понять та термінів, що подані у тексті підручника, називаючи одну дві основні дати; розпізнає на історичній карті різноманітні історико-географічні об'єкти та використовує карту для локалізації історичного змісту підручника за допомогою вчителя
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний зміст навчальної теми, визначає окремі ознаки історичних понять, називає дати подій, що вивчаються; показує на карті історико-географічний об'єкт з використанням легенди карти; розпізнає різноманітні історичні джерела за їх видами (речові, візуальні, етнографічні, текстові тощо)
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, розповідає про історичну постать на основі матеріалів підручника, встановлює хронологічну послідовність трьох - чотирьох подій; користується джерелами історичної інформації і за допомогою вчителя використовує для пояснення основного змісту теми
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно і логічно відтворює навчальний матеріал теми, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ та процесів; самостійно "читає" історичні карти з допомогою їх легенди; самостійно працює з матеріалами підручника, встановлює відповідність подій та явищ
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, дає правильне визначення історичних понять та користується ними, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах періоду з курсу історії України та всесвітньої історії; використовує історичну карту як джерело знань
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти і формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; розпізнає історичний факт та його інтерпретацію; дає порівняльну характеристику історичних явищ, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; синхронізує події у межах курсу, аналізує зміст історичної карти
Високий	10	Учень (учениця) використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляє розуміння історичних процесів; робить аргументовані висновки, спираючись на запропоновані історичні джерела; порівнює і систематизує дані історичних джерел, включаючи історичні карти; синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії в межах вивченого історичного періоду
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може аргументовано висловлювати власні судження в усній та письмовій формі, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії; аналізує історичні джерела в їх багатоаспектному та багато перспективному вимірі
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом;

	самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему і визначити шляхи її розв'язання; самостійно добирає інформацію про минуле, аналізує та узагальнює її, пов'язує конкретну тему з широким історичним контекстом, використовує міжпредметні зв'язки
--	--

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з історії та основ правознавства

Основним документом та орієнтиром для добору методичних прийомів навчання, шаблоном критеріїв оцінювання результатів пізнавальних зусиль школярів слугує освітня програма закладу освіти, складовою якої є навчальна програма.

У загальних вимогах до оцінювання навчальних досягнень учнів зміст рівнів навчальних досягнень для курсів історії у 5 - 9 класах доцільно трактувати так:

Критерії оцінювання за змістом	
Початковий	учень/учениця спроможні тільки на фрагментарне відтворення історичної інформації. Вони, зокрема, здатні пригадати окремі її одиниці: дати, імена, терміни, короткі вислови (одне-два речення) і не виявляють предметних умінь. Здатність пригадати те, що вивчалось, свідчить про намагання учня/учениці виконати завдання та потенційні можливості добитися кращого результату;
Середній	учень/учениця спроможні на повноцінне відтворення історичної інформації. Розуміючи поверхневі зв'язки між її одиницями, наприклад, між особою, діями, вчиненими за її участі, часом та місцем цієї діяльності, вони можуть не тільки передати почуте, побачене, прочитане, а й розкрити його зміст своїми словами, доречно вживаючи історичну термінологію. Здатність наповнити смислом джерельну інформацію свідчить про вдумливість та старанність учня/учениці, а також про наявність у нього/неї базових умінь: слухати, читати, писати, ставити та відповідати на запитання, розповідати, описувати тощо;
Достатній	учень/учениця спроможні на перетворення, відбір, співставлення та поповнення осмисленої ними історичної інформації. Вони володіють уміннями встановлювати глибинні, наприклад, причинно-наслідкові, мотиваційні зв'язки, можуть згрупувати однорідні та відібрати потрібні для повнішого розкриття теми події, виділити системотворні ознаки/риси історичного явища/процесу, встановити подібне і відмінне в однорідних фактах, підібрати аргументи та контраргументи до відомого судження, перевести сформатовану кимось інформацію в інший формат (наприклад, з вербальної у графічну і навпаки). Здатність учня/учениці оперувати джерельним матеріалом свідчить про систематичне цілеспрямоване навчання та про готовність до творчої діяльності;
Високий	учень/учениця спроможні на власне (суб'єктивно нове) бачення історичного процесу. Аналізуючи та синтезуючи інформацію з різних джерел, як вторинних (підручник, науково-популярні та художні твори), так і первинних (речові пам'ятки, актові документи, спогади та ін.), вони розмірковують на задані теми, висловлюють та обстоюють власні судження щодо діяльності історичних осіб, значення історичних фактів, трактування подій їх дослідниками тощо. Здатність учня/учениці творити суб'єктивно нове пояснення історичних подій, вчинків історичних постатей, суголосне до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей, свідчить про досягнення ними мети загальної історичної освіти.

Критерії оцінювання за видами діяльності

Навчальні досягнення учнів оцінюються у процесі навчання (поточне оцінювання) та по завершенні якогось його етапу, періоду (тематичне, семестрове, річне). Результати такого оцінювання у класному журналі фіксуються у балах за 12-бальною шкалою.

Поточне оцінювання		
здійснюється у процесі поурочного вивчення теми та часто використовується для коригування процесу викладання.	Оцінюються відповіді на запитання, поставлені у ході індивідуального, групового та фронтального опитування, виконані практичні роботи: результати опрацювання джерел (текстових, візуальних, робота з діаграмами, графіками, схемами), заповнення контурних карт, різні види письмових робіт, а також продукти взаємоконтролю учнів у парах і групах. Учитель самостійно приймає рішення, чи фіксувати у балах усі встановлені ним у процесі поточного оцінювання результати учіння.	Окремі завдання або запитання, за які можна виставити оцінний бал, не можуть бути оцінені у масштабі усієї 12-бальної шкали. Наприклад, оцінка виконаного історичного диктанту або відповідей на усні запитання репродуктивного характеру – це, максимум, 6 балів , бо завдання поставлено так, що учень/учениця мали змогу тільки більш або менш повно відтворити вивчене (дати – події, особи, терміни). Оцінка заповненої хронологічної таблиці або контурної карти – це, максимум, 10 балів , як і письмове домашнє завдання. Учень/учениця тільки проаналізували надану їм історичну інформацію, виділили головне та перетворили відоме їм в інший формат. Оцінювати у 11-12- балів можна тільки відповіді на проблемні запитання, виконання творчих завдань (наприклад, есе), проектів.
Робота в контурних картах		
є частиною формування просторової компетентності як одної зі складових історичної компетентності. Може виконуватись як частина практичної роботи чи узагальнення після вивчення теми: Перевірка може здійснюватися	Критерії оцінювання роботи: 1. Вміння точно та правильно виконувати завдання по карті. 2. Вміння точно та охайно наносити об'єкти та написи на карту. 3. Наявність в роботі умовних позначок та їх пояснення (легенда карти). 4. Дотримання правил роботи з картою. 5. Відсутність помилок. 6. Охайність у введенні карти, не повинно бути обмальованих, порваних і зіпсованих сторінок.	Робота з контурною картою – це класна практична робота, результати її виконання можна оцінювати у масштабі 1- 10 балів.

<p>декількома методами: - виклик до дошки одного з учнів, щоб той намалював умовно креслення своєї контурної карт; - учень пояснює і коментує зображення на контурній карті; - вчитель перевіряє окремо кожен роботу.</p>	<p>7. Своєчасна задача роботи.</p>	
--	------------------------------------	--

Програмою з історії та основ правознавства (в усіх класах) в межах кожної теми передбачено проведення практичних робіт. Виконання практичних робіт сприяє глибшому засвоєнню нового матеріалу учнями та формуванню й розвитку у них загальнонавчальних і спеціальних предметних умінь.

Практична робота		
<p>– це, переважно, самостійна робота учнів над окремими питаннями теми, мета якої – опрацювати різноманітні джерела знань: підручник, текстові та візуальні джерела, інтернет-ресурси, музейні експозиції, відомості місцевих історичних пам'яток тощо.</p>	<p>Така робота може виконуватися як у класі, так і вдома, але з обов'язковою презентацією її результатів на уроці. Практичні заняття можуть бути реалізовані в двох варіантах за вибором учителя чи учнів. Перший варіант – як метод під час опрацювання нового матеріалу, узагальнення (в класі чи вдома) з презентацією результатів роботи в класі, перевірки домашнього завдання; другий варіант – як окремий вид уроку.</p>	<p>Оцінювання результатів пізнавальної діяльності учнів на такому уроці відбувається на розсуд учителя.</p>

З історії та правознавства **не передбачено обов'язкових письмових узагальнювальних чи контрольних робіт.**

Для тематичного контролю сьогодні найчастіше використовується **тест** – комплекс різнорівневих завдань, які сумарно перевіряють досягнення учнями хоча б найбільш важливих із зазначених у Програмі очікуваних результатів учіння матеріалу теми.

Тематичний тест може мати завдання усіх чотирьох, трьох, починаючи з другого, та двох, починаючи з третього, рівнів. У цьому тесті можна поєднати завдання із заданою відповіддю (закриті: на вибір одного, кількох варіантів, встановлення послідовності та відповідності) та завдання із планованою відповіддю (відкриті: на пропуски частин речення, короткий та розгорнутий вислів). Він також може складатись тільки із різнорідних відкритих завдань. Завдання, які перевіряють базові для даної теми знання, у тест можна не включати. Натомість можна вимагати, щоб учні, які не знають як виконати завдання високого рівня (так звані творчі), перелічили дотичні до теми цього завдання факти. Це дозволить їм претендувати на бал від одного до шести або до дев'яти. Учень, що претендує на бал високого рівня, має виконати завдання творчого характеру

(есе, тези відповіді на проблемне запитання, твір-мініатюра чи малюнок на задану тему).

Оцінка за тематичну письмову роботу або учнівський проект має пріоритетне значення. Якщо вчитель не проводив тематичного контролю, оцінка за тему – це бал, що переважає серед поточних, виставлених за виконання різних завдань.

Орієнтовна структура комплексного тесту:		
Початковий	Тестові завдання з однією відповіддю № 1, 2, 3, 4, 5, 6	Кожне завдання -0.5 бала Всього 3 бали
Середній	Визначення термінів та понять, характеристика історичних постатей, заповнення таблиці чи схеми, тощо(на вибір вчителя)	Кожне завдання по 0,5 або 1 чи 1.5 бали Всього 3 бали.
Достатній	Тести на встановлення відповідності, хронологічної послідовності, тести з множинним вибором відповіді (1, 2,3 Або 1, 2).	Кожне завдання по 1 чи 1.5 бали Всього 3 бали.
Високий	Завдання творчого чи аналітичного характеру(есе, твір – мініатюра, репортаж, робота з джерелами)	Всього 3 бали.

МИСТЕЦТВО

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

Дисципліни художньо-естетичного циклу

Особливістю системи оцінювання досягнень учнів з дисциплін художньоестетичного циклу є її багатофункціональність, що зумовлена багатокомпонентністю змісту мистецької освіти, спрямованої на формування в учнів комплексу загальнокультурних (ключових), естетичних (міжпредметних), мистецьких (предметних) компетентностей. Ця система передбачає:

- ✓ розвиток мотивації до пізнання мистецтва, емоційнопочуттєвої сфери, оригінального асоціативнообразного мислення, здатності естетичного сприймання художніх творів; розкриття креативного потенціалу особистості;
- ✓ виховання в учнів особистісноціннісного ставлення до мистецтва, вітчизняної та зарубіжної художньої культури, естетичного ставлення до дійсності, світоглядних орієнтацій;
- ✓ формування знань та уявлень про мистецтво, специфіку художньообразної мови різних видів мистецтва, розвиток здатності естетичного сприймання та інтерпретації творів;
- ✓ розширення естетичного досвіду, вмінь і навичок у сфері мистецької діяльності, потреби в художньотворчій самореалізації та духовному самовдосконаленні

Рівні	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) виявляє низьку емоційність та фрагментарність сприймання творів мистецтва, відсутність мотивації щодо художнього пізнання та практичнотворчої діяльності; частково усвідомлює незначну частину тематичного матеріалу, який відтворює на репродуктивному рівні; застосовує дуже обмежений понятійно-термінологічний тезаурус; потребує постійної теоретичної та практичної допомоги вчителя.

	2	Учень (учениця) виявляє недостатню емоційність та вибірковість сприймання творів, низький інтерес до мистецтва; розуміє незначну частину тематичного матеріалу; користується обмеженим понятійно-термінологічним запасом у розповіді про мистецтво; частково відтворює тематичний матеріал у практичній діяльності, потребуючи постійної теоретичної та практичної допомоги вчителя;
	3	Учень (учениця) виявляє недостатню емоційність сприймання, позитивну, але вибіркиму мотивацію до художнього пізнання; користується обмеженим понятійно-термінологічним запасом у розповіді про мистецтво; частково відтворює тематичний матеріал у практично-творчій діяльності на репродуктивному рівні; демонструє елементарний рівень розвиненості художньо-образного мислення.
Середній	4	Учень (учениця) виявляє вибіркиму емоційність сприймання мистецьких творів, але має позитивну мотивацію щодо власної практично-творчої діяльності, яка здійснюється на репродуктивному рівні; розуміє та усвідомлює частину тематичного матеріалу; але в інтерпретації творів мистецтва застосовує незначний термінологічний запас; потребує значної теоретичної та практичної допомоги вчителя; художньо-образне мислення розвинуто слабо.
	5	Учень (учениця) виявляє інтерес та емоційність сприймання творів, розуміє та усвідомлює значну частину тематичного матеріалу; але демонструє небагатий словниково-термінологічний запас для характеристики творів мистецтва; тематичний матеріал у практичній діяльності відтворює під керівництвом учителя; художньо-образне мислення розвинуто недостатньо. Потребує періодичної практичної та теоретичної допомоги вчителя.
	6	Учень (учениця) виявляє здатність емоційного сприймання творів, має позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та власної практичної діяльності, усвідомлює більшу частину тематичного матеріалу; хоча демонструє небагатий термінологічний запас в інтерпретації творів мистецтва; у практичній діяльності потребує періодичної практичної допомоги вчителя; художньо-образне мислення розвинуто недостатньо.
Достатній	7	Учень (учениця) виявляє здатність емоційно сприймати твори, позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та власної діяльності; володіє достатнім термінологічним запасом, хоча у викладенні думок може припускатись термінологічних помилок; усвідомлює більшу частину тематичного матеріалу, який застосовує у практичній діяльності за допомогою вчителя, виявляє прагнення самостійності; у судженнях з'являються окремі аналогії, асоціації.
	8	Учень (учениця) виявляє здатність емоційно сприймати твори, позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та власної творчості, усвідомлює основний тематичний матеріал, здатний систематизувати його за допомогою вчителя; свідомо користується ключовими поняттями; прагне застосовувати набуті знання та вміння у практичній діяльності; художньо-образне мислення достатньо розвинуто (у поясненнях застосовуються аналогії, асоціації).

	9	Учень (учениця) виявляє емоційність сприймання творів, позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та їх зв'язку з життям, розуміє та усвідомлює тематичний матеріал, здатний його узагальнювати та систематизувати, наводити приклади на підтвердження думок; демонструє достатній понятійнотермінологічний запас, хоча може допускати неточності у використанні спеціальної термінології; самостійно застосовує матеріал у практичній діяльності; художньо-образне мислення достатньо розвинуте (формулюються окремі висновки, узагальнення).
Високий	10	Учень (учениця) виявляє емоційність сприймання творів, стійку позитивну мотивацію щодо пізнання життєвих та мистецьких явищ, повністю розуміє та усвідомлює тематичний матеріал у межах програми; виявляє здатність оцінювання творів, користується адекватною термінологією, хоча може допускати несуттєві неточності у її застосуванні; самостійно використовує тематичний матеріал у практичній діяльності; художньообразне мислення достатньо розвинуте, що дозволяє учневі застосовувати асоціативні зв'язки, образні аналогії та порівняння щодо різних видів мистецтв та життєвих явищ
	11	Учень (учениця) виявляє емоційність сприймання творів та їх зв'язок з життєвими явищами, позитивну мотивацію щодо художнього пізнання; повністю усвідомлює тематичний матеріал у межах програми; оцінюючи мистецькі явища, прагне аргументувати висновки; вільно користується спеціальною термінологією відповідно до програмних вимог; художньообразне мислення характеризується використанням нестандартних асоціативних зв'язків, порівнянь творів різних видів мистецтв та життєвих явищ; самостійно використовує тематичний матеріал у практичній діяльності на уроках та у позаурочний час.
	12	Учень (учениця) володіє стійкою позитивною мотивацією щодо пізнання мистецьких творів, встановлення їх зв'язку з життєвими явищами та творами інших мистецтв; має міцні знання тематичного матеріалу в межах програми; під час інтерпретації художніх творів аргументує власні оцінки, вільно оперує спеціальною термінологією відповідно до програмних вимог; самостійно застосовує тематичний матеріал у практичній діяльності на уроках та у позаурочний час; художньообразне мислення високо розвинуте, характеризується оригінальністю.

Критерії оцінювання навчальних досягнень при виконанні <i>практичної/творчої роботи</i>			
Рівень	Оцінка	Кількість балів	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	1	Робота не виконана
	2	1	Тему не розкрито, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями не виконано)
	3	1	Тему не розкрито, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями не виконано)
		1	Композиція малюнка має значні відхилення (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)
	0,5	0,5	Техніка виконання не відповідає своїм вимогам
	0,5	0,5	Робота не охайна

Середній	4	1	Тему не розкрито, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями не виконано)
		2	Композиція малюнка має незначні відхилення (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)
		1	Техніка виконання не відповідає своїм вимогам
		1	Робота не охайна
	5	1	Тему не розкрито, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями не виконано)
		2	Композиція малюнка має незначні відхилення (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)
		1	Техніка виконання не відповідає своїм вимогам
		1	Охайність роботи дотримано не в повній мірі
	6	2	Тему розкрито частково, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями не виконано)
		2	Композиція малюнка має незначні відхилення (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)
		1	Техніка виконання не відповідає своїм вимогам
		1	Охайність роботи дотримано не в повній мірі
Високий	10	4	Тему розкрито повністю без творчого підходу, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями виконано повністю)
		2	Композиція малюнка має незначні відхилення (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)
		2	Техніка виконання дещо не відповідає своїм вимогам
		2	Охайність роботи
	11	4	Тему розкрито повністю з застосуванням творчого підходу, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями виконано повністю з власною фантазією)
		3	Композиція малюнка правильна (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)
		2	Техніка виконання дещо не відповідає своїм вимогам
		2	Охайність роботи
	12	4	Тему розкрито повністю з застосуванням творчого підходу, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями виконано повністю з власною фантазією)
		3	Композиція малюнка правильна (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)
		3	Техніка виконання досконала
		2	Охайність роботи

Для визначення рівня засвоєння здобувачами освіти **теоретичного матеріалу** з предмету може проводитись письмове опитування у вигляді **тестових завдань**:

1) з теми уроку - на початку або в кінці уроку. (На виконання тестової роботи відводиться 10-15 хвилин. Завдання мітять одну правильну відповідь із чотирьох запропонованих. Кожне завдання оцінюється в 1 бал.)

2) з розділу – по закінченню вивчення. (На виконання тестової роботи відводиться 30-45 хвилин.)

№ завдання	Відповідність завдання рівню навчальних досягнень учня	Форма завдання	Кількість балів
1,2,3	Початковий рівень	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	1 за кожне
4	Середній рівень	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	1
5,6	Середній рівень	Завдання з короткою відповіддю	1 за кожне
7	Достатній рівень	Завдання з короткою відповіддю	2
8	Достатній рівень	Завдання з повним розв'язанням	2
9	Високий рівень	Завдання з повним розв'язанням або завдання з логічним навантаженням і короткою відповіддю	2

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

Особливістю системи оцінювання досягнень учнів з дисциплін художньоестетичного циклу є її багатофункціональність, що зумовлена багатокomпонентністю змісту мистецької освіти, спрямованої на формування в учнів комплексу загальнокультурних (ключових), естетичних (міжпредметних), мистецьких (предметних) компетентностей.

Ця система передбачає:

- ✓ розвиток мотивації до пізнання мистецтва, емоційнопочуттєвої сфери, оригінального асоціативнообразного мислення, здатності естетичного сприймання художніх творів; розкриття креативного потенціалу особистості;
- ✓ виховання в учнів особистісноціннісного ставлення до мистецтва, вітчизняної та зарубіжної художньої культури, естетичного ставлення до дійсності, світоглядних орієнтацій;
- ✓ формування знань та уявлень про мистецтво, специфіку художньообразної мови різних видів мистецтва, розвиток здатності естетичного сприймання та інтерпретації творів;
- ✓ розширення естетичного досвіду, вмінь і навичок у сфері мистецької діяльності, потреби в художньотворчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.

Рівні	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) сприймає музичні твори фрагментарно, виявляючи низький рівень емоційності; відсутня мотивація до пізнання навколишнього світу, мистецтва; незначний обсяг понятійного апарату не дозволяє характеризувати художні образи; демонструє слабо сформоване художньообразне мислення, елементарні навички та вміння у практичній музичній діяльності. Потребує постійної практичної і теоретичної допомоги вчителя.
	2	Учень (учениця) виявляє вибіркoву емоційність та слабо сформовані навички сприймання музичних творів, слабку мотивацію щодо їх пізнання; володіє незначною частиною тематичного матеріалу, виявляє певні практичні вміння та навички, але майже не володіє спеціальною музичною термінологією; словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні. Потребує постійної практичної і теоретичної допомоги вчителя.

	3	Учень (учениця) виявляє інтерес до пізнання музичних явищ періодично, хоча здатний емоційно сприймати музичні твори з конкретним образнохудожнім змістом; знає незначну частину тематичного матеріалу; позитивно реагує на власну практичну діяльність, але у висловленні вражень послуговується обмеженим понятійним запасом; потребує практичної допомоги вчителя.
Середній	4	Учень (учениця) здатний емоційно сприймати та виконувати музичні твори на репродуктивному рівні, має позитивну мотивацію щодо власної практичної діяльності, але не завжди усвідомлює художньо-образний зміст музичних творів; застосування знань та спеціальної музичної термінології задовільне; потребує практичної допомоги вчителя.
	5	Учень (учениця) виявляє інтерес та емоційність сприймання музичних творів, виявляє позитивну мотивацію щодо власної практичної діяльності; частково володіє навичками й уміннями, що дає змогу характеризувати окремі музичні твори з конкретно програмною основою; але не завжди вміє інтерпретувати музичні твори непрограмного змісту; виявляє недостатнє знання спеціальної музичної термінології. Потребує періодичної практичної та теоретичної допомоги вчителя.
	6	Учень (учениця) виявляє здатність емоційно сприймати і відтворювати основну частину музичного матеріалу, має позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та власної практичної діяльності, хоча не завжди вміє послідовно та логічно характеризувати музичні твори. Потребує періодичної теоретичної допомоги вчителя, але виявляє часткову здатність самостійно виконувати практичні завдання.
Достатній	7	Учень (учениця) виявляє здатність емоційно сприймати та виконувати музичні твори, позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та власної практичної діяльності; володіє певним термінологічним запасом, але у викладенні думок і вражень припускається термінологічних помилок; обізнаний у найважливішому тематичному музичному матеріалі, але знання нестійкі; частково застосовує в практичній діяльності набуті знання та вміння, виявляючи прагнення самостійності.
	8	Учень (учениця) виявляє здатність емоційно сприймати і виконувати музичні твори, позитивну мотивацію щодо пізнання та інтерпретації мистецьких явищ, але має стандартне мислення, не завжди самостійний у висновках; вміння оперувати музичною термінологією при аналізі музичних явищ розвинені недостатньо. У практичній діяльності прагне самостійно застосовувати набуті знання та вміння, хоча потребує консультації вчителя.
	9	Учень (учениця) виявляє емоційність сприймання творів, позитивну мотивацію щодо пізнання мистецьких явищ та їх зв'язку з життям, достатнє засвоєння тематичного музичного матеріалу, але допускає неточності у використанні спеціальної термінології; у практичній діяльності прагне самостійно застосовувати власний досвід, набуті знання та вміння.

Високий	10	Учень (учениця) виявляє емоційність сприймання музичних творів, стійку позитивну мотивацію щодо пізнання життєвих та мистецьких явищ, має міцні знання програмового матеріалу, уміє обґрунтувати свою думку, але може допускати несуттєві неточності у використанні спеціальної термінології в аналізі музичних творів; відчуває деякі труднощі у виконанні музичного твору, але прагне самостійно виправляти неточності.
Високий	11	Учень (учениця) виявляє емоційність сприймання музичних творів та їх зв'язку з життєвими явищами, позитивну мотивацію щодо пізнання та виконання музики; володіє тематичним матеріалом у межах програми, демонструє вміння оперувати спеціальною термінологією в інтерпретації творів, асоціювати їх з творами інших мистецтв, виявляє здатність самостійно застосовувати здобуті знання на уроках та у позаурочний час.
	12	Учень (учениця) володіє стійкою позитивною мотивацією щодо пізнання музичних явищ, встановлення їх зв'язку з життєвими явищами та творами інших мистецтв; має ґрунтовні знання тематичного музичного матеріалу у межах програми; вільно оперує спеціальною термінологією; виявляє нестандартність художньо-образного мислення, самостійно використовує набуті знання та вміння в музичній діяльності на уроках та у позаурочний час.

**Критерії оцінювання початкових досягнень учнів
з музичного мистецтва**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з музичного мистецтва
Початковий	1	Відповідь не дано ні на один з пунктів аналізу музичного твору, відмова від відповіді. Виконання фальшиве (мелодія, ритм). Незнання термінів і понять виявляє низький рівень емоційності; відсутня мотивація до пізнання навколишнього світу. Потребує постійної практичної і теоретичної допомоги вчителя.
	2	Здобувач освіти володіє незначною частиною тематичного матеріалу, має слабо сформований рівень сприйняття музичних творів. В виконанні твору не знає текст, нечітко інтонує Учень володіє незначною частиною спеціальної музичної термінології, словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні. допускає грубі помилки у відповіді, не розуміє суть поставленого питання
	3	Знає незначну частину музичного тематичного матеріалу, послуговуючись обмеженим термінологічним і словниковим запасом. Учень виявляє інтерес до пізнання музичних явищ періодично Знає незначну частину музичного тематичного матеріалу. Здобувач здатний сприймати та виконувати окремі фрагменти

		музичних творів з конкретним образно-художнім змістом.
Середній	4	Відповідь виявляє незнання і нерозуміння навчального матеріалу. Учень здатний виконувати музичні твори на середньому рівні, але не розуміє художньо-образної сфери музичних творів. Застосування знань і спеціальної музичної термінології на практиці задовільне. Має позитивну мотивацію щодо власної практичної діяльності, але не завжди змістовно формує думку
	5	Виявляє недостатнє знання спеціальної музичної термінології; словниковий запас небагатий. Допускаються окремі неточності у виконанні мелодії та тексту пісні. Не завжди може сформулювати емоційний аналіз прослуханого твору Слабо справляється з поставленим питанням, допускає неточності у викладі вивченого матеріалу.
	6	Не завжди вміє самостійно зробити порівняння, висновок про прослухану чи виконану музику . Виявляє здатність емоційно сприймати і відтворювати основну частину музичного матеріалу. Слабке (фрагментарне) знання термінів і понять, невміння використовувати їх на практиці. Є ритмічні неточності, спів невиразний.
Достатній	7	Відповідь правильна, але неповна. Непослідовно викладає свої думки, допускає термінологічні помилки; спостерігаються помітні позитивні зміни в музичній діяльності учня. Знання мелодійної лінії і тексту пісні. Частково застосовує в практичній діяльності набуті знання та вміння, виявляючи прагнення самостійності.
	8	Розпізнавання музичних жанрів, засобів музичної виразності, елементів будови музичної мови, музичних форм виконані самостійно, але з 1-2 навідними питаннями У практичній діяльності прагне самостійно застосовувати набуті знання та вміння, хоча потребує консультації вчителя. Недостатньо володіє спеціальною музичною термінологією при аналізі музичних явищ В основному чисте інтонування, ритмічно правильне.
	9	Виявляє достатнє засвоєння тематичного музичного матеріалу, але допускає неточності у використанні спеціальної музичної термінології, які потребують зауваження чи коригування . Співає точно, але недостатньо виразно. Не достатньо володіє спеціальною музичною термінологією при аналізі музичних явищ. Учень виявляє здатність емоційно сприймати і виконувати музичні твори, позитивну мотивацію щодо пізнання та інтерпретації мистецьких явищ, але має стандартне мислення, не завжди самостійний у висновках
Високий	10	Має міцні знання програмового матеріалу, але, аналізуючи музичні твори, допускає несуттєві неточності у формулюваннях. Указані

		<p>неточності може виправляти самостійно. Знання мелодійної лінії і тексту пісні, на високому рівні, але може допускати незначні інтонаційні помилки. Має мотивацію до навчання та самовдосконалення. Учень (учениця) володіє стійкою позитивною мотивацією щодо пізнання музичних явищ, встановлення їх зв'язку з життєвими явищами та творами інших мистецтв</p>
	11	<p>Дано правильну і повну відповідь, яка містить характеристику змісту музичного твору, засобів музичної виразності, відповідь самостійна. правильно викладає вивчений матеріал; аналізує твори музики, виділяє особливості образної мови, розуміє єдність художньо-образних почав мистецтв і їх соціальну роль; Чисте інтонування, ритмічно точне виконання. Вміння оперувати спеціальною термінологією в інтерпретації творів, асоціювати їх з творами інших мистецтв, виявляє здатність самостійно застосовувати здобуті знання на заняттях та у позаурочний час</p>
	12	<p>Уважний і активно бере участь в обговоренні музичних творів, має глибокі, ґрунтовні знання тематичного музичного матеріалу у межах програми; Самостійно використовує набуті знання, уміння та здібності в музичній діяльності. Виразність, емоційність під час виконання пісні. Знання мелодійної лінії і тексту пісні, чисте інтонування і ритмічно точне виконання.</p>

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

Особливістю системи оцінювання досягнень учнів з дисциплін художньоестетичного циклу є її багатофункціональність, що зумовлена багатокомпонентністю змісту мистецької освіти, спрямованої на формування в учнів комплексу загальнокультурних (ключових), естетичних (міжпредметних), мистецьких (предметних) компетентностей.

Ця система передбачає:

- ✓ розвиток мотивації до пізнання мистецтва, емоційнопочуттєвої сфери, оригінального асоціативнообразного мислення, здатності естетичного сприймання художніх творів; розкриття креативного потенціалу особистості;
- ✓ виховання в учнів особистісноціннісного ставлення до мистецтва, вітчизняної та зарубіжної художньої культури, естетичного ставлення до дійсності, світоглядних орієнтацій;
- ✓ формування знань та уявлень про мистецтво, специфіку художньообразної мови різних видів мистецтва, розвиток здатності естетичного сприймання та інтерпретації творів;
- ✓ розширення естетичного досвіду, вмінь і навичок у сфері мистецької діяльності, потреби в художьотворчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.

Рівні	Бали	Орієнтовні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) сприймає та відтворює художні образи на початковому рівні, але не може їх характеризувати, має слабо сформоване художньо-естетичне мислення, мінімальний запас практичних навичок та умінь, відсутня мотивація до пізнання навколишнього світу, мистецтва, не володіє теоретичним матеріалом. Потребує постійної теоретичної та практичної допомоги вчителя.
	2	Учень (учениця) майже не володіє теоретичним матеріалом, має слабо сформований рівень сприйняття художніх образів, виявляє окремі елементарні вміння та навички у практичній діяльності; словниковий та термінологічний запас не дозволяє послідовно викласти думку, проявляє зацікавленість до пізнання світу мистецтва. Потребує постійної теоретичної та практичної допомоги вчителя.
	3	Учень (учениця) сприймає та відтворює окремі фрагменти художніх образів, знає незначну частину теоретичного матеріалу, користується обмеженим термінологічним та словниковим запасом, позитивно реагує на явища навколишнього світу, твори мистецтва, художню діяльність. Потребує практичної допомоги вчителя.
Середній	4	Учень (учениця) не завжди вміє сприймати та репродукувати візуальні образи; поверхнево розуміє зміст художнього твору; обмежено застосовує знання та термінологічний запас на практиці, позитивно реагує на явища навколишнього світу та пізнання творів мистецтва. Здійснює художню діяльність під керівництвом вчителя.
	5	Учень (учениця) відтворює художні образи на репродуктивному рівні, виявляє обмежене знання спеціальної художньої термінології; словниковий запас небагатий, здатний сприймати красу природних форм та творів мистецтва. Здійснює художню діяльність під керівництвом вчителя.
	6	Учень (учениця) володіє навичками й умінями, які дають змогу сприймати та відтворювати окремі художні образи, не завжди послідовно та логічно характеризує окремі художні явища, розповідь потребує уточнень; виявляє поверхневі знання і розуміння програмового матеріалу; здатний сприймати та висловлювати емоційне ставлення до природних форм, але демонструє стандартне мислення. Здійснює художню діяльність самостійно.
Достатній	7	Учень (учениця) вміє сприймати і репродукувати візуальні образи, проте робить непереконливі висновки, неповною мірою аналізує художньо-образний зміст твору, послідовно викладає свої думки, допускає мовленнєві та термінологічні помилки; знає найважливіший теоретичний матеріал; не завжди вміє поєднувати художні образи та явища навколишнього світу; здатний сприймати та висловлювати емоційне ставлення до природних форм, творів мистецтва, але демонструє стандартне мислення. Частково застосовує в художній діяльності набуті знання та вміння.

	8	Учень (учениця) може сприймати та відтворювати різні візуальні образи, проте не досить повно аналізує художньообразний зміст твору, має стандартне мислення, йому бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень; на достатньому рівні володіє спеціальною художньою термінологією при аналізі художніх творів у процесі їх сприймання та інтерпретації. Застосовує в художній діяльності власний досвід, набуті знання та вміння, але потребує консультації у вчителя.
	9	Учень (учениця) володіє теоретичним художнім матеріалом у межах програми, але допускає неточності у використанні спеціальної художньої термінології та у відтворенні художнього образу, здатний сприймати та висловлювати власне ставлення до природних форм, творів мистецтва та оцінювати їх. Застосовує в художній діяльності власний досвід, набуті знання та вміння.
Високий	10	Учень (учениця) виявляє достатній рівень засвоєння навчального матеріалу, але, аналізуючи художні твори, допускає несуттєві неточності у формулюваннях та використанні спеціальної художньої термінології, не завжди може довести свою точку зору стосовно художніх явищ. Вказані неточності може виправляти самостійно. Здатний сприймати та висловлювати власне естетичне ставлення до природних форм, творів мистецтва, оцінювати та інтерпретувати їх. Самостійно використовує власний досвід, набуті знання та вміння у художній діяльності.
	11	Учень (учениця) має міцні знання програмового матеріалу, вміє використовувати набуті знання, вміння і здібності у художньотворчих завданнях, виявляє знання спеціальної художньої термінології, вміє систематизувати, узагальнювати, аналізувати твори образотворчого мистецтва порівнювати їх з творами інших видів мистецтв та життєвими явищами, застосовувати набуті знання в образотворчій діяльності. Самостійно використовує власний досвід, набуті знання та вміння у художній діяльності, робить спроби пошуку нестандартних, оригінальних підходів у художньо – творчій діяльності.
	12	Учень (учениця) має міцні, ґрунтовні знання з програмового навчального матеріалу, здатний систематизувати, узагальнювати, свідомо сприймати та відтворювати візуальні образи, широко застосовувати асоціативні зв'язки між творами образотворчого мистецтва, творами інших мистецтв та явищами навколишнього світу. Учень (учениця) має високий рівень художньомистецького мислення; самостійно використовує набуті художні вміння, навички та власні здібності в образотворчій діяльності. Виявляє ініціативу, використовує нетипові, оригінальні підходи у здійсненні власної художньотворчої діяльності.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів практичної/творчої роботи			
Рівень	Оцінка	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Високий	12	4	Тему розкрито повністю з застосуванням творчого підходу, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями виконано повністю з власною фантазією)
		3	Композиція малюнка правильна (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)
		3	Техніка виконання досконала

	11	2	Охайність роботи	
		4	Тему розкрито повністю з застосуванням творчого підходу, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями виконано повністю з власною фантазією)	
		3	Композиція малюнка правильна (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)	
		2	Техніка виконання дещо не відповідає своїм вимогам	
		2	Охайність роботи	
	10	4	Тему розкрито повністю без творчого підходу, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями виконано повністю)	
		2	Композиція малюнка має незначні відхилення (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)	
		2	Техніка виконання дещо не відповідає своїм вимогам	
		2	Охайність роботи	
	Достатній	9	3	Тему розкрито частково, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями виконано частково)
			2	Композиція малюнка має незначні відхилення (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)
			2	Техніка виконання дещо не відповідає своїм вимогам
			2	Охайність роботи
8		3	Тему розкрито частково, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями виконано частково)	
		2	Композиція малюнка має незначні відхилення (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)	
		1	Техніка виконання не відповідає своїм вимогам	
		2	Охайність роботи	
7		3	Тему розкрито частково, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями виконано частково)	
		2	Композиція малюнка має незначні відхилення (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)	
		1	Техніка виконання не відповідає своїм вимогам	
		1	Охайність роботи дотримано не в повній мірі	
Середній	6	2	Тему розкрито частково, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями не виконано)	
		2	Композиція малюнка має незначні відхилення (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)	
		1	Техніка виконання не відповідає своїм вимогам	
		1	Охайність роботи дотримано не в повній мірі	
	5	1	Тему не розкрито, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями не виконано)	
		2	Композиція малюнка має незначні відхилення (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)	
		1	Техніка виконання не відповідає своїм вимогам	
		1	Охайність роботи дотримано не в повній мірі	
	4	1	Тему не розкрито, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями не виконано)	
		2	Композиція малюнка має незначні відхилення (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)	
		1	Техніка виконання не відповідає своїм вимогам	
		1	Робота не охайна	

Початковий	3	1	Тему не розкрито, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями не виконано)
		1	Композиція малюнка має значні відхилення (мається на увазі, правильне розміщення на аркуші)
		0,5	Техніка виконання не відповідає своїм вимогам
		0,5	Робота не охайна
	2	1	Тему не розкрито, якщо це тематична робота (або завдання яке ставилось перед учнями не виконано)
1	1	Робота не виконана	

Для визначення рівня засвоєння здобувачами освіти **теоретичного матеріалу** з предмету в кінці кожної теми можуть проводитися письмове опитування у вигляді **тестових завдань**.

- 1) На виконання тестової роботи відводиться 10-15 хвилин.
- 2) Завдання містять одну правильну відповідь із чотирьох запропонованих.
- 3) Кожне завдання оцінюється в 1 бал.

ПРИРОДОЗНАВСТВО

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

При оцінюванні навчальних досягнень з природознавства враховується:

- ✓ засвоєння на рівні вимог навчальної програми знань про об'єкти, і процеси, що відбуваються у природі, сформованість понять про системи живої і неживої природи;
- ✓ правильність, науковість, логічність і доказовість викладу матеріалу, повнота розкриття понять і закономірностей, точність вживання природознавчої термінології;
- ✓ ступінь самостійності відповіді;
- ✓ сформованість загальноосвітніх, специфічних, інтелектуальних умінь та навичок спостереження, опису, експерименту, роботи з додатковими та інформаційно-комунікаційними джерелами, роботи в малій групі співробітництва.

Рівні	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) за допомогою вчителя розпізнає і називає окремі тіла і явища природи
	2	Учень (учениця) за допомогою вчителя називає окремі факти, програмового матеріалу; користуючись підручником знаходить визначення наукових понять
	3	Учень (учениця) за допомогою вчителя (підручника) називає окремі факти, уявлення, наводить приклади окремих тіл і явищ природи, фрагментарно описує їх; робота в малій групі співробітництва потребує активізації та контролю
Середній	4	Учень (учениця) за допомогою вчителя дає визначення окремих понять, фрагментарно характеризує тіла і явища природи; за допомогою вчителя знаходить необхідну інформацію у підручнику (зошиті) для виконання елементарного завдання; за допомогою інших виконує завдання у малій групі співробітництва

	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, допускаючи неточності у визначенні та формулюванні правил і означень; описує тіла та явища природи за типовим планом, допускаючи неточності; проводить спостереження, за допомогою вчителя виконує досліди та описує їх результати
	6	Учень (учениця) відтворює основні положення навчального матеріалу, характеризує тіла і явища природи з незначними неточностями; досліди проводить з допомогою вчителя, не пояснюючи їх результатів; за вказівкою виконує завдання у малій групі співробітництва
Достатній	7	Учень (учениця) самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу з незначними порушеннями послідовності; розкриває властивості тіл і явищ природи, допускаючи неточності; пояснює відповідь прикладами з підручника; за зразком виконує завдання; проводить та описує природничонаукові спостереження; самостійно проводить досліди, описує їх результати
	8	Учень (учениця) самостійно послідовно відтворює навчальний матеріал з окремими неточностями; з допомогою вчителя формулює висновки, аналізує, встановлює найсуттєвіші зв'язки і залежність між тілами живої і неживої природи, явищами, фактами, процесами; застосовує отримані знання у стандартних ситуаціях; проводить досліди, пояснює їх суть; виконує завдання у малій групі співробітництва
	9	Учень (учениця) вільно відтворює навчальний матеріал, для пояснення використовує загальновідомі докази; застосовує знання у стандартних ситуаціях, при виконанні практичних робіт і завдань, проведенні досліджень; аналізує та систематизує інформацію; проводить досліди в школі та вдома, пояснює та оформляє їх результати; знаходить необхідну інформацію в довідкових виданнях
Високий	10	Учень (учениця) усвідомлено відтворює навчальний матеріал; аргументовано пояснює свої відповіді на прикладах з підручника та власного досвіду; аналізує і розкриває суть явищ природи; узагальнює та систематизує інформацію на основі вивчених закономірностей і понять, робить висновки; вміє працювати зі схемами, малюнками, картографічним матеріалом, атласами визначниками; здійснює природничонаукові спостереження, проводить дослідження, обґрунтовано пояснює їх результати та застосовує у практичній діяльності; усвідомлено використовує вивчену природничонаукову лексику в самостійних усних повідомленнях

	11	Учень (учениця) має глибокі знання про різноманіття тіл і явищ природи; встановлює зв'язки з раніше вивченим; розкриває взаємозв'язки між живою і неживою природою на основі загальних закономірностей; аргументовано використовує отримані знання у різних ситуаціях; проводить досліди, зіставляє їх результати; усвідомлює значення та висловлює власне ставлення до охорони навколишнього середовища; уміє знаходити, аналізувати й застосовувати додаткову природознавчу інформацію; організовує роботу у малій групі співробітництва
Високий	12	Учень (учениця) має системні, міцні знання про закономірності природи та місце людини у ній, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати природознавчий матеріал; самостійно проводить природничонаукові спостереження, досліди, вимірювання, оформляє результати; вміє користуватися лабораторним обладнанням, вимірювальними і збільшувальними приладами; застосовує знання про природу в повсякденному житті, оцінює рівень безпеки навколишнього середовища як сфери життєдіяльності; бере участь у дискусіях, вирішенні проблемних питань; знаходить та використовує додаткові джерела інформації для виконання навчального завдання; уміє приймати рішення, аргументувати власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення

Рівні	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень з допомогою вчителя розрізняє і назвати окремі тіла природи, має уявлення про явища природи. <i>* при роботі в групі лише спостерігає</i>
	2	Учень з допомогою вчителя розпізнає деякі факти і користуючись підручником може знайти визначення наукових понять. <i>* при роботі в групі намагається зрозуміти сіль завдання</i>
	3	Учень з допомогою вчителя або підручника наводить приклади окремих явищ природи, частково описує їх; <i>*при роботі в групі потребує контролю та активації.</i>
Середній	4	Учень з допомогою вчителя розкриває окремі поняття, частково характеризує тіла та явища природи; користуючись підручником або власними записами частково відтворює навчальний матеріал; <i>*при роботі в групі записує завдання виконані іншими учасниками навчального процесу.</i>
	5	Учень з допомогою вчителя відтворює значну частину навчального матеріалу на рівні тексту підручника, але допускає неточності, дає визначення понять, допускаючи помилки та не пояснюючи їх; спостереження проводить та результати дослідів заносить до зошита, з допомогою вчителя, намагається їх пояснити. <i>* при роботі в групі веде спостереження та робить записи в зошиті</i>

	6	Учень самостійно відтворює основну частину навчального матеріалу, дає неповну характеристику тіл та явищ ; з допомогою вчителя проводить досліди, без пояснення результатів, у відповідях допускає помилки; <i>*при роботі в групі частково робить записи досліджень в зошиті, за вказівкою однокласників, але без пояснень.</i>
Достатній	7	Учень самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу, розкриває властивості тіл і явищ; допускає у відповідях неточності або має незначні порушення послідовності, приклади наводить з підручника; <i>*при роботі в групі, як результат своєї роботи, робить неповні записи спостережень у зошиті</i>
	8	Учень самостійно і послідовно відтворює навчальний матеріал, але припускає неточності; відповідає на поставлені у підручнику чи вчителем на уроці запитання, порівнює явища та тіла живої та неживої природи, аналізує їх, встановлює зв'язки та відмінності між ними; застосовує отриманні знання на практиці, робить записи в зошиті, <i>* при роботі в групі активно проводить досліди , пояснює їх суть, дотримуючись співробітництва</i>
	9	Учень на достатньому рівні відтворює навчальний матеріал, використовує на практиці здобуті знання та оперує вивченими поняттями; встановлює причинно-наслідкові зв'язки; користується додатковими джерелами знань, вміє аналізувати, обробляти і систематизувати інформацію та робить записи в зошиті, проводить досліди в школі та вдома, оформлює їх результати; <i>*при роботі в групі активно включається у роботу, долучається до обговорення та допомагає товаришам</i>
Високий	10	Учень з легкістю, усвідомлено відтворює навчальний матеріал, встановлюючи зв'язки з раніше вивченим; вільно відповідає на питання підвищеної складності ; аналізує суть явищ природи, узагальнює, знання на основі вивчених закономірностей та понять; робить висновки; складає схеми, аналізує малюнки та ілюстрації підручника, користується атласами-визначниками; проводить спостереження та дослідження, обґрунтовано пояснює їх результати. <i>*при роботі в групі проявляє лідерські якості, вміє працювати в команді, допомагає однокласникам</i>
	11	Учень має глибокі знання про різноманіття тіл та явищ, будує логічне обґрунтування причинно-наслідкових зав'язків між компонентами природи; аналізує і розкриває взаємозв'язки на основі загальних закономірностей та зображає їх схематично; усвідомлює значення охорони навколишнього середовища та наводить приклади як покращити ситуацію в житті, наводить власні приклади; <i>* при роботі в групі робить записи з малюнками, графіками , проводить досліди, аналізує та зіставляє їх результати; пояснює особливості іншим учасникам групи</i>
	12	Учень володіє матеріалом на високому рівні, міцні й системні знання закономірностей природи усвідомлено використовує у повсякденному житті; самостійно узагальнює, аналізує та систематизує вивчений матеріал; проводить дослідження, робить обґрунтовані записи спостережень, проводить досліди, оформляє їх результати та в зошиті. Створює міні-плакати для візуалізації своєї роботи.

		* <i>при роботі в групі</i> самостійно, або працюючи в команді, активно співпрацює з іншими учасниками групи, уміє аналізуючи набуті знання використовувати їх на практиці, приймати рішення та аргументувати його
--	--	--

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

Об'єктами оцінювання навчальних досягнень учнів з трудового навчання можуть бути:

- ✓ рівень застосування знань та умінь в практичній роботі;
- ✓ проектотехнологічна діяльність учнів;
- ✓ уміння користуватися різними видами конструкторськотехнологічної документації та іншими джерелами інформації;
- ✓ якість виконання практичних робіт;
- ✓ рівень сформованості трудових прийомів і умінь виконувати технологічні операції;
- ✓ рівень самостійності у процесі організації і виконання роботи (планування трудових процесів, самоконтроль і т.п.), виявлення елементів творчості.

На результат оцінювання навчальних досягнень учнів впливають дотримання правил безпечної праці і санітарногігієнічних вимог та уміння організувати робоче місце і підтримувати порядок на ньому в процесі роботи.

Вимоги оцінювання навчальних досягнень застосовуються відповідно до Державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, передбачених навчальною програмою та з урахуванням вікових особливостей учнів.

Рівні	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учні можуть розпізнавати деякі об'єкти вивчення (матеріали, інструменти, моделі тощо) та називають їх (на побутовому рівні)
	2	Учні описують незначну частину технологічних об'єктів; частково розпізнають інструменти та обладнання для виконання практичних робіт
	3	Учні мають фрагментарні уявлення з предмета вивчення (обізнані з деякими технологічними поняттями); з допомогою вчителя виконують елементарні практичні завдання; використовують за призначенням робочі інструменти та обладнання
Середній	4	Учні знають окремі відомості, що стосуються технологічних об'єктів; застосовують елементарні прийоми роботи інструментом
	5	Учні відтворюють навчальний матеріал, необхідний для виконання практичних робіт, з допомогою вчителя; виконують окремі технологічні операції з недоліками; частково володіють прийомами роботи інструментом
	6	Учні самостійно відтворюють значну частину навчального матеріалу, необхідного для виконання практичних робіт; виконують окремі частини технологічних операцій

Достатній	7	Учні самостійно і логічно відтворюють фактичний і теоретичний матеріал, необхідний для виконання практичних робіт; виконують практичну роботу відповідно до інструкцій вчителя; частково контролюють власні навчальні дії; з допомогою учасників проекту і учителя виконують завдання, що стосуються окремих етапів проектної діяльності
	8	Учні виявляють розуміння навчального матеріалу, наводять приклади, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між технологічними операціями; використовують набуті знання і уміння в стандартних ситуаціях
	9	Учні володіють навчальним матеріалом і реалізують свої знання та вміння в практичній діяльності; можуть аналізувати і систематизувати інформацію в процесі проектної діяльності
Високий	10	Учні володіють глибокими знаннями та уміннями і застосовують їх у нестандартних ситуаціях; беруть активну участь в розробленні та реалізації технологічного процесу; з допомогою учасників проекту і учителя проектують та виконують всі види запланованих робіт
	11	Учні володіють гнучкими знаннями і навичками в межах вимог навчальної програми, аргументовано використовують їх у нестандартних ситуаціях, знаходять і аналізують додаткову інформацію; самостійно розробляють технологічний процес виготовлення виробу та забезпечують його виконання; самостійно проектують та виконують всі види запланованих робіт
Високий	12	Учні мають системні знання та навички з предмета, свідомо використовують їх, у тому числі, у проблемних ситуаціях; самостійно розробляють технологічний процес виготовлення виробу та забезпечують його якісне виконання; самостійно проектують та виконують, використовуючи відповідні технології, всі види запланованих робіт

Рівень навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів під час проектної діяльності
Початковий	1	Учень відмовляється від виконання поставлених завдань. Систематично допускаються порушення правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних вимог.
	2	Виготовлений проєкт (виконана робота) повністю не відповідає якісним показникам. Учень фрагментно відтворює незначну частину навчального матеріалу при виконанні тестування, графічних робіт. Має нечітке уявлення про етапи творчого проєкту, об'єкт проєктування, матеріал, інструменти.
	3	Виготовлений проєкт (виконана робота) містить велику кількість грубих відхилень від установлених якісних показників. Значна частина робіт виконана з помилками в прийомах роботи та технологічних операціях. При виконанні тестування має недостатній рівень знань. При самостійній роботі не вміє виділити головне і робити відповідні записи.
Середній	4	Виготовлений проєкт (виконана робота) містить багато

		суттєвих відхилень від установлених якісних показників, проте можливе їх виправлення. Майже половина технологічних операцій виконується з помилками у прийомах і способах роботи. Виконує частково тести на платформах: Googleclass room, Google формі, «На урок». Нездатний самостійно працювати з підручником, з відео.
	5	Учень допускає значні помилки при тестуванні, проєктуванні. Частину технологічних операцій виконує з помилками у прийомах і способах роботи. Не вміє чітко визначити способи власної діяльності. Проєкт частково оформлений.
	6	Учень за допомогою вчителя виконує більшу частину навчального матеріалу (тести, графічні роботи, робота з підручником, опрацювання відео). Виконує практичну роботу з певною кількістю помилок у прийомах та технологічних операціях. Не вміє зробити узагальнення.
Достатній	7	Учень самостійно виконує всі завдання поставлені вчителем (тести, графічні роботи, робота з підручником), але допускає деякі помилки. Правильно виконує переважну більшість технологічних операцій.
	8	Вміє самостійно вибирати конструктивні елементи виробу, призначення виробу. Правильно підбирає матеріал, інструменти для виготовлення виробу. Проте потребує допомоги вчителя при виконанні графічних робіт. Виготовлений проєкт (виконана робота) хорошого рівня якості, але є незначні відхилення від встановлених норм.
	9	Учень самостійно складає технологічну карту. Виконує креслення виробу та його деталей. Виготовляє об'єкт проєктування за допомогою вчителя. Потребує допомоги вчителя при виконанні тестів, роботи з підручником, з відео.
Високий	10	Учень володіє теоретичним матеріалом, практичними вміннями та навичками при проєктуванні, тестуванні, роботі з підручником. Виконує всі види запланованих робіт з частковою допомогою вчителя.
	11	Учень має глибокі знання. Добре володіє практичними вміннями та навичками. Аргументує, узагальнює, робить логічні висновки. Правильно і впевнено виконує всі прийоми і технологічні операції в межах визначених норм часу. Виготовлений проєкт (виконана робота) високого рівня якості.
	12	Учень виконує завдання на високому рівні. Вміє працювати з різними джерелами знань. Учень приймає участь у творчих конкурсах з декоративно-ужиткового мистецтва.

ФІЗИКА

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

Складовими навчальних досягнень учнів з курсу фізики є не лише володіння навчальним матеріалом у межах вимог навчальної програми і здатність його відтворювати, а й вміння та навички знаходити потрібну інформацію, аналізувати її та застосовувати в стандартних і нестандартних ситуаціях, мати власні оцінні судження.

Відповідно основною функцією оцінки є не контроль результатів і підбиття підсумків, а стимулювання покращення якості досягнень учнів, ефективний засіб зворотного зв'язку щодо ступеня власних досягнень і як засіб самооцінювання.

Відтак оцінюванню підлягає:

- ✓ рівень володіння теоретичними знаннями, що їх можна виявити під час усного чи письмового опитування, тестування;
- ✓ рівень умінь використовувати теоретичні знання під час розв'язування задач різного типу (розрахункових, експериментальних, якісних);
- ✓ рівень володіння узагальненими експериментальними вміннями та навичками, що їх можна виявити під час виконання лабораторних робіт і фізичного практикуму;
- ✓ зміст і якість творчих робіт учнів (навчальних проєктів, творчих експериментальних робіт, виготовлення приладів, комп'ютерне моделювання фізичних процесів тощо).

Під час поточного оцінювання навчальних досягнень учнів слід урахувати:

- ✓ характеристики усної розгорнутої відповіді: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність, ілюстрованість ;
- ✓ якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- ✓ сформованість загальнонавчальних умінь і навичок: аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки, здобувати інформацію з різноманітних джерел тощо; оцінювати проміжні й кінцеві результати, розподіляти роботу над певним завданням на етапи тощо;
- ✓ складність фізичних задач (уміння розв'язувати задачі, що передбачають безпосереднє застосування закону за зразком; на застосування 12 законів (залежностей) за зразком; комбіновані задачі на застосування 23 законів (залежностей); з використанням «прихованих» (явно не заданих умовою задачі) даних (у т.ч. й табличних значень окремих фізичних величин); на пошук та застосування невідомого способу (методу) розв'язання задачі; уміння складати фізичні задачі);
- ✓ досвід творчої діяльності (уміння приймати ефективні рішення в проблемних ситуаціях, формулювати припущення; застосовувати знання і вміння в нових умовах; знаходити можливості застосування знань і вмінь поза школою);
- ✓ амостійність оцінних суджень.

Поточне оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється на розсуд учителя з урахуванням оцінювання навчальної діяльності школярів, а саме: уміння учнів працювати самостійно з навчальним матеріалом, а також у парах або групах під час розв'язання навчальних проблем. Ці аспекти навчальної діяльності є дуже важливими для розвитку ключових компетентностей школярів.

Під час *оцінювання групової роботи* перевага надається вмінню розподіляти роботу між учасниками й дотримуватися демократичного стилю спілкування, який полягає в доброзичливому ставленні до однокласників, уникненні авторитарних проявів, умінні тактовно допомогти іншому тощо.

Оцінювання рівня оволодіння учнями певною сукупністю умінь, які в цілому складають узагальнене експериментальне вміння здійснюється за результатами виконання фронтальних лабораторних робіт, експериментальних задач, робіт фізичного практикуму або підсумкової лабораторної чи експериментальної роботи. При цьому необхідно враховувати вміння учня:

а) уміння планувати експеримент, тобто формулювати його мету, визначати експериментальний метод і давати йому теоретичне обґрунтування, складати план досліду й визначати найкращі умови для його проведення, обирати оптимальні значення вимірюваних величин та умови спостережень, враховуючи наявні експериментальні засоби;

б) уміння підготувати експеримент, тобто обирати необхідне обладнання й вимірювальні прилади, збирати дослідні установки чи моделі, раціонально розташовувати прилади, досягаючи безпечного проведення досліду;

в) уміння спостерігати, визначати мету й об'єкт спостереження, встановлювати характерні ознаки перебігу фізичних явищ і процесів, виділяти їхні суттєві ознаки;

г) уміння вимірювати фізичні величини, користуватися різними вимірювальними приладами й мірами, тобто визначати ціну поділки шкали приладу, знімати покази приладу;

г) уміння обробляти результати експерименту, обчислювати значення величин, похибки вимірювань, креслити схеми дослідів, складати таблиці одержаних даних, готувати звіт про проведену роботу, записувати значення фізичних величин у стандартизованому вигляді тощо;

д) уміння інтерпретувати результати експерименту, описувати спостережувані явища й процеси, застосовуючи фізичну термінологію, подавати результати у вигляді формул і рівнянь, функціональних залежностей, будувати графіки, робити висновки про проведені дослідження на основі поставленої мети.

Обов'язковим при оцінюванні для всіх рівнів є врахування дотримання учнями правил безпеки життєдіяльності під час виконання фронтальних лабораторних робіт чи робіт фізичного практикуму.

Оскільки виконання навчальних проектів передбачає інтегровану дослідницьку, творчу діяльність учнів, спрямовану на отримання самостійних результатів за консультативної допомоги вчителя, то найвищої оцінки за такі види роботи може заслуговувати учень, що не лише виявляє знання, а й демонструє здатність і досвід ефективного застосування цих знань у запропонованій йому штучній ситуації. Оцінювання такого виду діяльності здійснюється індивідуально, за самостійно виконане учнем завдання. У зв'язку з цим оцінки за навчальні проекти і творчі роботи виконують накопичувальну функцію, можуть фіксуватися в портфоліо і враховуються при виведенні тематичної оцінки.

Рівні	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ природи та природних об'єктів, за допомогою вчителя відповідає на запитання, що потребують відповіді «так» чи «ні»
	2	Учень описує природні явища та природні об'єкти на основі свого попереднього досвіду, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді
	3	Учень за допомогою вчителя описує явище або його частини без пояснень відповідних причин, називає фізичні явища, розрізняє позначення окремих фізичних величин. За допомогою вчителя проводить найпростіші розрахунки
Середній	4	Учень за допомогою вчителя описує явища, без пояснень наводить приклади, що ґрунтуються на його власних спостереженнях чи матеріалі підручника, розповідях учителя тощо. Проводить найпростіші розрахунки за зразком
	5	Учень описує явища, відтворює значну частину навчального матеріалу, знає одиниці окремих фізичних величин, записує основні формули, рівняння. Проводить найпростіші розрахунки самостійно. Демонструє вміння вирішувати простіші побутові завдання (механіка, теплота, електрика)

	6	Учень може зі сторонньою допомогою пояснювати явища, виправляти допущені неточності (власні, інших учнів), виявляє елементарні знання основних положень (законів, понять, формул). Розв'язує задачі на одну дію за зразком. Демонструє вміння вирішувати простіші побутові завдання (механіка,теплота, електрика)
Достатній	7	Учень може пояснювати явища, виправляти допущені неточності, виявляє знання і розуміння основних положень (законів, понять, формул, теорій). Розв'язує задачі на одну дію самостійно. Демонструє вміння вирішувати простіші побутові завдання (механіка,теплота, електрика), демонструє знання про похибки вимірювань
	8	Учень уміє пояснювати явища, аналізувати, узагальнювати знання, систематизувати їх, зі сторонньою допомогою (вчителя, однокласників тощо) робити висновки. розв'язує задачі на дві дії самостійно. Демонструє вміння вирішувати простіші побутові завдання (механіка,теплота, електрика), демонструє знання про похибки вимірювань
	9	Учень вільно володіє вивченим матеріалом у стандартних ситуаціях, наводить приклади його практичного застосування та аргументи на підтвердження власних думок. Розв'язує задачі на тричотири дії самостійно
Високий	10	Учень вільно володіє вивченим матеріалом, уміло послуговується науковою термінологією, вміє знаходити та опрацьовувати наукову інформацію (нові факти, описи явищ, ідеї), самостійно використовувати її. Розв'язує задачі на п'ятьшість дій самостійно. Демонструє вміння вирішувати побутові завдання (механіка,теплота, електрика), демонструє знання про похибки вимірювань
	11	Учень на високому рівні опанував програмовий матеріал, самостійно, у межах чинної програми оцінює різноманітні явища, факти, теорії, використовує здобуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях, поглиблює набуті знання. Розв'язує комбіновані задачі, що потребують володіння навчальним матеріалом різних тем з фізики. Демонструє вміння вирішувати побутові завдання (механіка,теплота, електрика), демонструє знання про похибки вимірювань
	12	Учень вільно володіє програмовим матеріалом, виявляє здібності, вміє самостійно поставити мету дослідження (як експериментального, так і теоретичного), вказує шляхи її реалізації, робить аналіз та висновки. Розв'язує комбіновані задачі, що потребують володіння навчальним матеріалом різних тем з фізики. Демонструє вміння вирішувати реальні повсякденні завдання (механіка, теплота, електрика). Демонструє знання про правила безпеки, похибки вимірювань

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень з фізики:

- рівень володіння теоретичними знаннями;
- рівень умінь використовувати теоретичні знання під час розв'язування задач чи

вправ різного типу (розрахункових, експериментальних, якісних, комбінованих тощо);
 - рівень володіння практичними вміннями та навичками під час виконання лабораторних робіт, спостережень і фізичного практикуму.

Рівень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Початковий	1	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ природи, з допомогою вчителя відповідає на запитання, що потребують відповіді «так» чи «ні»
	2	Учень (учениця) описує природні явища на основі свого попереднього досвіду, з допомогою вчителя відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді
	3	З допомогою вчителя зв'язно описує явище або його частини без пояснень відповідних причин , називає фізичні чи астрономічні явища, розрізняє буквені позначення окремих фізичних чи астрономічних величин
Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя описує явища, без пояснень наводить приклади, що ґрунтуються на його власних спостереженнях чи матеріалі підручника, розповідях учителя тощо
	5	Учень (учениця) описує явища, відтворює значну частину навчального матеріалу, знає: одиниці вимірювання окремих фізичних чи астрономічних величин і формули з теми, що вивчається
	6	Учень (учениця) може зі сторонньою допомогою пояснювати явища, виправляти допущені неточності (власні, інших учнів), виявляє елементарні знання основних положень (законів, понять, формул)
Достатній	7	Учень (учениця) може пояснювати явища без сторонньої допомоги, виправляти допущені неточності, виявляє знання і розуміння основних положень (законів, понять, формул, теорій)
	8	Учень (учениця) уміє пояснювати явища та аналізувати узагальнювати знання, систематизувати їх, зі сторонньою допомогою (вчителя, однокласників тощо) робити висновки
	9	Учень (учениця) вільно та оперативно володіє вивченим матеріалом у стандартних ситуаціях, наводить приклади його практичного застосування та аргументи на підтвердження власних думок
Високий	10	Учень (учениця) вільно володіє вивченим матеріалом, уміло використовує наукову термінологію, вміє опрацьовувати наукову інформацію: знаходити нові факти, явища, ідеї, самостійно використовувати їх відповідно до поставленої мети
	11	Учень (учениця) на високому рівні опанував програмовий матеріал, самостійно, у межах чинної програми, оцінює різноманітні явища, факти, теорії, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, поглиблює набуті знання
	12	Учень (учениця) має системні знання, виявляє здібності прийняття рішень, уміє аналізувати природні явища і робить відповідні висновки й узагальнення, уміє знаходити й аналізувати додаткову інформацію

**Критерії оцінювання лабораторних робіт
або робіт фізичного практикуму.**

При оцінювання лабораторних робіт враховуються:

- ✓ знання алгоритмів спостереження,
- ✓ етапів проведення дослідження (планування дослідів чи спостережень)
- ✓ збирання установки за схемою;
- ✓ проведення дослідження,
- ✓ знімання показників з приладів),
- ✓ оформлення результатів дослідження - складання таблиць,
- ✓ побудова графіків тощо;
- ✓ обчислювання похибок вимірювання (за потребою),
- ✓ обґрунтування висновків проведеного експерименту чи спостереження.

Рівні складності лабораторних робіт можуть задаватися:

- ✓ через зміст та кількість додаткових завдань і запитань відповідно до теми роботи;
- ✓ через різний рівень самостійності виконання роботи (при постійній допомозі вчителя, виконання за зразком, докладною або скороченою інструкцією, без інструкції);
- ✓ організацією нестандартних ситуацій (формулювання учнем мети роботи, складання ним особистого плану роботи, обґрунтування його, визначення приладів та матеріалів, потрібних для її виконання, самостійне виконання роботи та оцінка її результатів).

Обов'язковим при оцінюванні є врахування дотримання учнями правил техніки безпеки під час виконання фронтальних лабораторних робіт чи робіт фізичного практикуму.

Рівень навчальних досягнень	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий (1-3 бали)	Учень (учениця) називає прилади та їх призначення, демонструє вміння користуватися окремими з них, може скласти схему досліду лише з допомогою вчителя , виконує частину роботи без належного оформлення
Середній (4 - 6 балів)	Учень (учениця) виконує роботу за зразком (інструкцією) або з допомогою вчителя, результат роботи учня дає можливість зробити правильні висновки або їх частину, під час виконання та оформлення роботи допущені помилки
Достатній (7 - 9 балів)	Учень (учениця) самостійно монтує необхідне обладнання, виконує роботу в повному обсязі з дотриманням необхідної послідовності проведення дослідів У звіті правильно й акуратно виконує записи, таблиці, схеми, графіки, розрахунки, самостійно робить висновки
Високий (10 - 12 балів)	Учень (учениця) виконує всі вимоги , передбачені для достатнього рівня, визначає характеристики приладів і установок, здійснює грамотну обробку результатів, розраховує похибки (якщо потребує завдання), аналізує та обґрунтовує отримані висновки дослідження, тлумачить похибки проведеного експерименту чи спостереження. Більш високим рівнем вважається виконання роботи за самостійно складеним оригінальним планом або установкою, їх обґрунтування.

Критерії оцінювання вміння розв'язувати задачі

Визначальним показником для оцінювання вміння **розв'язувати задачі** є їх складність, яка залежить від:

1) **кількості правильних, послідовних, логічних кроків** та операцій, здійснюваних учнем; такими кроками можна вважати вміння:

- ✓ усвідомити умову задачі;
- ✓ записати її у скороченому вигляді;
- ✓ зробити схему або малюнок (за потреби);
- ✓ виявити, яких даних не вистачає в умові задачі, та знайти їх у таблицях чи

- довідниках;
 - ✓ виразити всі необхідні для розв'язку величини в одиницях СІ;
 - ✓ скласти (у простих випадках — обрати) формулу для знаходження шуканої величини;
 - ✓ виконати математичні дії й операції;
 - ✓ здійснити обчислення числових значень невідомих величин;
 - ✓ аналізувати і будувати графіки;
 - ✓ користуватися методом розмірностей для перевірки правильності розв'язку задачі;
 - ✓ оцінити одержаний результат та його реальність.
- 2) раціональності обраного способу розв'язування:**
- ✓ за алгоритмом або нестандартним способом.

Рівень навчальних досягнень	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий (1-3 бали)	Учень (учениця) уміє розрізняти фізичні чи астрономічні величини, одиниці вимірювання з певної теми, розв'язувати задачі з допомогою вчителя лише на відтворення основних формул; здійснює найпростіші математичні дії.
Середній (4 - 6 балів)	Учень (учениця) розв'язує типові прості задачі за допомогою вчителя (за зразком на одну дві формули), виявляє здатність обґрунтувати деякі логічні кроки з допомогою вчителя
Достатній (7-9 балів)	Учень (учениця) самостійно розв'язує типові задачі й виконує вправи з одної теми, обґрунтовуючи обраний спосіб розв'язку
Високий (10 - 12 балів)	Учень (учениця) самостійно розв'язує комбіновані типові задачі (декілька формул з різних тем чи розділів) тандартним або оригінальним способом, Розв'язує нестандартні задачі.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

Об'єктами оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках фізичної культури можуть бути:

- ✓ Виконання навчального нормативу (з урахуванням динаміки особистого результату).
- ✓ Техніка виконання учнями фізичних вправ.
- ✓ Засвоєння теоретикометодичних знань.
- ✓ Виконання навчальних завдань під час проведення уроку.
- ✓ Оцінюючи навчальні досягнення учнів з фізичної підготовленості, потрібно дотримуватися таких вимог:
 - ✓ Навчальні нормативи складають учні основної медичної групи, які на момент прийняття нормативу не скаржаться на погане самопочуття та стан здоров'я.
 - ✓ Кожній заліковій вправі передусє спеціальна фізична підготовка (не менше як на двох заняттях).
 - ✓ Перед складанням нормативу вчитель проводить розминку, а після — відновлювальні вправи.
 - ✓ Учні мають можливість перескласти норматив на визначеному вчителем занятті.
 - ✓ Учитель зобов'язаний забезпечити безумовне дотримання правил і виконання вимог щодо безпеки під час здачі нормативів.

У період з 01.09 до 01.10 кожного навчального року з метою адаптації учнів до навантажень на уроках фізичної культури прийом навчальних нормативів не здійснюють.

Невиконання нормативів з причин, незалежних від учня: непропорційний фізичний розвиток, пропуски занять з поважних причин, тимчасове перебування в підготовчій групі не є підставою для зниження підсумкової оцінки успішності.

Оцінювання техніки виконання фізичних вправ, рівня засвоєння теоретико-методичних знань, виконання навчальних завдань під час уроку може здійснюватися як комплексно так і роздільно.

Рівні	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учні можуть розпізнавати деякі об'єкти вивчення та називають їх (на побутовому рівні)
	2	Учні описують незначну частину навчального матеріалу; частково розпізнають інвентар та обладнання для проведення занять
	3	Учні мають фрагментарні уявлення з предмета вивчення; з допомогою вчителя виконують елементарні фізичні вправи; використовують за призначенням навчальний інвентар та обладнання
Середній	4	Учні знають окремі відомості, що стосуються фізичних вправ; виконують елементарні технічні елементи вправ за зразком
	5	Учні відтворюють навчальний матеріал, необхідний для виконання фізичних вправ, з допомогою вчителя; виконують більшість технічних елементів вправ з недоліками
	6	Учні самостійно відтворюють значну частину навчального матеріалу, необхідного для виконання фізичних вправ; виконують більшість запропонованих вправ
Достатній	7	Учні самостійно і логічно відтворюють фактичний і теоретичний матеріал, необхідний для виконання практичних завдань; частково контролюють власні навчальні дії; вправи виконують з окремими незначними відхиленнями в техніці за показниками кінематичних, динамічних або ритмічних характеристик (недосконала міжмязева координація, недостатня злитність виконання, незначна скутість рухів тощо); в основному виконують навчальні завдання під час уроку
	8	Учні виявляють розуміння навчального матеріалу, наводять приклади, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між фізичними вправами та їх впливом на організм; використовують набуті знання і уміння в стандартних ситуаціях; вправи виконують відповідно до вимог кінематичних, динамічних та ритмічних характеристик техніки (вільно, легко, невимушено) у стандартних сприятливих умовах їх виконання; виконує більшість навчальних завдань під час уроку

	9	Учні володіють навчальним матеріалом і реалізують свої знання та вміння в практичній діяльності; можуть аналізувати і систематизувати інформацію щодо впливу фізичних вправ на організм; вправи виконують відповідно до вимог кінематичних, динамічних та ритмічних характеристик техніки (вільно, легко, невимушено) у прогнозовано варіативних умовах; виконують всі навчальні завдання під час уроку
Високий	10	Учні володіють глибокими знаннями та вміннями і застосовують їх у нестандартних ситуаціях; беруть активну участь в розробленні та застосуванні комплексів вправ, спрямованих на розвиток фізичних якостей; вправи виконують відповідно до вимог кінематичних, динамічних та ритмічних характеристик техніки (вільно, легко, невимушено) у непрогнозовано варіативних умовах; старанно виконують всі навчальні завдання під час уроку
Високий	11	Учні володіють гнучкими знаннями і навичками в межах вимог навчальної програми, аргументовано використовують їх у нестандартних ситуаціях; самостійно розробляють комплекси вправ, спрямованих на розвиток фізичних якостей; вправи виконують ефективно на фоні втоми; при виконанні навчальних завдань проявляють позитивні лідерські якості
	12	Учні мають системні знання та навички з предмета, свідомо використовують їх, у тому числі, у проблемних ситуаціях; самостійно розробляють комплекси вправ, спрямованих на розвиток фізичних якостей та забезпечують їх якісне виконання; вправи виконують ефективно у змагальних умовах; можуть регулювати процес виконання навчальних завдань відповідно до індивідуальних потреб організму

Оцінювання навчальних досягнень учнів, віднесених до підготовчої групи здійснюється на загальних підставах без складання навчальних нормативів.

При оцінюванні навчальних досягнень з фізичної культури також враховуються: особисті досягнення школярів протягом навчального року; активне ставлення до занять фізичними вправами; активна участь в організації і проведенні фізкультурно-художніх і спортивних заходів. На основі зазначених показників учителі можуть застосовувати різноманітні системи нарахування заохочувальних балів.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учні присутні без спортивного одягу, без поважної причини. Не реагують на зауваження вчителя. Пасивні. Можуть розпізнавати деякі об'єкти вивчення, та називають їх (на побутовому рівні).
	2	Учні іноді присутні у спортивному одязі, але погано працюють. Більш пасивні, ніж активні, реагують на зауваження вчителя, працюють за допомогою вчителя. Безініціативні в команді. Описують незначну частину навчального матеріалу, частково розпізнають інвентар та обладнання для проведення занять. Дотримуються правил з безпеки життєдіяльності.
	3	Учні присутні у спортивному одязі. За допомогою вчителя виконують елементарні фізичні вправи, мають фрагментарні уявлення з предмету, використовують за призначенням

		навчальний інвентар та обладнання. Працюють в команді , але не висловлюють свою думку . Дотримуються правил з безпеки життєдіяльності.
Середній	4	Учні присутні в спортивному одязі. Володіють окремою інформацією, що стосуються фізичних вправ. Працюють в команді, але не якісно виконують вправи, не дослухаються капітана команди. Виконують елементарні технічні елементи вправ зі зразком. Дотримуються з правил безпеки життєдіяльності.
	5	Учні присутні в спортивному одязі. З допомогою вчителя відтворюють навчальний матеріал, необхідний для виконання фізичних вправ. Виконують більшість елементів вправ з недоліками. Працюють в команді, але не всі вправи повторюють за капітаном. Дотримуються з правил безпеки життєдіяльності.
	6	Учні присутні в спортивному одязі. Самостійно відтворюють значну частину навчального матеріалу, необхідного для виконання фізичних вправ. Виконують більшість запропонованих вправ. Працюють в команді, виконують всі вправи, але відволікаються , розмовляють, не поступаються. Дотримуються з правил безпеки життєдіяльності.
Достатній	7	Учні присутні в спортивному одязі. Самостійно і логічно відтворюють фактичний і теоретичний матеріал, необхідний для виконання практичних завдань, частково контролюють власні навчальні дії, вправи виконують з незначними відхиленнями в техніці Працюють в команді, не завжди домовляються, вільно висловлюють свою думку, іноді допомагають членам команди, нетерплячі. Дотримуються з правил безпеки життєдіяльності.
	8	Учні намагаються аналізувати , виявляють розуміння з теми, наводять прилади , активні. Працюють в команді , допомагають один одному. Вміють чути співрозмовника . Використовують набуті знання і уміння в стандартних ситуаціях , вправи виконують згідно до вимог кінематичних, динамічних та ритмічних характеристик з техніки у стандартних сприятливих умовах їх виконання . Виконують більшість навчальних завдань з техніки під час уроку. Дотримуються з правил безпеки життєдіяльності.
	9	Учні присутні в спортивному одязі. Намагаються аналізувати, систематизувати, узагальнювати матеріал. Володіють навчальним матеріалом. Реалізують знання та вміння в практичній діяльності, вправи виконують відповідно до вимог кінематичних, динамічних та ритмічних характеристик з техніки у прогнозовано варіативних умовах Виконують всі завдання під час уроку. Старанно працюють в команді, допомагають один одному, вміють чути співрозмовника. Можуть бути лідерами з допомогою вчителя. Дотримуються з правил безпеки життєдіяльності.
Високий	10	Учні присутні в спортивному одязі. Аналізують, систематизують, узагальнюють навчальний матеріал. Володіють глибокими знаннями та уміннями і застосовують їх у нестандартних ситуаціях. Беруть активну участь в розроблені комплексів вправ, спрямованих на розвиток фізичних якостей. Мають лідерські якості. Вміють знайти додаткову інформацію з теми. Вправи виконують відповідно до вимог у непрогнозованих варіативних

		умовах. Старанно виконують всі навчальні завдання . Старанно і активно працюють в команді . Дотримуються з правил безпеки життєдіяльності.
	11	Учні присутні в спортивному одязі. Чітко аналізують, систематизують, узагальнюють додаткову інформацію. Володіють гнучкими знаннями та навичками в межах вимог навчальної програми, аргументовано застосовують у нестандартних ситуаціях. Самостійно розробляють комплекси вправ , для розвитку фізичних якостей, чітко і якісно можуть виконати в групі, в класі. Завжди активні на уроці, має особисті досягнення на протязі навчального року . Старанно працюють в команді, вільно висловлюють свої думки, готовий підкоритися думці більшості, вміють поступатися. Бути терпимим і взаємно-поважним. Дотримуються з правил безпеки життєдіяльності.
	12	Учні присутні в спортивному одязі. Мають системні знання та навички з предмету, свідомо використовують їх. Самостійно розробляють і якісно виконують їх в проблемних ситуаціях. Вправи виконують ефективно у змагальних умовах. Можуть регулювати процес виконання навчальних завдань відповідно до індивідуальних потреб організму. Лідер. Дуже якісно і старанно працюють в команді. Можуть контролювати ситуацію. Активні. Дотримуються з правил безпеки життєдіяльності.

ХІМІЯ

(Відповідно наказу МОН України від 21.08.2013, зі змінами, внесеними згідно наказу МОН від 19.08.2016 №1009 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»)

При оцінюванні рівня навчальних досягнень з хімії враховується:

- ✓ володіння хімічною мовою як засобом відображення знань про речовини і хімічні явища;
- ✓ рівень засвоєння теоретичних знань;
- ✓ сформованість експериментальних умінь, необхідних для виконання хімічних дослідів, передбачених навчальною програмою;
- ✓ здатність учнів застосовувати набуті знання на практиці;
- ✓ уміння розв'язувати розрахункові задачі.

Усі види оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються за характеристиками, наведеними в таблицях.

Оцінювання теоретичних знань

Рівні	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) розпізнає деякі хімічні об'єкти (хімічні символи, формули, явища, посуд тощо) і називає їх (на побутовому рівні)
	2	Учень (учениця) описує деякі хімічні об'єкти за певними ознаками
	3	Учень (учениця) має фрагментарні уявлення з предмета вивчення і під керівництвом вчителя може відтворити окремі його частини
Середній	4	Учень (учениця) відтворює деякі факти, що стосуються хімічних сполук і явищ
	5	Учень (учениця) відтворює окремі частини навчального матеріалу, дає визначення основних понять

Рівні	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
	6	Учень (учениця) послідовно відтворює значну частину навчального матеріалу
Достатній	7	Учень (учениця) відтворює навчальний матеріал, наводить приклади, з допомогою вчителя порівнює хімічні об'єкти
	8	Учень (учениця) логічно відтворює фактичний і теоретичний навчальний матеріал, застосовує знання в стандартних умовах, порівнює, класифікує хімічні об'єкти
	9	Учень (учениця) володіє знаннями основоположних хімічних теорій і фактів, наводить приклади на підтвердження цього, аналізує інформацію, робить висновки
Високий	10	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і застосовує знання на практиці, узагальнює й систематизує інформацію, робить аргументовані висновки
	11	Учень (учениця) володіє засвоєними знаннями і використовує їх у нестандартних ситуаціях, встановлює зв'язки між явищами; самостійно знаходить, оцінює і використовує інформацію з різних джерел згідно з поставленим завданням; робить узагальнювальні висновки
	12	Учень (учениця) має системні знання з предмета, аргументовано використовує їх, у тому числі в проблемних ситуаціях; аналізує додаткову інформацію; самостійно оцінює явища, приймає рішення, висловлює судження, пов'язані з речовинами та їх перетвореннями

Оцінювання практичних робіт

Рівні навчальних досягнень	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий	Учень (учениця) знає правила безпеки під час проведення практичних робіт, виконує найпростіші хімічні досліди під керівництвом вчителя
Середній	Учень (учениця) складає прилади; з допомогою вчителя виконує окремі хімічні досліди згідно з інструкцією, описує хід виконання дослідів
Достатній	Учень (учениця) самостійно виконує практичні роботи згідно з інструкцією, описує спостереження, робить висновки
Високий	Учень (учениця) виконує хімічні експерименти, раціонально використовуючи обладнання і реактиви; описує поетапні спостереження; складає звіт, що містить обґрунтовані висновки; виконує експериментальні задачі за власним планом

Оцінювання розв'язування розрахункових задач

Рівні навчальних досягнень	Характеристика навчальних досягнень учнів
Початковий	Розв'язування задач не передбачене

Рівні навчальних досягнень	Характеристика навчальних досягнень учнів
Середній	Учень (учениця) складає скорочену умову задачі; робить обчислення лише з готовою формулою
Достатній	Учень (учениця) наводить потрібні формули речовин і рівняння реакцій; розв'язує задачі, користуючись алгоритмом
Високий	Учень (учениця) самостійно і раціонально розв'язує задачі; розв'язує комбіновані задачі

Усі види оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються за характеристиками, наведеними в таблицях.

Вимоги до оцінювання теоретичних та практичних вмінь учнів 7-9 класів				
Рівень навч. дос.	Бал	Теоретичні знання	Практичні навички	Розв'язування розрахункових та експериментальних задач
Початковий рівень	1	Учень/учениця: розпізнає деякі хімічні об'єкти (хімічні символи, формули, явища, посуд тощо) і називає їх (на побутовому рівні) має початкові уявлення про предмет вивчення	Учень/учениця: знає правила безпеки під час проведення лабораторних або практичних робіт	Учень/учениця: розв'язування задач не передбачене
	2	Учень/учениця: описує деякі хімічні об'єкти за певними ознаками, називає основні поняття знання уривчасті	Учень/учениця: знає призначення лабораторного обладнання припускається помилок у назвах (використовує терміни побутового рівня)	Учень/учениця: розв'язування задач не передбачене
	3	Учень/учениця: має фрагментарні уявлення з теми вивчення й може відтворити окремі його частини відсутній логічний виклад теоретичного матеріалу	Учень/учениця: під керівництвом учителя виконує найпростіші хімічні досліди коментування практичної навички викликає труднощі	Учень/учениця: розв'язування задач не передбачене
Середній рівень	4	Учень/учениця: знає окремі факти, що стосуються хімічних сполук і явищ	Учень/учениця: складає прості прилади для проведення дослідів і виконує їх	Учень/учениця: складає за допомогою учителя скорочену умову задачі

			під керівництвом учителя припускається помилок при описуванні експерименту	припускається помилок при визначенні фізичних величин та їхніх одиниць вимірювання
	5	Учень/учениця: з допомогою вчителя відтворює окремі частини навчального матеріалу	Учень/учениця: самостійно (за інструкцією) виконує деякі хімічні досліди описує хід їхнього виконання дотримується порядку на робочому місті	Учень/учениця: самостійно складає і записує скорочену умову задачі вірно записує фізичні величини та одиниці вимірювання
	6	Учень/учениця: відтворює навчальний матеріал за допомогою вчителя	Учень/учениця: описує окремі спостереження за перебігом хімічних дослідів намагається надати найпростіші пояснення	Учень/учениця: самостійно складає і записує скорочену умову задачі вірно записує фізичні величини та одиниці вимірювання робить обчислення за готовою формулою
Достатній рівень	7	Учень/учениця: розуміє навчальний матеріал, може його відтворити за допомогою вчителя порівнює хімічні об'єкти робить найпростіші висновки	Учень/учениця: за допомогою вчителя порівнює хімічні об'єкти описує спостереження за перебігом хімічних дослідів робить найпростіші висновки	Учень/учениця: записує скорочену умову задачі наводить робочі формули наводить рівняння реакції за умовою задачі робить відповідні обчислення за формулою/ рівнянням реакції
	8	Учень/учениця: самостійно відтворює фактичний і теоретичний матеріал порівнює і класифікує хімічні об'єкти намагається систематизувати отримані знання	Учень/учениця: самостійно виконує всі хімічні досліди згідно інструкції виявляє найпростіші причинно-наслідкові зв'язки робить висновки	Учень/учениця: робить обчислення за рівнянням/рівняннями реакцій за допомогою вчителя розв'язує задачу
	9	Учень/учениця: виявляє розуміння основоположних хімічних теорій і фактів наводить приклади на підтвердження цього	Учень/учениця: самостійно виконує всі хімічні досліди згідно інструкції виявляє найпростіші причинно-наслідкові зв'язки пояснює причинно-наслідкові зв'язки	Учень/учениця: розв'язує задачі користуючись конкретним алгоритмом
Високий рівень	10	Учень/учениця: володіє навчальним	Учень/учениця: самостійно збирає	Учень/учениця: самостійно наводить і

		матеріалом і застосовує знання в стандартних ситуаціях уміє аналізувати, узагальнювати й систематизувати надану інформацію робить висновки	прилад для хімічного експерименту свідомо й самостійно проводить хімічний експеримент прогнозує результат фіксує обґрунтовані спостереження й висновки	використовує необхідні формули для розв'язування задач; комбінує формули
	11	Учень/учениця: вільно володіє засвоєним матеріалом використовує знання у нестандартних ситуаціях установлює зв'язки між явищами самостійно знаходить і використовує інформацію згідно з поставленим завданням	Учень/учениця: виконує хімічний експеримент самостійно раціонально використовує обладнання і реактиви пропонує альтернативні шляхи проведення експерименту	Учень/учениця: самостійно розв'язує задачі формулює відповіді прогнозує альтернативні способи розв'язання задач
	12	Учень/учениця: має системні знання з предмета, аргументовано використовують їх, у тому числі в проблемних ситуаціях аналізує додаткову інформацію самостійно оцінюють явища, пов'язані з речовинами та їхніми перетвореннями пропонують нестандартні шляхи розв'язання проблеми	Учень/учениця: розв'язує експериментальні/практичні завдання за власним планом складає алгоритми, стратегію дій, прогнозує наслідки описує поетапні спостереження складає звіт, що містить обґрунтовані висновки використовує отримані практичні навички у інших сферах навчання	Учень/учениця: самостійно аналізує та розв'язує задачі раціональним способом розв'язує комбіновані задачі розрахункові навички застосовує у повсякденному житті

Вимоги до оцінювання проектних робіт і роботи у групах у 7-9 класах			
Рівень навч. дос.	Бал	Робота у команді	Вміння аналізувати та систематизувати
Початковий рівень	1	Учень/учениця: виконує роль пасивного спостерігача, індиферентний/а у сприйнятті думок членів команди	Учень/учениця: відповідає фрагментарно, має початкові уявлення про предмет
	2	Учень/учениця: не орієнтується в темі, не розуміє	Учень/учениця: називає основні поняття

		мету та задачі проекту, важко йде на співпрацю	
	3	Учень/учениця: працює невідповідально	Учень/учениця: описує поняття
Середній рівень	4	Учень/учениця: має епізодичні уявлення про мету та задачі проекту, здійснює незначний внесок у роботу	Учень/учениця: відтворює матеріал за зразком, за допомогою інших, оперує елементарними знаннями, але аналізувати та систематизувати не вміє
	5	Учень/учениця: виконує свою частку роботи, але пасивний/а у командній роботі	Учень/учениця: надає приклади
	6	Учень/учениця: виконує свою частку роботи та підтримує думки інших	Учень/учениця: порівнює поняття з вивченої теми
Достатній рівень	7	Учень/учениця: розуміє загальні цілі та засоби їх досягнення, намагається формулювати власну думку	Учень/учениця: знає тему, але допускає незначні помилки у аналізі, систематизації вивченої теми
	8	Учень/учениця: виконує добре свою роль та гнучкий до точки зору членів команди	Учень/учениця: виявляє розбіжності, відмінності у матеріал, аналізує їх
	9	Учень/учениця: здійснює достатній внесок у роботу команди, бере відповідальність за результат всього проекту у межах виконання своєї ролі	Учень/учениця: знаходить причинно-наслідкові зв'язки
Високий рівень	10	Учень/учениця: розуміє загальні цілі та засоби досягнення, гнучкий/а до точки зору членів команди та повністю виконує свою роботу	Учень/учениця: учень знає тему (глибокі знання) вміє аналізувати, систематизувати, знаходити інформацію, може опановувати тему без вчителя
	11	Учень/учениця: розподіляє обов'язки між членами команди створює ситуацію успіху та бере на себе відповідальність за результати команди	Учень/учениця: аргументує власну точку зору
	12	Учень/учениця: надихає до позитивної співпраці	Учень/учениця: складає алгоритми, стратегію дій, прогнозує наслідки

Техніки формувального оцінювання, що використовуються на уроках 1-11 класів

Крім бального, учителями школи використовується формувальне оцінювання (оцінювання для навчання). Формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. У формувальному оцінюванні, для самооцінювання та взаємооцінювання, вивчення поступу кожного учня/учениці та цілого класу в цілому вчителями закладу освіти використовуються такі техніки:

Техніка формувального оцінювання	Мета застосування техніки ФО на уроці							Форма застосування				
												
	Формувати позитивну самооцінку дитини, мотивувати, надихати	Діагностувати сфери покращення, які вже відбулися	Ідентифікувати слабкі місця, зони росту, над якими варто	Виміряти емоційну атмосферу класу	Моніторити процес навчання, спостерігати за навчальним поступом	Оцінити поточний поступ кожної дитини	Оцінити підсумковий поступ кожної дитини	Візуальні	Письмова	Усна	Креативна	Рухова
Техніки із застосуванням карток		+	+		+	+	+	+				
Сигнали рукою	+			+	+			+				
Техніка із застосуванням піктограм	+	+	+	+	+			+				
Лего-вежі				+				+				
Аукціон		+	+			+		+				
Шкалування	+		+	+	+	+	+	+				
Вікторина	+	+	+		+	+	+		+			
Соціологічне опитування / Діаграма думок	+	+	+	+	+	+	+		+			
S-O-S Summary		+	+			+			+			
Карта розуму		+	+			+	+		+			
3-ХД-Д (Знаю, Хочу дізнатися, Дізнався) діаграма		+	+			+	+		+			
3-2-1 зворотній відлік	+	+	+		+	+	+		+			
Есе/есе-підсумок	+	+	+		+	+	+		+			
Вхідні-вихідні квитки	+		+		+	+	+		+			
Журнал записів		+			+	+	+		+			
Сніжки			+		+	+		+	+			
Одне речення	+				+	+	+	+	+			
Список «Топ-10»		+	+		+					+		
Дискусія з інсайдерами		+	+							+		
4 кути / 4 дороги		+	+			+	+			+		
Поле відповідей	+		+		+			+		+		+

Кубування				+	+	+	+			+		
Шпаргалки	+					+	+			+		
Трихвилинна пауза	+	+	+			+	+			+		
Вимірювання температури			+	+	+					+		
Дзига / спінер				+	+	+	+			+		
ППЗПП		+	+		+	+	+			+		
2 зірки й побажання / 2 коралі і монета	+	+	+			+	+			+		
Ілюстрація / Ескіз / Скетч / Комікс / Скрайбінг	+	+	+		+						+	
Реклама / Памфлет / Мультимедійний плакат / Інфографіка	+	+	+	+	+						+	
Комікс	+			+	+						+	
Think-Ink-Pair-Share	+				+						+	
«БЛУМ-тест»	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	
«333» (зрозумій – знайди – застосуй)	+		+		+		+	+	+	+	+	
Бліц-побачення/ бліц-обговорення	+				+					+		+
Мозковий штурм «Карусель»		+	+		+							+
«Море хвилюється раз!»			+		+							+
Обернись і обговори	+				+							+
Панельна дискусія				+	+							+
Подкаст	+					+	+					+
Інсценізація	+			+	+							+
Перевірка помилок	+		+			+	+					+
Вибувайлик	+				+							+
Швидкий диктант		+	+		+	+		+	+	+		+
Повітряний змій	+	+	+					+	+			+

Робота в групах	+	+	+		+	+	+					+
Електронні техніки	+	+	+	+	+	+	+				+	

Розділ IX. ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Створення Освітньої програми базується на складових із врахуванням обов'язкових компонентів системи внутрішнього забезпечення якості освіти

- **кадрове забезпечення освітньої діяльності** (виконання вимог напряду 3 «Оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників»);
- **навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності** (виконання критерію 1.1.2. «Заклад освіти забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми);
- **матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності** (виконання критерію 1.1.2. «Заклад освіти забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми);
- **якість проведення навчальних занять** (виконання вимоги 2.1. «Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень» та вимоги 2.3. «Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до само оцінювання»);
- **моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)** (виконання вимоги 2.2. «Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти»).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти для повної реалізації Освітньої програми закладу освіти:

- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- співпраця з усіма суб'єктами освітнього процесу для покращення змісту Освітньої програми, посилення діяльнісного компоненту змісту освіти
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Рівень навчальних досягнень учнів буде вивчатись шляхом

- здійснення моніторингу навчальних досягнень із окремих предметів;
- вивчення показників досягнення учнями результатів навчання(компетентностей), визначених Державними стандартами через спостереження за навчальними заняттями;
- визначення рівня участі учнів закладу освіти в олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах для учнівської молоді;
- участі здобувачів освіти у конкурсах міського інтелектуального марафону у рамках реалізації міської програми «Обдарованість», що проводитимуться протягом поточного періоду;
- аналізу рівня навчальних досягнень за результатами ДПА учнів закладу освіти.